

اطلس مشاغل بومی استان کرمانشاه

عنوان و نام پدیدآور	: اطلس مشاغل بومی استان کرمانشاه/ تدوین و گردآوری اللهویردی خسروی... [و دیگران]
مشخصات نشر	: تهران: وراى دانش، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص.
شابک	: 978-600-138-035-8
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: تدوین و گردآوری اللهویردی خسروی، معرفت رجایی، میرهادی‌هاشمی، داریوش افروز.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: مشاغل -- ایران -- کرمانشاه (استان)
شناسه افزوده	: خسروی، اللهویردی، ۱۳۵۱-
رده‌بندی کنگره	: DHF/۵۳۸۲/الف۹ع۶ ۱۳۹۰
رده‌بندی دیویی	: ۳۳۱/۷۰۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۴۴۱۶۷۶

آدرس: تهران، ضلع جنوبی میدان هفتم تیر، ابتدای خیابان شهید مفتح، کوچه ی جار، پلاک ۱۲
تلفکس: ۸۸۸۳۳۴۸۹-۸۸۳۴۵۶۸۲-۸۸۳۴۵۶۸۲-۸۸۳۴۵۶۸۲ همراه: ۰۹۱۲-۲۳۴۰۲۲۸

E-mail: Tolooedaneshe@yahoo.com

عنوان: اطلس مشاغل بومی استان کرمانشاه

شورای برنامه‌ریزی:

الف: ستاد: زکریا یازرلو - معاون پرورشی و تربیت بدنی وزارت - حسن فرازنده خالدی - مدیر کل امور تربیتی و مشاوره - محمد مصطفوی - معاون برنامه‌ریزی و امور مشاوره - سید علی یزدی‌خواه، مدیر کل شهر تهران - رضا امانی، معاونت پرورشی و تربیت بدنی شهر تهران - علی اصغر ایزدی / (رئیس اداره مشاوره) مریم خسروانی، شهلا خجسته، علی اصغر عظیمی

ب: استان: احمد محمودزاده، مدیر کل استان - کلام‌الله صفری، معاون پرورشی و تربیت بدنی - اللهویردی خسروی، رئیس گروه مشاوره

تدوین و گردآوری: اللهویردی خسروی، معرفت رجایی، میرهادی‌هاشمی، داریوش افروز
کمیته علمی: حسن فرازنده خالدی، محمد مصطفوی، علی اصغر ایزدی
ویراستاران علمی: محمد حسن تفرشی، مجتبی نورانی، مرجان کشواد، اسماعیل ناصری
ویراستار ادبی: سید جلال خدایی
طراح جلد: رضا محبوبی
ناشر: انتشارات وراى دانش
نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۳۹۰
لیتوگرافی / چاپ و صحافی: گنج شایگان
شمارگان: ۲۵۰۰ جلد
بها: ۱۳۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۳۸-۰۳۵-۸

ISBN : 978-600-138-035-8

تمام حقوق این اثر متعلق به اداره‌ی کل امور تربیتی و مشاوره‌ی وزارت آموزش و پرورش می باشد

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۶.....	پیش‌گفتار .....
۸.....	مفهوم آموزش و پرورش .....
۱۴.....	کلیاتی درباره‌ی استان کرمانشاه .....

فصل اول : مشاغل بومی

.....	۱/۱. گلیم‌بافی .....
	۱/۲
	۱/۳
	۱/۴
	۱/۵
	۱/۶
	۱/۷
	۱/۸
	۱/۹
	۱/۱۰
	۱/۱۱
	۱/۱۲
	۱/۱۳
	۱/۱۴
	۱/۱۵
	۱/۱۶

فصل دوم : مشاغل عمومی

۲/۱
۲/۲
۲/۳
۲/۴

.۲/۵

.۲/۶

.۲/۷

.۲/۸

.۲/۹

.۲/۱۰

.۲/۱۱

فصل سوم : کارآفرینی

.....	مقدمه
.....	کارآفرین کیست؟
.....	کلیات موضوع کارآفرینی
.....	اهمیت کارآفرینی
.....	اهمیت کارآفرینی از نظر ایجاد اشتغال
.....	نقش و ویژگی‌های کارآفرینان در جامعه
.....	ویژگی‌های کارآفرینان
.....	نقش و آثار کارآفرینان در جامعه
.....	ضرورت پرورش و آموزش کارآفرینان
.....	منابع و مآخذ

پیش‌گفتار

اشتغال یکی از مهم‌ترین ارکان زندگی بشر در طول تاریخ بوده است. انسان علاوه بر ارضای نیازهای مادی خود از طریق شغل، همواره به دنبال این بوده است که احساس استقلال، اتکای به نفس و کارآمدی خود را از طریق کار برآورده سازد. پرسش‌هایی که همواره پیش روی انسان معاصر قرار دارد این است که اقتصاد نوین چه تغییراتی را بر نوع، بافت و کیفیت زندگی و مشاغل آینده اعمال خواهد کرد؟ مشاغل آینده دست‌خوش چه تحولاتی از نظر فنی و تئوری خواهند شد؟ توزیع افراد در مشاغل آینده چگونه خواهد بود؟ نقش و جایگاه آموزش و پرورش، خانواده و دولت در بسترسازی اشتغال چیست؟ این پرسش‌ها و پرسش‌هایی از این قبیل، نگاه موشکافانه، علمی و پژوهش‌محوری را به اشتغال و آینده‌ی آن در جامعه طلب می‌کند.

کشور ما با داشتن آمار بالای نیروهای جوان و جویای کار از یک طرف و توسعه‌ی دانشگاه‌ها و سیر صعودی فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از طرف دیگر، باید بیش از گذشته خود را با تغییرات در عرصه‌ی تحصیل و اشتغال هماهنگ کنند. در این میان نقش آموزش و پرورش به‌عنوان محور توسعه و نهادی تأثیرگذار، صد چندان می‌شود. متخصصان و اندیشمندان آموزش و پرورش با توجه به نقشه‌ی جامع علمی کشور و سیر چشم‌انداز شغلی جامعه باید به این سمت معطوف شوند که نیازسنجی‌های دقیقی از فضای اشتغال کشور در حال و آینده ترسیم کرده و گام‌های حساب‌شده و مبتنی بر پژوهش در جهت هدایت صحیح و مناسب فرزندان کشور به سوی شکوفایی در عرصه‌های شغلی بردارند.

از آن‌جا که هدایت صحیح تحصیلی و شغلی دانش‌آموزان به‌عنوان یکی از ارکان اولیه و اساسی در تنظیم بازار کار محسوب می‌شود، مدیریت و برنامه‌ریزی مناسب و درست در این راستا اهمیت افزونی می‌یابد. تغییر نظام راهنمایی و هدایت تحصیلی و شغلی از حالت نقطه‌ای به حالت فرآیندی (رشدی). یکی دیگر از دلایلی است که به تبع آن باید فرایند اکتشاف، جایابی و انتخاب شغل دگرگون شود.

در راستای تحقق اهداف نظام آموزشی جدید (۳-۳-۶) یکی از گام‌های اساسی و مهم تحوّل در شیوه‌های هدایت تحصیلی و شغلی این است که چشم‌اندازهای فکری و عملی این نظام پوشش داده شود. از آن‌جا که اطلاع‌رسانی تحصیلی و شغلی به شیوه‌ی صحیح و مبتنی بر آخرین یافته‌های علمی و پژوهشی که از یک طرف هماهنگ با فناوری‌های نوین رایانه‌ای و چندرسانه‌ای بوده و از طرف دیگر توجه کافی را به فضای بومی و فرهنگی کشور داشته باشد از اهداف اصلی چشم‌انداز توسعه‌ی آموزش و پرورش محسوب می‌شود، تدوین اطلس مشاغل بومی کشور در دستور کار قرار گرفته است.

در این راستا اداره‌ی کل امور تربیتی و مشاوره‌ی وزارت آموزش و پرورش به‌عنوان یکی از متولیان پژوهش، توسعه و تدوین فرهنگ جامع مشاغل بومی کشور با همکاری سایر استان‌ها و با هم‌فکری متخصصان راهنمایی و هدایت تحصیلی و شغلی، افتخار دارد برای اولین بار در کشور مجموعه‌ی کامل دایره‌المعارف شغلی برای استفاده‌ی دانش‌آموزان و سایر نهادهای مرتبط با اشتغال را عرضه نماید. شاخص‌های منحصر به فرد فرهنگ جامع مشاغل بومی کشور از این قرار است: این مجموعه براساس محورهای جدیدترین شبکه‌ی اطلاعات شغلی جهان (**O*net**)^۱ تدوین و با همکاری آموزش و پرورش استان‌های سراسر کشور بومی‌سازی شده است. در حال حاضر **O*net** معتبرترین دایره‌المعارف اطلاعات شغلی دنیا محسوب می‌شود که هر ساله قابلیت روزآمد شدن را دارد. اطلاعات این فرهنگ مشاغل همه‌ساله توسط سازمان‌های متولی اشتغال، استخدام و سیاست‌گذاران بازار کار مورد بازبینی و تصحیح قرار می‌گیرد. فرهنگ جامع مشاغل بومی کشور کلیه‌ی مشاغل موجود در کشور را معرفی کرده و مورد تحلیل قرار می‌دهد. محورهای **O*net** بومی به‌گونه‌ای تدوین شده است که آخرین اطلاعات را درباره‌ی ویژگی‌های مشاغل نشان داده و مؤلفه‌های آن را با دقت تشریح می‌کند. عواملی هم‌چون سطح درآمد و امکانات مادی شغل، مدارک و تحصیلات لازم برای احراز شغل، شرایط ارتقا و چشم‌انداز آینده‌ی شغل، مؤلفه‌های بومی و فرهنگی که شغل مورد نظر را مختص یک منطقه‌ی خاص کرده

---

1. Occupational information network

است و شرایط جغرافیایی و اقلیمی شغل به عنوان مؤلفه‌های محیطی در نظر گرفته شده است.

علاوه بر آن مؤلفه‌های درون فردی و بین فردی شغل نیز تشریح و معرفی شده است که عواملی هم‌چون شخصیت، ارزش‌های کاری مربوط به شغل، علایق مربوط به شغل، استعداد، مهارت‌های پایه و خرده‌مهارت‌ها، توانایی‌ها و باورهای مربوط به احراز شغل را در بر می‌گیرد.

امیدواریم تدوین اطلس مشاغل بومی کشور بتواند گامی اساسی در عرصه‌ی اطلاعات شغلی کشور - که همواره خلاء آن احساس می‌شده است - محسوب شود و هر ساله با روزآمد کردن و استفاده از فناوری‌های چندرسانه‌ای بتوانیم بر عینیت و کاربردی کردن اطلاعات بیفزاییم.

اداره‌ی کل امور تربیتی و مشاوره

مفهوم آموزش و پرورش

همواره دو مفهوم تعلیم و تربیت مدنظر مدیران و مسئولان کشور عزیز اسلامی مان بوده است و همگان به این موضوع اذعان دارند که تعلیم و تربیت دو اصل تفکیک‌ناپذیرند و این عدم تفکیک نتیجه‌ی این باور است که انسان از دو جنبه‌ی تن و روان یا جسم و عقل ترکیب یافته است و هر کدام از دو اصل فوق بدون یک‌دیگر زیان‌بخش است. به دلیل تعامل انسان با محیط اجتماعی تربیت اصالت پیدا می‌کند و از این‌رو می‌توان برای ضرورت تربیت انسان علت‌های زیر را نام برد:

- الف. تربیت، مهم‌ترین عامل موفقیت در سازگاری سازنده و مثبت است.
- ب. انسان ناچار است اجتماعی زندگی کند و زندگی اجتماعی سالم و سودمند بدون تربیت (البته تربیت صحیح) امکان ندارد. شخصیت آدمی در خلأ و انزوا رشد نمی‌کند بلکه عمدتاً ضمن تعامل در جامعه‌ی بشری رشد و تکامل پیدا می‌کند.
- پ. فرهنگ و تمدن انسان محصول تربیت است و با چگونگی آن ارتباط مستقیم دارد.
- ت. تربیت است که فرد و گروه را با حقوق و وظایف یا مسئولیت‌های اجتماعی خویش آشنا می‌سازد.
- ث. پیشرفت‌های علمی، فنی و هنری مستقیماً با تربیت و کیفیت آن بستگی دارد.
- ج. خلاصه، تربیت است که به انسان زندگی می‌بخشد و زندگی او را از زندگی سایر حیوانات ممتاز می‌نماید.

«تربیت به معنای وسیعش یعنی کمک به پیدایش تغییرات مطلوب در افراد. بنابراین تعریف، کار تربیت به مراتب وسیع‌تر است از آنچه معلم دبستان و دبیرستان و دانشگاه می‌کند. سرکارگری که کار جدید را به کارگران می‌آموزد، افسری که به سربازان فنون جنگ تعلیم می‌دهد، مأمور بهداشتی که به افراد نشان می‌دهد چه باید بکنند تا بیمار نشوند، همه به تربیت افراد پرداخته‌اند. دستگاه‌های تبلیغات که می‌خواهند اعتقاد یا عادت یا لزوم راه زندگی نوینی را در ذهن افراد راسخ کنند همه به کارهای تربیتی مشغولند.»

کسانی که برنامه‌ی تربیتی ملّتی را طرح می‌کنند در حقیقت راه زندگی او را از لحاظ دینی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی تعیین می‌کنند.

باید یاد بگیریم که :

تنها نیرومند بودن کافی نیست بلکه باید بیاموزیم که چگونه این نیروی خود را سودمند و مؤثر گردانیم و درست و به موقع، به صلاح خود و دیگران، مورد استفاده قرار دهیم. البته، نه تنها، بلکه عمده‌ترین عامل (متغیر) مؤثر در آماده‌سازی مردم، مخصوصاً نسل‌های آینده، برای برخورد مؤثر و موفق با این گونه بحران‌ها و ختنی کردن یا تخفیف آماری منفی آن‌ها «تربیت» یا آموزش و پرورش است. به عبارت دیگر، چنان‌که گفته شده و مکرراً گفته خواهد شد، مدرسه (دبستان، دبیرستان، دانشگاه) امروز باید فرزند زمان باشد یعنی مسایل و بحران‌های روز را دریابد، راه‌های مواجه شدن با آن‌ها را کشف کند و توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای سازگاری با آن‌ها را در همه‌ی محصلان به وجود آورد و مرتباً تقویت کند.

بنابراین، انسان معاصر، علی‌رغم مدعیان مدرسه‌زدایی، شدیداً به وجود مدرسه نیاز دارد به شرط این‌که مدرسه واقعاً و عملاً مرکز یادگیری و تجربه باشد نه تشریفات مدرسه‌ای. چنین مدرسه‌ای را هم معلمان به وجود می‌آورند که خود تربیت شده باشند. نه فقط دارنده‌ی مدرک تحصیلات عالی.

مدرسه را آنگاه موفق و مؤثر خواهیم دانست که تربیت مؤثر انجام دهد و منظور از «تربیت مؤثر» یا آموزش و پرورش اثربخش، تربیتی است که محصلانش را شهروندان مؤثر، و نه تنها مصرف‌کننده، بار آورد به طوری که بتوانند خود را عملاً مسؤول خویشتن و امور کشورشان و در حد گسترده، مسؤول جامعه‌ی بشری بدانند که دنیای امروز دنیای باز و بدون دیوار و مرز است. به گفته‌ی دیوئی «آموزش و پرورش، زندگی است نه آماده شدن برای زندگی.» مدرسه را باید محصلان اداره کنند نه مدیر و کارکنان دیگر و در غیر این صورت مدرسه حکم ظرف و محصلان حکم محتوا (مظروف) را پیدا خواهند کرد. در چنین مدرسه‌ای، اعم از ابتدایی، راهنمایی، متوسطه، دانشگاه، طبعاً از زندگی واقعی خبری نخواهد بود و کودکان و نوجوانان ابزار دست معلمان و مدیران تلقی خواهند شد!

علاوه بر توجه به تغییرات اجتماعی مذکور باید به نیازهای فردی کودکان، نوجوانان و جوانان نیز توجه کنند و این را می‌توان چنین خلاصه کرد :

۱- دارا شدن مهارت‌های لازم برای زندگی مستقل اعم از مهارت‌های تولیدی و اقتصادی و مهارت‌های برقراری روابط سالم انسانی میان هم‌میهنان و همکیشان خود و مردم سایر کشورها.

۲- رشد و تکامل در حفظ سلامت بدنی و عقلی و شناخت طرق و وسایل تأمین بهداشت عمومی.

۳- شناخت حقوق و وظایف خود و سایر ویژگی‌های لازم برای زندگی اجتماعی اسلامی از قبیل :

- خودشناسی و خودپذیری

- خودرهبری

- مسؤولیت‌پذیری و بهتر انجام دادن آن

- خود را عضو مؤثر در محیط دانستن

- ملت‌های همسایه را شناختن و محترم شمردن آنها

- با اوضاع و احوال جهان و جهانیان آشنا شدن

- محیط طبیعی خود را شناختن و محافظت آن

۴- درک ارزش و اهمیت خانواده برای فرد و اجتماع، علاقه به تشکیل خانواده و شناخت عواملی که در موفقیت زندگی خانوادگی مؤثرند.

۵- شناخت کیفیت دستیابی بر وسایل و ابزارها و استفاده‌ی ماهرانه و هوشمندانه از آنها و نیز درک ارزش‌های استهلاکی و آثار اقتصادی آنها. مثلاً محصلان بدانند :

- وسایل و ابزارهای مختلف چگونه تولید می‌شوند و به‌دست می‌آیند.

- چگونه باید از این وسایل بیش‌ترین و بهترین استفاده را کرد.

- چگونه باید از استهلاک آنها جلوگیری به‌عمل آورد.

۶- شناخت روش‌های علمی و تأثیر علوم مختلف در زندگی انسان و شناخت حقایق

علمی مهم و مربوط به طبیعت جهان و انسان و این‌که :

- چگونه باید از علوم مختلف به نفع انسان استفاده کرد.
- چگونه دانشمندان می‌توانند در راه مصالح انسان گام بردارند.
- احترام علم و عالم چگونه باید انجام گیرد.
- ۷- فرصت‌های رشد و تکامل استعداد و توانایی‌های خود برای درک ارزش زیبایی در ادبیات، هنر، طبیعت و زندگی.
- ۸- پیدا کردن توانایی استفاده‌ی سودمند از اوقات فراغت و توانایی ایجاد تعادل بین تأمین رضایت‌خاطر شخصی و رضایت اجتماع.
- ۹- کسب توانایی احترام به دیگران از راه رشد و گسترش :
  - ارزش‌های دینی - اخلاقی
  - ارزش‌های روابط انسانی
  - ارزش‌های مشاغل و صاحبان آنها
  - قدرت سازگاری با مردم
  - توانایی همکاری با دیگران
  - ۱۰- رشد و تکامل توانایی :
    - خوب دیدن و خوب شنیدن و خوب گفتن
    - دقت و بینش
    - درست دریافتن و فهمیدن
    - تفکر سازنده و خلاق و انتقادی
    - بیان واضح افکار خویش
- علاوه بر نیازهای دهگانه‌ی مذکور که باید پایه‌های فردی تعیین هدف‌های تربیتی قرار گیرند، کودکان، نوجوانان و جوانان ما باید طوری تربیت شوند که :
  - الف. شتابزده نباشند مخصوصاً در ارزشیابی، نتیجه‌گیری، داوری و تعمیم.
  - ب. در استدلال‌های خود، روش استقرایی را بیش از قیاسی و تمثیل به‌کار ببرند.
  - پ. فرصت طلب نباشند و در استفاده از هر فرصتی به نفع همگان بیندیشند.
  - ت. سلطه‌جو و سلطه‌پذیر نباشند.

- ث. تنها خود را از اجتماع طلب‌کار نپندارند بلکه بدانند و بپذیرند که هر کس بیش از آنچه از کشورش طلب‌کار باشد بدان بدهکار است.
- ج. در افکار و عقایدشان امین باشند و فکر خود را به‌نام دیگران یا فکر و عقیده‌ی دیگران را به‌نام خود بیان نکنند و در نقل یک فکر یا عقیده از یکی به دیگری جنبه‌ی امانت‌داری را رعایت کنند.
- ج. مقلد صرف نباشند.
- ح. نه ظاهر فریب باشند و نه فریفته‌ی ظاهر شوند.
- خ. در عین برخورداری از عواطف انسانی سالم، در رفتار و کردارشان فقط تحت تأثیر عواطف خود قرار نگیرند بلکه از نیروی عقلی‌شان متأثر شوند.
- د. به تولید بیش از مصرف علاقه‌مند باشند.
- ذ. آینده‌نگر باشند.
- ر. ضرورت برنامه‌ریزی در فعالیت‌های مختلف فردی و اجتماعی را دریابند و بپذیرند.
- ز. از پذیرش مسؤولیت نترسند و شانه خالی نکنند.
- ژ. انتقادگر باشند ولی نه عیب‌جو.
- س. همان‌قدر که برای خودشان حقوقی قایلند برای دیگران نیز حق قایل شوند.
- ش. به خود و مردم اعتماد داشته باشند.
- ص. بپذیرند و معتقد باشند که آن‌ها نیز می‌توانند خوب بفهمند و خود را مستقلانه اداره کنند.
- ض. فرهنگ و دین خود را خوب و کامل بشناسند.
- ط. نظم و تربیت در هر امری را ضرورت زندگی بدانند.
- ظ. وقت‌شناس باشند و وقت خود و دیگران را محترم شمارند.
- ع. رعایت عدل و انصاف را وظیفه‌ی انسانی خود بدانند.
- غ. از خودمحوری و خودمعیاری یعنی خود را محور و معیار هرگونه ارزشیابی و قضاوتی قرار دادن، بپرهیزند.
- ف. مطالعه و یادگیری مداوم را واجب بشمارند.

ق. از هرگونه داوری بدون آگاهی و بررسی لازم اجتناب ورزند.

ک. ارزش زندگی آزاد را بفهمند و آن را محترم شمارند.

گ. صلاحیت شغلی و انتخاب شغل داشته باشند.

ل. عادت‌های بهداشتی بدنی و روانی را پیدا کنند.

م. اوقات بیکاری و فراغت خود را سودمندانه صرف کنند.

بدیهی است که تمامی مسایل فوق‌الذکر در یک تأمل صحیح بین تمامی عناصر اصلی تعلیم و تربیت قابل تحقق و اجراست و هر یک از اضلاع تعلیم و تربیت مفقود باشد به همان میزان تربیت اصیل و تعلیم صحیح دچار مشکل می‌شود، یکی از مهم‌ترین اصول تربیتی اطلاع‌رسانی و هدایت تحصیلی و شغلی دانش‌آموزان است. شناخت مشاغل و ارزیابی دانش‌آموزان از شغلی که در آینده به آن مشغول خواهند شد موضوعی نیست که بتوان از آن غفلت ورزید در حقیقت احساس رضایت شغلی، ارزیابی صحیح برای دستیابی به شغل هم‌شأن فرد متقاضی، شناخت صحیح مشاغل و آشنایی با مقتضیات شغلی نیاز به اطلاع‌رسانی دارد تا دانش‌آموز در هدف‌گذاری‌ها، ادامه تحصیل در دانشگاه و انتخاب مسیر شغلی خود بتواند تصمیم درستی اتخاذ نماید.

یکی از راه‌های اطلاع‌رسانی آشنایی دانش‌آموزان و مشاورین با مشاغل به وسیله‌ی کتاب‌های معرفی مشاغل است که در کتاب حاضر به این مهم پرداخته شده است. در این کتاب ویژگی‌های هر شغل در حد ضرورت بیان شده است تا دانش‌آموز بتواند براساس ویژگی‌های شخصیتی خود به ارزیابی بپردازد و ببیند آیا روحیات و ویژگی‌های شخصیتی‌اش با شغل معرفی شده همخوانی دارد یا خیر.

در صورتی که معرفی اجمالی مشاغل وجود نداشته باشد دانش‌آموز از حداقل امکانات محروم خواهد ماند. دانش‌آموز باید بداند، بررسی کند، مشورت بگیرد و با در نظر گرفتن شرایط برای آینده‌ی خود برنامه‌ریزی نماید.

کلیاتی درباره‌ی استان کرمانشاه

موقعیت و وسعت

استان کرمانشاه با وسعتی برابر با ۲۵/۲۴۴۳۴ کیلومتر مربع در غرب ایران قرار دارد. این استان حدود ۴۵/۱ درصد از مساحت کل کشور را تشکیل می‌دهد و به لحاظ وسعت هجدهمین استان کشور است.

این استان از شمال به استان کردستان، از جنوب به استان‌های لرستان و ایلام، از شرق به استان همدان و از غرب با کشور عراق هم‌جوار است و بیش از سیصد و سی کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق دارد. کرمانشاه منطقه‌ای نیمه کوهستانی است و سلسله جبال زاگرس بخش عمده‌ی این استان را پوشانده است. تنها در بخش‌هایی از دامنه‌های کم شیب این منطقه یا دره‌های عریض آن، زمین‌های کم ارتفاع و جلگه‌های آبرفتی مشاهده می‌شود.

آب و هوا

استان کرمانشاه دارای آب و هوای گرمسیری است. این استان از نظر آب و هوا تحت تأثیر عوامل چندی است که اوضاع اقلیمی این ناحیه را به وجود می‌آورد. از جمله :
ورود و عبور جریان هوای مدیترانه‌ای : این جریان هوا عامل اصلی بارندگی در استان کرمانشاه است.

ارتفاعات این استان: ناهمواری‌های استان در مقابل جریان‌های مرطوب غربی قرار دارد. معمولاً دامنه‌های این کوهستان‌ها خصوصاً دامنه‌های رو به غرب، دارای رطوبت بیش‌تر و دامنه‌های رو به شرق خشک‌تر و دارای نزولات جوی کم‌تر است. در مناطق کوهستانی برف چندین ماه از سال در ارتفاعات می‌ماند و درجه حرارت تا پانزده درجه‌ی سانتی‌گراد پایین می‌آید. فصل زمستان در این مناطق طولانی است و با بهاری کوتاه به تابستان متصل می‌شود.

براساس آخرین وضعیت تقسیمات کشوری، استان کرمانشاه دارای دوازده شهرستان، بیست و شش شهر، بیست و پنج بخش و هشتاد و سه دهستان است.

طاق بستان: محوطه‌ی تاریخی طاق بستان، در دامنه کوهی به همین نام و در کنار چشمه‌ای در شمال شرقی حاشیه کنونی شهر کرمانشاه قرار دارد. در این محوطه، آثاری از دوره‌ی ساسانی شامل سنگ‌نگاره اردشیر دوم و دو ایوان سنگی به نام‌های ایوان کوچک و بزرگ وجود دارد. ایوان کوچک در سمت چپ سنگ‌نگاره اردشیر دوم و ایوان بزرگ در سمت راست ایوان کوچک دیده می‌شود.

این فقیه و ابن رسته این مکان را «شبدیز» و یاقوت حموی آن را «قصر شیرین» نامیده است. همچنین حمدالله مستوفی آن را «طاق وسطام» و عدّه‌ای دیگر آن را «طاق بهستون»، «طاق بیستون» و «تخت بستان» نامیده‌اند. اهالی محل نیز این محوطه را با نام «طاق وسان» و «طاق بسان» می‌شناسند؛ زیرا «سان» در لفظ محلی به معنی سنگ است و «طاق وسان» یعنی طاقی که در سنگ کنده شده است.

بنای بیستون: این بنای تقریباً مستطیل شکل در جهت شرقی - غربی در شمال کاروانسرای صفوی بیستون و رو به روی فرهاد تراش، در زیر جاده قدیمی همدان - کرمانشاه قرار دارد. این بنا از دو بخش تشکیل شده است: بخش شرقی به ابعاد ۸۵×۸۰ متر، دیوارهای پیرامونی به عرض ۲/۴۰ متر دارد. ورودی این بنا در ضلع شرقی است. بخش غربی به ابعاد ۴۴×۵۵ متر، از طریق یک ورودی به بخش شرقی مرتبط می‌شود. این بخش در حقیقت حیاط خلوت مجموعه را شکل می‌دهد. نمای روکار دیوارهای بنا به وسیله‌ی بلوک‌های سنگی تراشیده و قسمت داخلی دیوارها با لاشه سنگ و ملاط گچ ساخته است. در دیوارهای بیرونی این بنا به فواصل معین، پشتبندهای مستطیل شکلی به طول متوسط ۳/۱۰ متر ایجاد شده است. بر روی برخی از بلوک‌های سنگی این بنا، نشانه‌هایی از حجاران ساسانی دیده می‌شود.

کاخ خسرو: در حاشیه شمالی شهر کنونی قصر شیرین و در نزدیکی آتشکده چهار قابی، ویرانه‌های قصر خسرو پرویز دیده می‌شود. این بنا در جهت شرقی - غربی و به ابعاد ۲۸۵×۹۸ متر بر روی مصطبه‌ای به ارتفاع هشت متر ساخته شده است. راه ورود به داخل بنا از طریق پلکان صورت می‌گرفت. در قسمت شرقی بنا، تالار ستون‌دار مستطیل شکلی

دیده می‌شود و سقف آن به وسیله طاق‌های آجری پوشش داده شده است. در پشت این تالار، اتاق گنبددار بزرگی قرار دارد و راه ورود به آن از طریق درگاهی که در قسمت غربی تالار ایجاد شده است، صورت می‌گیرد. در شمال و جنوب اتاق گنبددار، اتاق‌های مستطیل شکلی وجود دارد که از طریق اتاق گنبددار قابل دسترسی بوده‌اند. هم‌چنین در پشت اتاق گنبددار، حیاط مربع شکلی به ابعاد 27×27 متر با رواق ستون‌دار قرار دارد. اطراف این حیاط را اتاق‌های متعددی فرا گرفته است. در قسمت غربی حیاط نیز ایوانی ساخته شده است که از طریق درگاهی به حیاط دیگر کاخ منتهی می‌شود. در اطراف این حیاط‌ها نیز مجموعه اتاق‌ها و اصطبل‌ها قرار دارند. در قسمت شمالی تراس، چند خانه به صورت یک مجموعه دیده می‌شود.

طاق‌گرا: بنای مستطیل شکل طاق‌گرا به ابعاد $7/70 \times 4/86$ متر در گردنه پاتاق، بر سر راه کرمانشاه به سر پل ذهاب و در کنار راه باستانی سنگ‌فرش شده‌ای قرار دارد که فلات ایران را به بین‌النهرین ارتباط می‌داد. به‌علت تغییر مسیر، این راه و بنای طاق‌گرا اکنون در شیب‌های پایین جاده آسفالتی قرار گرفته است.

از نظر معماری، بنای طاق‌گرا، فضای ایوان مانندی است که تماماً از سنگ ساخته شده است. ورودی آن به طرف جنوب و مشرف بر جاده سنگ‌فرش باستانی است و با بلوک‌های سنگی که به صورت مکعب مستطیل تراشیده شده‌اند، ساخته شده است. مصالح داخلی دیوارها نیز از لاشه سنگ و ملاط گچ است. دیوارهای بنا تا حدودی بلندتر ساخته شده‌اند تا بتوانند سقف طاق را کاملاً مسطح نمایند. در بالاترین بخش بر روی لبه بام بنا، یک ردیف کنگره به ارتفاع نود و دو سانتی‌متر قرار گرفته است. بنا براین ارتفاع بنا از سطح زمین تا بالاترین نقطه $11/7$ متر است. هم‌چنین عرض دهانه طاق $4/10$ متر و عمق آن $3/10$ متر است. دیوارهای داخلی بنا با نقوش هندسی حجاری شده است.

معبد آناهیتا: در مرکز شهر کنگاور بر سر راه همدان به کرمانشاه قرار دارد. این بنا بر روی تپه‌ای طبیعی با حداکثر ارتفاع سی و دو متر نسبت به سطح زمین‌های اطراف ساخته شده است. نقشه این بنا چهار ضلعی، به ابعاد 224×209 متر و هر ضلع آن به شکل

صفه‌ای به قطر هجده متر است. این صفه‌ها با لاشه سنگ و ملاط گچ ساخته شده‌اند و نمای بیرونی آن‌ها به وسیله سنگ‌های بزرگ تراشیده شده، به صورت خشکه‌چین پوشش داده شده است. در مواردی برای اتصال برخی از بلوک‌ها، از بست‌های آهنی و سربی استفاده شده است. برخی از مورخین این بنا را معبدی برای الهه آناهیتا دانسته‌اند. آناهیتا ایزد بانوی آب‌های روان، زیبایی، فراوانی و برکت در دوران پیش از اسلام بوده است. برخی دیگر از محققین به تبعیت از نوشته‌های مورخین ایرانی و عرب سده سوم ه. ق. به بعد، این بنا را کاخی ناتمام برای خسرو پرویز معرفی کرده‌اند. عده‌ای نیز زمان ساخت آن را به اواخر سده سوم و آغاز سده دوم ق. م و عده دیگر آن را به سده اول ق. م نسبت می‌دهند. سیف‌الله کامبخش فرد - کاوش گر بنا - آن را به سه دوره هخامنشی، اشکانی و ساسانی نسبت می‌دهد و مسعود آذرنوش کاوش گر دیگر بنا، آن را کاخ ناتمامی از خسرو پرویز در اواخر دوره ساسانی می‌داند.

آتشکده چهارقاپی: «چهار قاپو» یا «چهار قاپی» به معنی «چهار در»، از جمله آتشکده‌های دوره ساسانی در شهر مرزی قصرشیرین است. این آتشکده از نوع آتشکده‌هایی است که دارای دالان طواف بوده و به مرور زمان رواق آن فرو ریخته است و تنها در برخی از قسمت‌ها، آثاری از آن دیده می‌شود. این آتشکده اتاقی مربع شکل به ابعاد ۲۵×۲۵ متر است و سقفی گنبدی شکل به قطر شانزده متر داشت که متأسفانه اکنون اثری از آن باقی نمانده است و تنها بقایای گوشواره‌ها در چهار گوشه آن دیده می‌شود. این اتاق مربع شکل دارای چهار درگاه ورودی است که به رواق اطراف فضای مرکزی منتهی می‌شوند. در اطراف این بنا مجموعه اتاق‌ها و فضاهایی وجود دارد که بخش‌هایی از آن در نتیجه کاوش‌های باستان‌شناختی سال‌های اخیر شناسایی شده است. این بنا با استفاده از مصالح محلی از قبیل لاشه سنگ و ملاط گچ ساخته شده و گنبد آن آجری است.

جاجیم بافی: جاجیم بافی از دیرباز در بین خانواده‌های روستایی و عشایر استان کرمانشاه رواج داشته است. جاجیم به عنوان بالاپوش گرم مورد استفاده قرار می‌گیرد. حتی در برخی از خانواده‌های روستایی، جاجیم را به عنوان چشم روشنی و جهیزیه به نوعروسان

هدیه می‌دهند و آن را به عنوان یادگاری ارزنده، سال‌ها در نزد خود نگه می‌دارند. مواد اولیه جاجیم، پشم است و بافت آن شبیه گلیم است، با این تفاوت که جاجیم در چهار تخته بافته می‌شود و سپس به هم متصل و دوخته می‌شود. در مناطق اورامان و ثلاث، زنان جاجیم‌هایی را با نقوش متنوع و جنس مرغوب می‌بافند که در نوع خود کم نظیر است.

گلیم‌بافی: گلیم‌بافی از صنایع دستی خانگی است و در بیش‌تر نقاط استان کرمانشاه رواج دارد. از جمله معروف‌ترین مناطق گلیم‌بافی در این استان شهرستان هرسین است و گلیم‌های آن از شهرتی خاص برخوردار است. وجود مراتع مساعد جهت پرورش دام که تأمین‌کننده الیاف لازم برای بافت گلیم است، خود دلیلی بر رواج گلیم‌بافی در این منطقه است. نقش‌های چشمه‌نظامی و نقوش ترکیبی درخت و لانه گنجشک و نیز نقش‌های مرغابی، مار، عروسک، فیچی، خطوط افقی و عمودی، نقش قرقره راه راه، پنجه گربه، قاچ خربزه، گل مشرفی، گل ترمه و سوزنی از جمله نقوشی هستند که در گلیم‌های این استان به‌ویژه در منطقه هرسین دیده می‌شوند. همچنین در بافت زمینه گلیم‌های هرسین، نشانه‌های بسیاری از آمیزش تمدن و فرهنگ‌های مختلف به چشم می‌خورد.

موج‌بافی: موج - یا در اصطلاح محلی رختخواب‌پیچ و مفرش - از پشم خالص بافته می‌شود و تولید آن بیش‌تر به منظور رفع نیازهای شخصی و یا سفارش‌دهندگان آشنا است. موج‌بافی یکی از هنرهای خانگی است و در منطقه اورامانات رواج دارد. موج‌های رنگین کمان در مناطق اورامانات و جوانرود از شهرتی خاص برخوردار است. در جوانرود این صنعت شکل کارگاهی دارد. در کارگاه‌های این منطقه، جولاها در پشت دستگاه‌ها به کار موج‌بافی مشغولند. امروزه نیز از موج به‌عنوان پتو یا روانداز و یا رویه‌ی کرسی، زیرانداز، پرده و حتی به جای بقچه‌های بزرگ استفاده می‌کنند. مهم‌ترین طرح‌های موج عبارت است از کشکولی، چهارخانه، سیاه و سفید، تخت قرمز، برمالی و شطرنجی.

گیوه‌کشی: گیوه را در اصطلاح محلی کلاش می‌گویند. در مناطق کوهستانی و گذرهای صعب‌العبور و سنگلاخی استان کرمانشاه، استفاده از گیوه به‌عنوان پاپوشی نرم، سبک، راحت و مقاوم رواج دارد. مراکز ساخت گیوه در این استان شهرهای پاوه، هرسین و

کرمانشاه است. گیوه از دو قسمت کفی و رویی تشکیل می‌شود. کفی معمولاً از لاستیک و چرم و رویی آن از نخ است. تا قبل از پیدایش صنعت لاستیک‌سازی، گیوه‌کش‌ها زیر کلاش‌ها را از پوست گاویش تهیه می‌نمودند و رویه‌ی آن را از نخ یا ابریشم می‌بافتند و اکثر اعیان از آن استفاده می‌کردند. با پیدایش صنعت لاستیک برای کارگران و کشاورزان از لاستیک در زیر گیوه استفاده می‌شود.

چیغ بافی: چیغ یا چیخ عبارت از حصیری به پهنای تقریبی یک‌صد و پنجاه سانتی‌متر است که روی آن نقش‌های متفاوتی به وسیله نخ‌های رنگارنگ پشمی ایجاد می‌شود. از چیغ برای حفاظت اطراف سیاه چادرها استفاده می‌شود و گاهی نیز آن را برای تقسیم فضای داخل چادرهای عشایری به کار می‌برند.

قلم‌زنی: هنر قلم‌زنی در این استان روزگاری جلوه‌ای خاص داشت و قلم‌زنان بزرگی در این خطه مشغول فعالیت بودند. آخرین فرد از تبار قلم‌زنان حرفه‌ای شهر کرمانشاه استاد «علی اکبر عین‌القضایی» است که با تدریس قلم‌زنی به جوانان کرمانشاهی دست به احیای این هنر زده است. قلم‌زنان هنرمند کرمانشاهی با الهام از آثار تاریخی دوره‌ی هخامنشی و ساسانی و طبیعت منطقه، در نهایت ظرافت و زیبایی، آثار هنری زیبایی را خلق کرده‌اند که خریدار جهانی هم دارد.

ابزارهای فلزی: در حال حاضر در شهر کرند کارگاه‌هایی وجود دارد که کم و بیش به ساخت وسایل فلزی و ابزار کار فعالیت دارند. صنعت‌گران کرندی در تهیه‌ی ابزار و وسایل کار و شکار، چاقو، کارد، قندشکن، ابزار زین و یراق، قفل و کلید شهرت بسیار داشته و دارند. علاوه بر کرند در شهر کرمانشاه نیز چند کارگاه آهنگری وجود دارد که بیش‌تر آلات کشت و زرع را می‌سازند.

قالی بافی: قالی بافی به صورت یک فعالیت جنبی با ارزش خود مصرفی و با نقوش بومی و محلی از سال‌ها پیش در میان روستاییان کرمانشاه رایج بوده است. نقش‌های محلی شناخته شده، نام روستاهای معینی را برخوردار دارد که از جمله می‌توان به نقش‌های حسین‌آباد، اکبرآبادی و کیونانی اشاره کرد. امروزه تقریباً در بیش‌تر روستاهای سنقر و در

اغلب روستاهای صحنه، کنگاور، دینور و بیستون قالی‌بافی دایر است. در میان عشایر منطقه‌ی غربی کرمانشاه به‌ویژه ثلاث باباجانی اگرچه قالی‌بافی صنعت دستی اصلی نیست، ولی در کنار گلیم‌بافی و سایر دست‌بافت‌ها قالی هم بافته می‌شود. در فرهنگ قالی‌بافی کرمانشاه واژه‌ی گل به معنی نقش به‌کار برده می‌شود. چنان‌که در گل اکبرآباد و گل ترنجی، منظور از گل نقشه گل قالی است. نقش‌های شناخته شده در قالی‌بافی این منطقه عبارت‌اند از: دارگل، بازوبندی، سماوری، عبداللهی، اکبرآبادی، کیونانی و حسین‌آبادی. هر یک از این نقش‌ها، خود مجموعه‌ای از خرده نقش‌ها را در بر دارند.

فصل اوّل : مشاغل بومی

- ۱/۱ - کلیم بافی
- ۱/۲
- ۱/۳
- ۱/۴
- ۱/۵
- ۱/۶
- ۱/۷
- ۱/۸
- ۱/۹
- ۱/۱۰
- ۱/۱۱
- ۱/۱۲

۱/۱- گلیم‌بافی

۱- ماهیت

* تعریف شغل : ماهیت شغل گلیم‌بافی زنده نگه داشتن هنر اجداد و گذشته‌مان و ادامه دادن راه آن‌ها و رونق صنایع دستی و اصالت صنایع دستی در ایران و تجدید کردن صنعت انواع قالی و گلیم بافی و جاجیم و ... که قبلاً بین اجداد و نیاکان ما در کنار کار اصلی اعضای خانواده همگی به شغلی در خانه در اوقات فراغت مشغول بودند هم‌وقت را بیهوده نمی‌گذراندند و هم منبع درآمدی بود برای خانواده ولی با ورودی ماشین وسیله راحتی برای زندگی بیشتر مردم کسب و پیشه نیاکان خود را به فراموشی سپرده و فقط وقت را به بطالت گذراندن تلف می‌کنند حال با چاره‌اندیشی مسئولان در چند سال اخیر با همت و تلاش بعضی ادارات و اران‌ها دولتی شروع به جذب سرمایه‌ی انسانی و تشویق و ترغیب جوانان و میانسالان برای بازآموزی و یادگیری و انتقال تجربه نسل جوان و آینده کرده‌اند که با اهتمام به این کار و کوشش همگی هنرمندان کوچک و بزرگ مرد و زن برای حمایت از صنایع اصیل ایرانی که در بخش صادرات غیرنفتی می‌باشد. موجب ارزآوری فراوان و بدور از تکیه بر صادرات نفتی می‌باشد و علاوه بر اشتغال‌زایی برای جوانان و پر کردن اوقات فراغت و احیای فرهنگ اصیل ایرانی در کل مملکت اسلامی مانم و شاهد شکوفایی این جوانان در این رشته‌ها باشیم انواع گلیم برجسته، گلیم فرش، گلیم کرباسو و ... دیگر نوع‌های جدید آن می‌باشیم.

* ابزار لازم برای انجام کار : در گلیم‌بافی دو نوع دستگاه بافندگی وجود دارد : نوع زمینی که قابل حمل و نقل است و نوع عمودی که در شهرها و روستاها به کار می‌رود، هم‌چنین نخ، قیچی و لیاف رنگی از دیگر ابزار این کار محسوب می‌شود.

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : گلیم‌بافی و یا کارگاه‌های کوچک و شخصی منزل از لحاظ فیزیکی دارای شرایط به‌خصوص می‌باشد که عبارت است از محل کار باید به اندازه و کافی و تا جای ممکن از نور آفتاب و روشنایی روز استفاده شود. دوم باید دارای

پنجره‌های مناسب بوده تا جریان هوا به خوبی در آن ردش داشته باشد. سوم کف محیط کارگاه باید به موزائیک فرش شده باشد با نظافت آن خاک بلند نشود. اگر نور کافی نباشد با استفاده از لامپ‌ها باید محیط کار را روشن کرد البته با نور سفید یا زردرنگ و دیگر رنگ‌ها به چشم آسیب می‌رساند و نور لامپ طوری باشد که از پشت سر بافنده به سطح تابدار و آن را روشن کند نه نور آن به چشم بخورد تا چشم او خیره شود محیط کارگاه و منزل باید در جای نور و نمناک نباشد. جای نشستن بافنده باید ۳۵ سانتی متر پهنا داشته باشد روی آن با موکت یا پتو پوشانده و بافنده همواره یک زیرپایی داشته باشد که پاها نسبت به راه زاویه ۹۰ درجه قائم تشکیل دهد.

* ساعات کار : نیمه وقت - تمام وقت - متوسط ۸ تا ۱۰ ساعت

* تشریح خطرات احتمالی کار : خطراتی که همواره بافندگان را تهدید می‌کند از نوع بیماری‌های تنفسی و پوستی مانند سل و کزاز و نازایی می‌باشد و بافنده چون تماس مستقیم دستش با الیاف پنبه و پشم می‌باشد بنابراین باید از مواد اولیه درجه یک استفاده کند و اگر این مواد با رنگ‌های مصنوعی رنگ شده باشد در اثر تماس به درون ریه رفته و باعث صدمات غیرقابل جبرانی می‌شود. هر بافنده‌ای قبل از شروع به کار باید اقدام به تزریق واکسن کزاز در مراکز بهداشتی نماید. برای بافت قالی و گلیم و چه گلیم باید از دار افقی استفاده شود چون در دار عمودی بافنده مجبور بود روی گلیم یا جاجیم چمباتمه زده و روی کار خم شود. مشغول بافت شود که باعث ایجاد عوارض زیادی مانند کمردرد - پا درد - درد مفاصل و تغییر شکل لگن در بین خانم‌های جوان و عوارضی چون نازایی شود. برای هر کار گاهی واجب است جعبه کمک‌های اولیه در دسترس همگان باشد و آموزش استفاده از وسایل آن را به کار آموز یا کارگر داده شود تا در صورت بروز حادثه‌ی احتمالی اقدام لازم را انجام دهند.

* محل اشتغال : توصیه می‌شود از کار مداوم هر نوع بافتی باشد اعم از (قالی - جاجیم، گلیم و ...) و پشت سرهم خودداری شود و هر یک ساعت یک‌بار با انجام حرکات ورزشی سعی کنید که خستگی خود را برطرف کنید و اگر دار ثابت به زمین وصل نباشد می‌توان محیط و فرم قرار گرفتن دار را به بهترین مکان انتقال داد تا از نور کافی برخوردار باشد. برای دارهای گردان و قابل حمل امکان این کار وجود دارد.

* محیط کار: در گلیم بافی چون نقشه مانند قالی خانه به خانه انجام نمی‌گیرد و پس به وقت فراوان مانند قالی لازم ندارد و مانند قالی دایم پرزها و گره بریده نمی‌شود بلکه به دور تارها پیچیده می‌شود پس ساکت بودن یا شلوغ بودن محیط کار تأثیر منفی بر روی نقشه و طرح نمی‌گذارد البته ساکت بودن محیط اطراف و کارگاه باعث افزایش سریع بافنده می‌گردد چون حواس بافنده صداهای اطراف پرت نمی‌شود.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ در کارگاه‌های عمومی و شخصی در هر مورد شخص بافنده می‌تواند با دستان و آشنایان و اطرافیان خود سر و کار داشته باشد و با آنها به مباحثه و گفت‌وگو بپردازد و با وسایل کار خود نیز ادامه دهد چرا با بحث مانع از ادامه کار نمی‌شود شخص بافنده دیگر نقشه طرح در ذهنش نقش بسته و در اصطلاح با فکر او عجین گشته است پس کار مانع برقراری روابط با دوستان و آشنایان نمی‌شود.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک: حداقل مدرک تحصیلی لازم برای آموزش دهندگان دیپلم و داشتن مدرک گلیم‌بافی یعنی پایان‌نام اداره‌ی آموزش مرتبط با گلیم‌بافی یا فارغ‌التحصیلی دانشگاه‌ها همگی از سطح سواد خوبی برخوردارند و می‌توانند از طریق حضوری آموزش لازم را به هنرجویان بدهند ولی هنرجویان حداقل داشتن سواد و سطح تا حدود دبستان می‌توانند یاد بگیرند و مشکلی در کار به وجود نمی‌آید حتی این نوع آموزش‌های لازم می‌توانند از طریق حضوری یعنی رفتن خود شخص به یک کارگاه آموزشی و به پایان بردن دوره آموزش غیرحضوری یعنی خود شخص حتماً به مکان آموزشی نرود بلکه از یک دوست و آشنا در منزل او از او یاد بگیرد. غیرحضوری می‌شود. مجازی یعنی خود شخص می‌تواند از طریق رسانه یا مجله یا کتاب را مطالعه کرده و یاد بگیرند. و آموزش در ضمن خدمت یعنی شخص کار اصلی او چیزی دیگر می‌باشد ولی حین خدمت خود می‌تواند آموزش‌های لازم گلیم‌بافی را ببیند و بیاموزد و پس از تمام طریق آموزش می‌شود و سطح کیفی و کمی هنر خود را بالا ببریم.

برای شروع رشته یا کارگاه گلیم‌بافی حتماً نیازی به مدرک در سطح یا درجه خاصی نیست بلکه در گذشته همه بی‌سواد بوده‌اند و تمام نقوش و طرح‌ها را حفظی و ذهنی جهت شناسایی ابزار و وسایل بافت و کشیدن چله چله از چه نوعی باشد یعنی شماره نخ آن چند

باشد جنس تار پود و نوع کشیدن تار و پود داشتن اجزا دار و درست نصب کردن و روش بافت را شروع می‌گویند.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: مدت زمان آموزش برای آماده شدن در شغل گلیم‌بافی یک دوره‌ی یک‌ماه آموزش برای گلیم‌بافی کافی می‌باشد. شناختن ابزار و وسایل کار و شناختن نوع نخ‌ها برای بافت چله و استفاده از آن‌ها را شامل می‌شود.
* نوع آموزش: حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه نیز رونق داشته باشد؟

چیزی که باعث شده این شغل در منطقه‌ی ما بیش‌تر از نقاط دیگر کشور باشد مخصوصاً گلیم‌بافی این است که چون کرمانشاه در منطقه‌ی کوهستانی قرار گرفته و در منطقه‌ی کوهستانی همواره زمستان سرد و بارندگی در ارتفاعات به‌صورت برف فراوان می‌باشد پس در نتیجه مراتع طبیعی زیادی برای چرای دام در استان وجود دارد و تا پاییز نزدیک زمستان روستاییان از مراتع و علوفه طبیعی احشام داشتند و فقط چند ماه زمستان بارش زیاد و هوا سرد می‌باشد احشام قادر به بیرون رفتن نیستند که از علوفه ذخیره شده می‌خورند پس دام‌پروری در منطقه ما از رونق خاصی از دیرباز برخوردار بوده و در مناطق گرم سیر استان پرورش بز بیش‌تر رونق دارد. از پشم گوسفند کرمانشاه به‌خاطر ضخیم بودن برای بافتن انواع گلیم و فرش‌های درشت بافت مناسب می‌باشد. و از موی بز تکه‌هایی از چادر چادر نشین‌های عشایری منطقه خودمان را می‌بافند و آن‌ها را به هم وصل می‌کنند و پشم به‌خاطر خاصیت سرمازدایی که دارد گوسفندان می‌بافته‌اند چرا که هم راحت در دسترس بوده و هم‌ارزان پس فکر و از فکر و اندیشه خلاق خودشان انواع طرح‌هایی که در بازار رایج می‌باشند را بافته‌اند و سینه به سینه به نسل‌های آینده آموخته‌اند و ان‌شاءاً... نسل دجوان ما ادامه‌دهنده خوب و متعهدی می‌باشد و راه پیشینیان خود را فراموش نخواهند کرد.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

هنر گلیم‌بافی مجموعه‌ای است از هنر و صنعت زحمت و تجزیه هزاران ساله هنرمندان گلیم‌بافی یا فرش نمده‌اند که بیش‌تر مواد آن در منطقه ما به فراوانی یافت می‌شود. به‌دلیل ضخامت بیش‌تر پشم کرمانشاه نسبت به پشم استان‌های جون خراسان - بلوچستان با تدبیر و اندیشه کسانی که با جذب سرمایه‌های مردم می‌توانند با ایجاد کارگاه‌های باعث پیشرفت

این صنعت و جذب سرمایه خارجی به این استان می‌شوند. از نظر اشتغال‌زایی کسانی که خودشان سرمایه دارند ایجاد تعاونی نموده و بافندگان را با دستمزد خوب استخدام نموده و موجب پیشرفت این صنعت می‌شوند و از نظر اشتغال‌زایی از جایگاه ممتازی در کشور دارا می‌باشند و با تولید محصول درجه‌ی یک به بازارهای جهانی ارز این کشورها را به سمت خود و نفع ایران جذب می‌کنند. ولی در سال‌های اخیر به دلایل گوناگون و به‌وجود آمدن بازارهای زیاد خارجی که و محصول خود را به نام ایران روانه بازارهای جهانی می‌کنند. بازار صنایع دستی مار راکد کرده و کسانی با به‌کار گرفتن کارگر ماهر به بافت و دستمزد خوب و تولید انبوه و سود کم و برگشت زیاد سرمایه و سود می‌شود. تمام سرمایه خارجی را به سمت خودمان برمی‌گردانیم در صورت بی‌توجهی مسئولان و خود اقشار جامعه که تمایلی به بافت و زحمت دست خواهیم داد. برنامه‌های اخیر دولت که با اجر گذاشتن بیمه تمام هنرمندان صنایع دستی قدم اول را در راه توفیق و پیروزی در این کار می‌باشند که به بافندگان و دیگر قشرهای جامعه ما را ترغیب به ادامه راه این شغل را دارند اگر با ادامه کار این عزیزان شاید جوانان ما کمی به خودشان تکانی بدهند و ارزش و فرهنگ ایرانی را و هنر ایرانی را فراموش نکنند و چشم‌انداز خوبی را در ایران رو به رشد گذاشته‌اند.

۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟

گزینه استخدامی این شغل برای بافندگان آن امید و زندگی دوباره را نوید می‌دهد اگر تمام دولتمردان با اختصاص دادن هزینه‌های خوب و استخدام تمام بافندگان در نهادها و ارگان‌ها تمام مردم روبه این صنعت روبه رشد گذاشته و امیدوار می‌شوند فردایی بهتر دارند و تنها قدمی که دولت برداشته سهم نصف بیمه برای بیمه‌شدگان می‌باشد که پرداخت می‌کند و با ارایه‌ی مدرک انواع تسهیلات ولی برگشت برای داوطلبان با انواع مشکلات روبه‌رو و بازار کار صنایع دستی و خرید انواع فرش زیلو و موکت و گلیم‌های ماشینی که انواع اقسام دارند ارزان‌تر صنایع داخلی و دستبافان می‌باشند.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

الف) رو به پیشرفت بی‌رویه‌ی افول، ب) یکنواخت خواهد بود. روبه پیشرفت است با تدابیر جدید سازمان‌ها و هزینه نمودن شهریه‌ی آموزشی هنرورزان توسط دولت به آموزشگاه‌ها و با گردش سایر کلاس‌های آموزشی این صنعت رو به افزایش گذارده و آینده‌ی خوب و درخشانی منتظر هنرآموزان می‌باشد اگر جایی خود

دولت تعیین کرده و بافته‌های هنرجویان را خریداری کنند هنرجویان برای تولید بیش‌تر رغبت بیش‌تر نشان می‌دهند.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

حقوق این شغل نه ماهانه حساب می‌شود و نه هفتگی بنا بر سرعت عمل بافنده ماهر و با تجربه او که چند سال دارد این کار را انجام می‌دهد سرعتش بیش‌تر و در نتیجه شاید هرماه ۳ تا ۵ عدد گلیم باشد و می‌توان درآمد را هفتگی و ماهانه به حساب آورد. همچنین با ارایه‌ی مدرک دیپلم گلیم‌بافی شامل تسهیلات وام و مشاغل خانگی و وام خوداشتغالی می‌شود ولی میزانم تسهیلات و بازپرداخت از برنامه‌ریزی دقیق و منسجم برخوردار نیست.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

از کارگاه‌های خصوصی و شخصی و افرادی که از قدیم‌الایام به بافت این هنر مشغول بودند از فروشندگان گلیم و برای کسانی که تحت پوشش سازمان‌های حمایتی از صنایع دستی می‌باشند از کتب دانشگاهی و اساتید دانشگاهی مشغول تدریس این رشته می‌باشند.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
- توانایی ابداع : شامل ارایه‌ی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
- توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
- توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاکی انگشتان

- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن
- توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان

مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :

- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران

- مهارت پیاده‌کردن طراحی یک ایده و ایده‌پردازی

- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارایه‌ی خدمات، آموزش، راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین: زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
- شخصیت هنری: زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل:

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.
موفقیت: به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل: شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱/۲- مصیربافی

۱- ماهیت

* تعریف شغل : حصیربافی یا بافت بوریا یکی از قدیمی‌ترین صنایع دستی و شاید کهن‌ترین آن‌هاست. حصیربافی در ایران نیز دارای سابقه‌ی طولانی دارد. صنعت پر رونق بافت حصیربافی در سیستان به حدی گسترده بود که فرآورده‌هایش به همه‌ی نقاط فرستاده می‌شد امروزه در مناطق مختلف کشورمان به‌ویژه مناطق شمال و جنوب آن هر کجا که دسترسی به برگ درخت خرما، ساقه‌ی گندم، نی ترک امکان‌پذیر باشد می‌توان نشانه‌هایی از حصیر و سبببافی یافت.

* ابزار لازم برای انجام کار : قیچی، چاقو، دستگاه لنگر

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : در یک کارگاه ستگاه چوبی است به طول ۳ متر که در دیوار کار گذاشته شده و حصیر را روی آن می‌اندازند و می‌بافند.
ساعات کار :

* تشریح خطرات احتمالی کار : با توجه به استفاده از چاقو احتمال بریدگی انگشتان وجود دارد.

* محل اشتغال : نیاز به جابه‌جایی مکانی ندارد ولی دارای تحرک هست.

* محیط کار : محیط آرام و ساکت

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ سر کار با وسایلی مانند دستگاه لنگر قیچی، چاقو،

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : نیاز به مدرک تحصیلی ندارد و با توجه به هر سطح سواد می‌شود.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : مدت دو هفته

- * نوع آموزش : حضوری تا از آموزش‌های لازم بهره‌ی کامل را ببرد.
- ۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه نیز فعال باشد؟
این شغل در تمام کشور قابل انجام است ولی بیش‌تر در سیستان و بلوچستان، خوزستان، کردستان، هرمزگان، بوشهر، کرمان، یزد، فارس، مازندران، گیلان و کرمانشاه در حال فراگیری است.
- ۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
در کارگاه و آموزش رایگان این شغل را می‌توان توسعه و پیشرفت داد.
- ۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟
گزینه استخدامی خاصی ندارد فقط به علاقه مربوط می‌شود و در کارگاه هم خصوصی و هم دولتی قابل اجرا است.
- ۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟
رو به افول است چون درآمد زیادی ندارد و رو به فراموشی است.
- ۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟
دارای حقوق ماهانه است و هیچ تسهیلاتی را دارا نمی‌باشد.
- ۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر
کتاب‌های منتشر شده و کارگاه فنی و حرفه‌ای
- ۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟
- توانایی هنری : فقط استعدادی که باید این حرفه را با علاقه یاد گرفت.
- توانایی ارتباطی : حتماً توانایی ارتباطی باید داشت که کارآموزان مشتاق یادگیری این حرفه را بشنوند.
- توانایی مدیریتی : مربی این حرفه باید توانایی مدیریتی داشته که کارآموز به خوبی کارش را تحویل دهد.
- توانایی حرکتی : حتماً باید توانایی و هماهنگی بین انگشتان و دست و چشم باشد.
- توانایی کلامی : باید روان باشد تا مفهوم کامل را به کارآموزان برساند.
- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی

- توانایی ابداع : شامل آرایه‌ی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
- توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
- توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاکی انگشتان
- توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان
- مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :
  - مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.
  - مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
  - مهارت پیاده‌کردن طراحی یک ایده و ایده‌پردازی
  - مهارت‌های اجتماعی در گرایش به آرایه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.
- ۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟
  - شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
  - شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.
- ۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :
  - ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.
  - موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.
  - شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۲/۶- نان برنجی پزی

کرمانشاه از دیرباز به داشتن شیرینی‌های خوشمزه و معروفی چون نان برنجی، شکری، خرمایی و کاک زبازد بوده است. نان برنجی و کلوچه شکری از تولیدات معروف و بسیار خوشمزه و مقوی استان کرمانشاه است که بالغ بر یک قرن است که سوغات شهر کرمانشاه به حساب می‌آید.

نان برنجی یا کلوچه‌ی برنجی را از ترکیب آرد برنج، روغن، شکر و تخم‌مرغ، روغن حیوانی یا نباتی، زعفران، هل، آب، گلاب و دانه حرفه تهیه می‌کنند. برای تهیه‌ی نان شکری هم از آرد گندم به جای آرد برنج استفاده می‌شود. نان برنجی انواع گوناگونی نیز دارد که از آن میان می‌توان به نان برنجی ساده و نان برنجی زعفرانی اشاره کرد.

کاک تخم‌مرغی از دیگر شیرینی‌های کرمانشاه است که از بیش از ۳۰ سال پیش در کرمانشاه مرسوم شده است و امروز در کنار نان برنجی و نان شکری تولید و عرضه می‌شود. شیرینی کاک، سبک، خوش مزه و پراورزی است، کاک را از آرد گندم، شکر، تخم‌مرغ، دارچین، روغن، هل و آب درست می‌کنند. کاک پزان کرمانشاه در تهیه‌ی این نوع شیرینی سلیقه به خرج داده و روی کاک را با پودر پسته، نارگیل و خلال بادام تزیین می‌کنند. شیرینی کاک را معمولاً در کنار و به همراه نان برنجی و خرمایی در اعیاد مختلف استفاده می‌کنند.

نوع دیگری از شیرینی‌های خوشمزه کرمانشاه نان خانقی یا نان خرمایی است که ترکیبی از آرد گندم، شکر، روغن، زعفران، آب، گلاب، تخم‌مرغ و خرما است. در گذشته فروشندگان با ذوق و سلیقه داخل نان خرمایی سکه‌هایی ده‌شاهی می‌گذاشتند و به این ترتیب برای مشتریان به‌خصوص بچه‌ها بازار گرمی می‌کردند. نان خرمایی را هم در مغازه‌ی نان برنجی‌پزها عرضه منی‌کنند.

انواع نان‌های نامبرده با روغن کرمانشاهی (روغن حیوانی) که شهرت جهانی دارد به‌طور سفارشی و با روغن نباتی به‌طور روزمره تهیه می‌شود. میزان تولید روزانه‌ی نان برنجی بین ۱۲ تا ۲۰ تن در فصول مختلف سال می‌رسد.

از دیگر سوغاتی‌های کرمانشاه که بسیار معروف است روغن حیوانی است که فرآورده دامی استان کرمانشاه بوده و بسیار خوشبو و معطر است. استفاده از روغن حیوانی در پخت شیرینی‌های کرمانشاه طعمی فراموش نشدنی به این شیرینی‌ها می‌دهد.

در تهیه‌ی شیرینی نان برنجی که شهرت خاصی در میان ایرانیگردان و ایرانیان دارد از آرد برنج، آرد گندم، پودر شکر، روغن جامد، تخم‌مرغ، گلاب و هل استفاده می‌شود. نان برنجی انواع گوناگونی نیز دارد که از آن میان می‌توان به نان برنجی ساده و نان برنجی زعفرانی اشاره کرد.

۱- ماهیت

* تعریف شغل : در مورد تاریخ و پیشینه‌ی این محصول قراینی وجود دارد که آن را به ۱۵۰ سال قبل یعنی برابر با دوره‌ی حکومت قاجاریه در ایران برمی‌گرداند. در ۱۵۰ سال پیش شغل اصلی کلوچه‌پزها، آجرتراشی، کارگری در آجرپزی‌ها و بنایی در تابستان بود و زمستان‌ها نان برنجی پز بودند.

تا قبل از سال ۱۳۵۷ تعداد واحدهای فعال صنف به ۴۰ واحد می‌رسد که پس از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی و طی سنوات گذشته به تعداد آن‌ها افزوده گردیده است و هم‌اکنون ۱۰۶ واحد فعال در این صنف مشغول به فعالیت می‌باشند.

* ابزار لازم برای انجام کار : مواد اولیه و ابزار مورد نیاز مانند تنور، ظروف مخصوص، هم‌زن و ...

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : روشن کردن و تنظیم درجه‌ی فر، شست‌وشو و سرویس و نگهداری وسایل، پاک کردن، توزین، آسیاب کردن، الک کردن و مخلوط کردن مواد اولیه،

عمل آوردن و پهن کردن، برش و قالب‌گیری خمیر، آماده‌سازی مواد اولیه‌ی تهیه‌ی نان
 بزرگی و رعایت نکات ایمنی و پیش‌گیری از حوادث محیط کارگاه
 ساعات کار: تمام وقت

* تشریح خطرات احتمالی کار: احتمال سوختگی‌های بسیار جزئی و خفیف در حین کار
 و پخت نان‌ها

* محل اشتغال: ثابت

* محیط کار: آرام، ساکت

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و افراد

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک: دیپلم، در این حرفه باید آموزش دید و به‌طور تجربی کار کرد تا مهارت
 لازم را در این حرفه به‌دست آورد برای به‌دست آوردن مهارت کافی البته به استعداد و
 کفایت شخص بستگی زیادی دارد اما حداقل یکی دو سال باید به‌طور عملی کار کرد.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: یک تا دو سال

* نوع آموزش: حضوری و عملی

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه رونق داشته باشد؟

شهر کرمانشاه به علت این‌که بر سر راه جاده‌ی ابریشم و مسیر کربلا بوده و زایرین زیادی
 از این مسیر تردد داشته‌اند، باعث این شد که مردم به فکر پخت و پز شیرینی باشند که
 ماندگاری آن زیاد باشد، از این رو شروع به پخت شیرینی‌ای نمودند که جنس آن از برنج و
 خرما بود که غذای اصلی مسافرین و زایرین را تأمین می‌نمود.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

برای توسعه‌ی این شغل ابتدا باید شاگردان خوبی را تربیت کرد که بتوانند به‌خوبی از عهده‌ی
 این امر برآیند و بعد با دایر کردن کوره‌های بیش‌تر و وسعت دادن به محیط کارگاه و بالا بردن
 کیفیت نان بزرگی به‌طور حتم می‌توان به این کار وسعت بیش‌تری بخشید.

۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟

این شغل به طور خصوصی می‌باشد یعنی فرد می‌تواند با طی کردن آموزش‌های لازم و کسب مهارت و راه‌اندازی یک کارگاه کوچک و تهیه‌ی مواد اولیه اقدام به تهیه‌ی نان برنجی و پخش آن نماید البته در ابتدا باید مجوز لازم را از اتحادیه‌ی مربوطه کسب نماید و یا در کارگاه‌های بزرگ‌تر که مربوط به اشخاص دیگری است به‌عنوان کارگر مشغول به کار شود.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

در گذشته کوره‌ها هیزمی بودند و شب ساعت ۱۲ هیزم‌ها را درون کوره قرار می‌دادند تا داغ شود و صبح ساعت ۴ کوره را روشن می‌کردند. برنج مورد استفاده در آن زمان برنج چمپا رشت و برنج گرده چمچمال کرمانشاه بود که بسیار معطر و ترد بود. روش استفاده از برنج این‌گونه بود که ابتدا برنج را شست‌وشو می‌دادند. سپس داخل یک مخزن سنگی بزرگ با یک پتک سر چوبی می‌کوبیدند و بعد الک می‌کردند تا آرد برنج به‌دست آید. تا سال ۱۳۴۲-۱۳۴۳ روغن نباتی وجود نداشت و همه از روغن حیوانی استفاده می‌کردند. در سال‌های آغازین برای تهیه‌ی نان برنجی زعفرانی رسم بر این بود که هر خانواده خودش زعفران را تهیه و به کارگاه می‌داد تا برایشان نان برنجی زعفرانی بپزند. بسته‌بندی‌ها از ابتدا از جنس چوبی و در وزن‌های ۷۵۰ گرمی (یک چارکی)، ۱/۵ کیلوگی، ۲ کیلو و ۳ کیلو وجود داشت.

به‌تدریج که کوره‌ها عوض شدند و با نفت و پمپ بادی کار کردند میزان تولید بالاتر رفت. بعد از سال ۱۳۵۷ با افزایش قیمت مواد اولیه کیفیت محصولات بسیار پایین آمد که این، وران رکود نان‌برنجی بود.

اوج فروش صنف نان برنجی کرمانشاه بین سال‌های ۱۳۴۵-۱۳۴۶ تا ۱۳۵۷ بود. به‌دلیل آن‌که آن زمان مواد اولیه بسیار با کیفیت بود و پس از سال ۱۳۵۸ مقارن با آغاز جنگ تحمیلی ایران و عراق، کرمانشاه با کاهش محسوس گردشگر مواجه شد که در کاهش میزان فروش آن بی‌تأثیر نبوده است.

از نگاه پیشکسوتان این صنف ضربه‌ی اصلی به تولید نان برنجی از زمانی شروع شد که حدوداً در سال ۱۳۵۶ آقای حاج عباس جعفری یک فربرقی از آلمان خریداری کرد و دستگاه گل زن برقی را وارد این صنف نمود.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

حقوق و مزایا در این شغل اگر در کارگاه کسی مشغول به کار باشید یک حقوق کارگری طبق تصویب اداره‌ی کار و امور اجتماعی و بیمه کارگری می‌باشد ولی اگر کارگاه شخصی و از آن خودتان باشد بستگی به حجم کار و فروش کارگاه دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات پیش‌تر

برای کسب اطلاعات پیش‌تر می‌توان با سؤال از کسانی که در این پیشه‌اند و یا با مراجعه به اتحادیه و پرسش سؤالات خود اطلاعات لازم را کسب نمود.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی‌های شاغل که شامل ویژگی‌های پایدار و تأثیرگذار بر عملکرد فرد است شامل:
  - توانایی‌های درک نوشتاری که عبارت از توانایی خواندن و درک اطلاعات مکتوب است.
  - توانایی بیان شفاهی که عبارت است از توانایی تبادل و انتقال اطلاعات و نظرات به‌طوری که دیگران درک کنند.
  - توانایی درک سریع مشکلات و موانع موجود جهت تشخیص و اعلام رخداد اشتباه و تصحیح آن در اولین فرصت ممکن
  - توانایی نظم دادن و چیدن اشیا براساس الگوی خاص
  - توانایی‌های روانی - حرکتی که شامل توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده‌ی مناسب و مطلوب از دستان، انگشتان و هماهنگی آن‌هاست.
  - توانایی‌های ادراک فضایی که شامل تجسم یک شیء بعد از حرکت یا چرخاندن و یا دوباره چیدن اجزای آن است.
  - توانایی توجه که بر تمرکز و عدم حواس‌پرتی دلالت دارد.
  - توانایی زمان و سرعت واکنش در انجام کار
  - توانایی قدرت جسمانی در حین انجام کار که نیاز به قدرت، استقامت، انعطاف تعادل و هماهنگی بین اعضای بدن دارد.

- توانایی‌های شنیداری و بصری نیز از ضروریات انجام با کیفیت این شغل است.
در این شغل مهارت‌های تولید و فرآوری و مهارت‌های اجتماعی در ارائه خدمات بهتر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

این شغل از جمله مشاغلی است که با فعالیت‌های کاری عملی و دست و پنجه نرم کردن با مسایل را دربرمی‌گیرد و با مواد طبیعی و ابزار سر و کار دارند از همین جهت در محیط کار شخصیت واقع‌بینی در اولویت قرار دارد.
هم‌چنین شخصیت قراردادی که اغلب با پیروی از یک سری راهکارهای معمول سروکار دارند، این شغل کم‌تر با افکار و نظریات سر و کار دارد.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

- احساس موفقیت به جهت این که مشاغل تلاش می‌کند تا تمام توانایی‌هایش را جهت گرفتن نتیجه‌ی مطلوب به کار برد.
- شرایط کاری که فرد براساس اشتغال دائمی، استقلال در انجام کار و تنوع می‌تواند از حقوق بالاتری نیز برخوردار شود.
- ارزش‌های اخلاقی که شاغل هرگز مجبور به انجام کارهای خلاف وجدان خود نمی‌شود.
- مسئولیت‌پذیری و آزادی عمل که از ملزومات استقلال در انجام کار است.

۱/۷- گیوه‌بافی

۱- ماهیت

* تعریف شغل : مجموعه‌ای از مهارت‌ها و قابلیت‌های فردی و شغلی جهت بافت و تولید گیوه.

* ابزار لازم برای انجام کار : قیچی، ماکو، ماسوره، چاقو، انواع الیاف طبیعی و رنگی و ...
* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : کارگاه کوچک با تهویه مناسب و نور کافی
* ساعات کار : ۸ تا ۱۰ ساعت

* تشریح خطرات احتمالی کار : آسیب دیدگی جزئی با ابزار کار
* محل اشتغال : ثابت

* محیط کار : آرام، ساکت

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و وسایل

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : دیپلم. آموزش این شغل به صورت تجربی برای افرادی که خواندن و نوشتن بدانند نیز ممکن است.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : حداقل ۲ هفته، حداکثر ۱ ماه
* نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل مختص منطقه‌ی شما باشد؟

وجود مواد اولیه مرغوب و نیاز و علاقه‌ی مردم منطقه

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

کسب مهارت لازم در این شغل، حمایت تعاونی‌های روستایی از صاحبان شغل و توسعه‌ی بازار فروش

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

این شغل آزاد است و می‌توان با راه‌اندازی کارگاه مناسب به این کار مشغول شد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

با تبلیغات مناسب بازاریابی صحیح در سطح کشور و رعایت سلیقه‌ی مشتری می‌توان به آینده‌ی آن امیدوار بود.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

اگر طرح‌های مدرن در تولید گیوه لحاظ شود و با رنگ‌های شاد تلفیق شود می‌تواند بازار پیدا کند و از مزایا و درآمد خوبی برخوردار شود.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

از طریق مجلات و اساتید مربوط به این حرفه

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
- توانایی ابداع : شامل ارزیابی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
- توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاکی انگشتان
- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن
- توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان
- مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :
  - مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.
  - مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
  - مهارت پیاده‌کردن طراحی یک ایده و ایده‌پردازی

- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارایه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین: زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
- شخصیت هنری: زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل:

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.
موفقیت: به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل: شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱-۱. سفالگری

۱- ماهیت

* تعریف شغل : مجموعه‌ای از مهارت‌های فردی و شغلی که منجر به تولید اثری فاخر و ارزشمند همانند سفال و سرامیک می‌شود را می‌گویند. این شغل یکی از قدیمی‌ترین و پیشینه‌دارترین اشکال تمدن‌ساز زندگی بشری بوده و قدمتی بسیار طولانی را دارا می‌باشد. اما این‌که چگونه این فعالیت در زمینه‌ی هنر نیز جای گرفت به‌دلیل ماهیت زیبایی و روح‌نوازی این فعالیت است چرا که اندیشه‌ی بشری و فرد عامل در ایجاد خلاقیت و شکل‌دهی آن بسیار نقش دارد.

این شغل حرفه‌ای است که با دارا بودن ماهیت هنری معرف یک تمدن بسیار غنی با سابقه‌ای بسیار طولانی می‌باشد. شغلی است که با قدرت خلاقیت ذهن و مهارت فیزیکی (چشم‌ها و دست) ارتباطی تنگاتنگ دارد.

* ابزار لازم برای انجام کار : خاک مناسب، کوره‌ی حرارت، میز کار، وسایل ریخته‌گری و دیگر تجهیزات

* سیستم نظارت : خودنظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : فضای فیزیکی از یک شرکت تا یک کارگاه با فضای تقریباً باز برای فعالیت آزادانه برای این شغل مناسب است.

* ساعات کار: متناسب با حجم سفارشات و فعالیت متغیر است.

* تشریح خطرات احتمالی کار: با رعایت استانداردها خطر خاصی وجود ندارد.

* محل اشتغال : متغیر و پرتحرک

* محیط کار : آرام و ساکت

* سر و کار با دیگران است یا با ابزار و وسایل: با ابزار و وسایل.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : دیپلم

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: مدت زمان دوره‌ی آموزشی حدود شش ماه می‌باشد.

* نوع آموزش لازم: نوع آموزش به صورت استاد و شاگردی و یا توسط سازمان صنایع دستی و آموزشگاه‌ها صورت می‌گیرد. (حضور)

۴- چه چیزی باعث شده است که این شغل در این منطقه وجود داشته باشد؟

وجود خاک مناسب و تقاضا و علاقه‌ی مردم به محصولات سفالی

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

با تولید محصول مرغوب و متنوع و ارائه‌ی طرح‌های روز و تلفیق‌های هنری می‌توان به گسترش آن کمک کرد.

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

این شغل در بخش خصوصی کاربرد دارد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

این شغل آینده‌ی ثابتی دارد و فرد شاغل می‌تواند نسبت به آینده‌ی شغلی خود مطمئن باشد.

۸- حقوق و مزایای این شغل چیست؟

حقوق و مزایای ثابت ندارد و با تولید بیش‌تر و متنوع درآمد مناسبی دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

اساتید این شغل، سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی

- توانایی ابداع : شامل ارزیابی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع

- توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها

- توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاکی انگشتان

- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن

- توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان

مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :

- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران

- مهارت پیاده‌کردن طرّاحی یک ایده و ایده‌پردازی

- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارایه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.

- شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱/۶- مَنبَت کاری

۱- ماهیت

* تعریف شغل : واژه‌ی مَنبَت در اصل به معنای کنده‌کاری روی چوب است که سابقه‌ی دیرینه دارد از موادّ اوّلیه که کنده‌کاری روی آن صورت می‌گیرد چوب است که بیش‌تر از چوب‌های گردو، آبنوس، شمشاد و عناب و... بدین‌منظور استفاده به‌عمل می‌آید. روش کار: چوب مورد نظر که توسط بخار آماده شده ابتدا توسط هنرمند مَنبَت‌کار که طرحی ذهنی دارد یا طرح قبلاً توسط طراحان بر روی کاغذ آماده شده است بر روی چوب منقّش می‌شود روش کار بدین ترتیب است که ابتدا مَنبَت‌کار طرح مورد نظر را با کاربن بر روی چوب منتقل می‌کند سپس قطعه‌ی کار را به‌وسیله‌ی گیره محکم می‌نماید ابتدا بامغار خطوط محیطی طرح را مشخص نموده و از زمینه جدا می‌نماید در مرحله‌ی بعدی به‌وسیله‌ی مغار تحت (راست) زمینه‌ی کار را به‌نحوی پایین می‌برد که سطوح گرد شده در سراسر کار یکسان و یک‌نواخت باشد سپس با انواع مغارهای مَنبَت‌کاری به تناسب طرح قسمت‌های مختلف طرح را کنده‌کاری می‌کند مغارهایی که در هنر مَنبَت‌کاری مورد استفاده قرار می‌گیرند عبارت‌اند از : مغار کبریتی، تخت، نیم باز شفره، گیلویی، کج، نیم‌باز کج، صاف کج، شفره‌ای کج که بعد از اتمام کار با استفاده از انواع سوهان و سمباده سطح کار را صاف و تمیز می‌نمایند. مَنبَت در سه نوع رولیف، بارولیف و اورولیف کار می‌شود.

* ابزار لازم برای انجام کار : چوب‌های مخصوص مانند گردو، شمشاد، عناب و وسایلی هم‌چون ارّه، چکش، قلم، سوهان، سمباده و ...

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی: این کار در فضای بسته و در مساحتی حدود حداقل ۲۴ متر

مربع انجام می‌گیرد، با تهویه‌ی مناسب و نور کافی

* ساعات کار: بیش‌تر به صورت تمام‌وقت انجام می‌گیرد.

- * تشریح خطرات احتمالی کار: خطر به‌خصوصی وجود ندارد.
  - * محلّ اشتغال : این کار در مکان ثابت انجام می‌گیرد.
  - * محیط کار : معمولاً محیط کار آرام و ساکت است.
  - * سر و کار با دیگران است یا با ابزار و وسایل: با ابزار و وسایل
- ۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟
- * حداقل مدرک : دیپلم، گرچه فراگیری آموزش‌های پودمانی در ارتقای شغلی فرد تأثیر مستقیم دارد.
  - * مدّت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: مدّت زمان لازم جهت آموزش در صورت داشتن علاقه و استعداد حدود شش ماه می‌باشد.
  - * نوع آموزش : آموزش به‌صورت استاد و شاگردی و یا توسط مراکز آموزشی صنایع دستی صورت می‌گیرد.(حضوری)
- ۴- چه چیزی باعث شده است که این شغل در این منطقه نیز رواج داشته باشد؟
- وجود افراد علاقه‌مند و مستعد و نیز تقاضای مردم.
- ۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
- با تولید محصولات جدید و متنوع و در نظر گرفتن سلیقه‌ی مردم می‌توان به توسعه‌ی این شغل کمک کرد.
- ۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟
- استخدام دولتی در این حرفه وجود ندارد، بلکه کار به صورت خصوصی انجام می‌پذیرد.
- ۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟
- چشم‌انداز این شغل بستگی بسیار زیادی به کیفیت کار، تنوع طرح‌های ارایه شده توسط شخص منبّت کار و هماهنگ شدن با امکانات، ابزار و وسایل روز دارد. در مجموع با توجه به استفاده‌ی اقشار زیادی از جامعه از وسایل چوبی نظیر مبلمان، چشم‌انداز روبه پیشرفتی فرا روی این شغل می‌باشد.

۸- حقوق و مزایای این شغل چیست؟

میزان درآمد این شغل در زمان حال، متأسفانه با زحمت و هنری که برای این کار ارایه می‌شود هم‌خوانی زیادی ندارد، می‌توان درآمد این شغل را متوسط و در بعضی از فصول سال زیر متوسط ارزیابی کرد.

اگر افراد خود را توسط ارگان‌های بیمه‌گر، بیمه نمایند می‌توانند از خدمات بهداشتی و درمانی و حقوق و حقوق بیمه‌ی بازنشستگی استفاده نمایند.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیشتر

اساتید این حرفه و سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی ابداع: شامل ارایه‌ی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
- توانایی از برکردن: شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
- توانایی‌های حرکتی ظریف: شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاکی انگشتان

- توانایی‌های کنترل حرکتی: شامل هماهنگی اعضای بدن
- توانایی سرعت واکنش: شامل توانایی حرکت سریع میچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان

مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از:

- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت پیاده‌کردن طراحی یک ایده و ایده‌پردازی
- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارایه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین: زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.

- شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱/۲ - باغداری

۱- ماهیت

* تعریف شغل : مجموعه‌ای از مهارت‌ها که به پرورش و تولید محصولات باغی، سبزی، صیفی، درختان میوه، عملیات فنی، کشت، داشت، توسعه‌ی مکانیزه، اصلاح و احیا باغ‌ها و گلخانه‌ها می‌پردازد.

* ابزار لازم برای انجام کار : کلیه‌ی وسایل لازم باغبانی از قبیل چاقوی پیوندزنی، قیچی باغبانی، بیل، چسب، بیلچه و ...

* سیستم نظارت : خود نظارتی و غیرمستقیم

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : باغ و فضاهای سبز، کار در محیط گرم و مرطوب، فضای باز و سرپوشیده و در همه‌ی فصل‌ها به صورت گروهی و انفرادی انجام می‌شود.

* ساعات کار : فصلی

* تشریح خطرات احتمالی کار : خطر خاصی وجود ندارد.

* محل اشتغال : ثابت

* محیط کار : آرام، ساکت

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و افراد

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : دیپلم - آموزش‌های علمی و تجربی ضروری است.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : حداکثر ۳ ماه

* نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل مختص منطقه‌ی شما باشد؟

وجود آب و هوای مناسب و باغات فراوان و نیازهای مردم

۵- چگونه می توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
همکاری گروهی با دیگر باغبانان و ارتباط با مراکز باغبانی، مراجعه به فارغ‌التحصیلان، استادان این رشته و مطالعه‌ی کتاب‌هایی که در خصوص باغبانی منتشر شده است.

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟
مراکز تحقیقاتی کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی، در بخش تعاونی به صورت خوداشتغالی

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟
آینده‌ی شغلی از نظر اقتصادی به همّت و پشتکار انسان بستگی دارد. شما می‌توانید با روش‌های علمی و سرمایه‌ی مناسب به تولید گیاهان و گل‌ها پردازید.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟
در صورت خوداشتغالی و رعایت جنبه‌های علمی باغبانی که باعث بهره‌وری بالا می‌شود و با تلاش و پشتکار تولید محصول بیش‌تر می‌شود طبیعی است که میزان درآمد نیز افزایش می‌یابد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر
مراجعه‌ی مستقیم به سازمان‌ها یا کارفرمایان در بخش باغبانی و کشاورزی و مطالعه‌ی کتاب‌های حوزه‌ی باغبانی

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟
ویژگی‌های پایدار و تأثیرگذار بر عملکرد فرد را توانایی‌های فردی برای انجام کار می‌گویند که در این شغل می‌توان به مهم‌ترین آن‌ها که در ذیل می‌آید اشاره نمود.
- توانایی‌های کلامی که بر به‌دست آوردن و استفاده از اطلاعات کلامی در حلّ مسایل و مشکلات است.

- توانایی ایده‌پردازی در ارایه‌ی ایده‌های متعدد برای کیفیت‌بخشی به تولید
- توانایی درک سریع مشکلات و توانایی به کارگیری قوانین کلی برای مسایل خاص
به‌منظور ارایه‌ی پاسخ‌های منطقی است.

- توانایی درک فضایی شامل تشخیص موقعیت اشیای پیرامونی، تجسم، توجه انتخابی که مشتمل بر تمرکز مداوم و بدون حواس پرتی بر یک وظیفه است.

- توانایی‌های روانی حرکتی که بر استفاده‌ی درست و کنترل اشیا و همچنین کنترل و استفاده‌ی صحیح از ابزار و هماهنگی بین ذهن و جسم شاغل است.

- توانایی‌های قدرت جسمانی، استقامت، انعطاف و تعادل در انجام کار و توانایی‌های بصری و شنیداری نیز نقش عمده‌ای در انجام بهتر کارها دارند.

- مهارت‌های لازم در این شغل را می‌توان به مهارت‌های مدیریت منابع، برخی مهارت‌های فنی در استفاده از ابزارها و مهارت تولید و فرآوری بسط و گسترش داد که در جای خود حایز اهمیت است.

مهارت‌های لازم در این شغل اعم است از مهارت‌های مدیریت منابع، مدیریت منابع مواد، مالی، انسانی و زمان

مهارت‌های تجارت و مدیریت

مهارت‌های تولید و فرآوری در انجام تمام مراحل انجام کار

مهارت‌های بهداشتی و اجتماعی که هر دوی این مهارت‌ها در ارتقای تولید محصول و ارتباط با بخش‌های دیگر بسیار ضروری است.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

در این رشته‌ی کاری شخصیت واقع‌بین که اغلب فعالیت‌های کاری عملی و دست و پنجه‌نرم کردن با مسایل را در دستور کار خود دارد در اولویت است به‌ویژه که اکثراً با مواد اولیه و ابزار نیز در ارتباط است.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار و دربرگیرنده‌ی نیازهای خاص است که برای رضایت شخص مهم هستند.

در این شغل موفقیت که اجازه یافتن شاغل برای استفاده از تمام توانایی‌هایش می‌باشد.

استقلال، آزادی عمل و جایگاه اجتماعی مناسب از دیگر ارزش‌های کاری اوست.

هم‌چنین خدمات اجتماعی و همکاری با دیگران و خلاقیت و مسئولیت‌پذیری از دیگر ارزش‌های کاری این شغل محسوب می‌شود.

۱/۷ - تولید گیاهان دارویی

۱- ماهیت

- * تعریف شغل : پرورش دهنده گیاهان دارویی کسی است که از عهده‌ی شناخت و طبقه‌بندی گیاهان دارویی و شناخت اقلیم و مکان مناسب و توجیه اقتصادی، انتخاب بذر و نشاء، آماده کردن زمین، انجام عملیات داشت، کاشت و جمع‌آوری محصول، خشک کردن محصول و نگهداری آن در انبارها و بازاریابی و فروش برآید.
- * ابزارهای لازم برای انجام شغل : بیل، فرغون، بیلچه، بذر، نمونه‌هایی از گیاهان دارویی و کودهای شیمیایی و ...
- * سیستم نظارت : سیستم نظارت توسط مهندسین ناظر و خود کشاورز صورت می‌گیرد.

۲- محیط کار

- * توصیف فضای فیزیکی : فضای فیزیکی شغل زمین زراعی حداکثر یک هکتار می‌باشد.
- * ساعات کار : ساعت کار به صورت تمام وقت است.
- * تشریح خطرات احتمالی کار : خطرات احتمالی در این حرفه شامل بدی آب و هوا و خسارت‌های ناشی از آن و مسمومیت‌های ناشی از استفاده از سموم کشاورزی و آفت‌ها است.
- * محل اشتغال : کار پر تحرک است.
- * محیط کار : از نظر سر و صدا نسبتاً متوسط است.
- * سر و کار با دیگران یا ابزارها و وسایل : از لحاظ ارتباطی بیش‌تر نیاز به مشاوره با سایر کشاورزان دارد.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

- * حداقل مدرک : دیپلم، این شغل از طریق آموزش حضوری و فراگیری حوزه‌های تخصصی قابل یادگیری است.
- * مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : طول مدت دوره‌ی آموزشی در مراکز فنی حرفه‌ای به مدت سه ماه است.

- * نوع آموزش: نوع آموزش حضوری و به صورت کاملاً عملی است.
- ۴- چه چیز باعث شده است که این شغل در این منطقه رواج داشته باشد؟
به دلیل شرایط آب و هوایی و جغرافیایی فراوانی گونه‌های گیاهی و استفاده‌ی مردم از گیاهان دارویی.
- ۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
از طریق تجربه و درک موقعیت آب و هوایی منطقه و گیاهان مناسب با این موقعیت جغرافیا و استفاده از فن‌آوری‌های جدید در این حرفه و تبلیغات گسترده.
- ۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟
این حرفه اغلب به صورت خصوصی و مشارکتی بین کشاورزان انجام می‌گردد.
- ۷- چشم‌انداز آینده‌ی شغل چیست؟
با توجه به پیشرفت‌های نوین در استفاده از گیاهان دارویی در صنعت داروسازی چشم‌انداز این شغل می‌تواند خیلی پر رونق باشد.
- ۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟
حقوق و مزایا براساس قانون کار بوده یا به صورت توافقی پرداخت می‌شود.
- ۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر
مرییان مراکز فنی و حرفه‌ای و شاغلین در این حرفه.
- ۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟
ویژگی‌های پایدار و تأثیرگذار بر عملکرد فرد را توانایی‌های فردی برای انجام کار می‌گویند که در این شغل می‌توان به مهم‌ترین آن‌ها که در ذیل می‌آید اشاره نمود.
- توانایی‌های کلامی که برای به‌دست آوردن و استفاده از اطلاعات کلامی در حل مسایل و مشکلات مؤثر است.
- توانایی ایده‌پردازی در ارایه‌ی ایده‌های متعدد برای کیفیت‌بخشی به تولید
- توانایی درک سریع مشکلات و توانایی به کارگیری قوانین کلی برای مسایل خاص
به‌منظور ارایه‌ی پاسخ‌های منطقی است.

- توانایی درک فضایی شامل تشخیص موقعیت اشیای پیرامونی، تجسم، توجه انتخابی که مشتمل بر تمرکز مداوم و بدون حواس‌پرتی بر یک وظیفه است.

- توانایی‌های روانی حرکتی که بر استفاده‌ی درست و کنترل اشیا و هم‌چنین کنترل و استفاده‌ی صحیح از ابزار و هماهنگی بین ذهن و جسم شاغل است.

- توانایی‌های قدرت جسمانی، استقامت، انعطاف و تعادل در انجام کار و توانایی‌های بصری و شنیداری نیز نقش عمده‌ای در انجام بهتر کارها دارند.

- مهارت‌های لازم در این شغل را می‌توان به مهارت‌های فنی در استفاده از ابزارها و مهارت تولید و فرآوری اشاره کرد که در جای خود حایز اهمیت است.

مهارت‌های تولید و فرآوری در انجام تمام مراحل انجام کار

مهارت‌های بهداشتی و اجتماعی که هر دوی این مهارت‌ها در ارتقای تولید محصول و ارتباط با بخش‌های دیگر بسیار ضروری است.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

در این رشته‌ی کاری شخصیت واقع‌بین که اغلب فعالیت‌های کاری عملی و دست و پنجه‌نرم کردن با مسایل را در دستور کار خود دارد در اولویت است به‌ویژه که اکثراً با مواد اولیه و ابزار نیز در ارتباط است.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار و دربرگیرنده‌ی نیازهای خاص است که برای رضایت شخص مهم هستند.

در این شغل موفقیت که اجازه یافتن شاغل برای استفاده از تمام توانایی‌هایش می‌باشد.

استقلال، آزادی عمل و جایگاه اجتماعی مناسب از دیگر ارزش‌های کاری اوست.

هم‌چنین خدمات اجتماعی و همکاری با دیگران و خلاقیت و مسئولیت‌پذیری از دیگر ارزش‌های کاری این شغل محسوب می‌شود.

۱/۹- تولید سقز

۱- ماهیت

* تعریف شغل : گونه‌ی بنه یکی از مهم‌ترین گونه‌های مناطق جنگلی غرب کشور می‌باشد که از این گونه محصولات متنوعی به دست می‌آید که می‌توان به برگ، ریشه، بذر و مهم‌ترین تولید آن یعنی شیره‌ی سقز اشاره نمود. استحصال و بهره‌برداری شیره‌ی سقز از ارکان مهم اقتصادی بسیاری از خانوارهای جنگل‌نشین است. بنه‌ی خاک عمیق و قابل نفوذ را دوست دارد ولی خاک‌های کم‌عمق را نسبت به سایر گونه‌های همراه به شدت تحمل می‌کند بیش‌ترین گسترش آن مربوط به رشته کوه‌های زاگرس، از شمال غربی تا جنوب شرقی کشور، مناطق شمال شرقی، شرق و جنوب است. شیره‌ی سقز از گونه تولید می‌شود، این شره به نام‌های سقز، سقز تلخ، سقز درمنی، بنشت و داچه تاله نامیده می‌شود. سقز صمغی است نیمه غلیظ، چسبنده و روان که از زخم تنه این درختان در فصل رویش به بیرون تراوش می‌کند. در مقابل هوا سفت شده و در برابر حرارت نرم و ذوب می‌شود. این شیرابه خام پس از جوشاندن در آب و گرفتن کف آن که نوعی تصفیه به‌شمار می‌رود تلخی آن کم‌تر و قابل جویدن می‌گردد. شیره‌ی خام سقز در صنعت داروسازی، در ساختن مواد بتونی دندان‌های مصنوعی، تهیه‌ی آدامس، عطر، خوش‌بو کننده‌ها، حشره‌کش‌ها، نرم‌کننده‌ها، پلاستیک‌سازی، تهیه‌ی واکس کفش و چرم، به‌عنوان جوهر چاپ در صنعت چاپ و ماده‌ی رنگی و در درمان بعضی از بیماری‌ها از جمله ناراحتی‌های گوارشی، درمان یبوست، رفع بدبویی دهان، تقویت کبد، التیام زخم معده و اثنی عشر، سوزش مری، معده، عفونت ریه و کلیه، ورم روده و ضعف چشم مورد استفاده قرار می‌گیرد. ماده‌ی سقز را اولئورزین یا ژم می‌نامند که شامل انواع رزین و اسانس است. ژم حالتی نیمه روان شبیه عسل دارد و در مجاورت هوا اکسیده می‌گردد.

گونه‌ی بنه از گونه‌های نور پسند است که با توجه به ژئومورفولوژی این گونه که اکثراً در دامنه‌های نامنظم و مناطق سنگی و سنگلاخی دیده می‌شود. هر چند در جنوب شرق کشور

در مناطق کم‌شیب دشت‌ها و دامنه‌ها با شیب کم هم دیده می‌شود، اما در اقلیم خیلی مرطوب وجود ندارد. در بهره‌برداری سنتی سقز تقریباً از اواسط خرداد ماه گروه‌های بهره‌برداری وسایل مورد نیاز خود از قبیل تیشه، طناب، مشک آب، گل و ... را آماده نموده و با هدف بهره‌برداری سقز راهی جنگل می‌شود. برای این کار با تیشه و تبر روی تنه‌ی درخت زخم‌هایی ایجاد می‌کنند. زخم‌ها باید طوری زده شود که نزدیک به زخم سال قبل نباشد، زخم‌ها را به‌طور یک در میان و زیگزاگ به درخت می‌زنند. چنان‌که لازم باشد و مجبور باشند، در روی زخم‌های سال‌های قبل زخم ایجاد کنند، بایستی حداًقل ۲ سال از ترمیم زخم قبلی گذشته باشد تا زخم قبلی توسط چوب التیامی پوشیده شده باشد. ایجاد زخم‌ها جهت معینی ندارد و در بهره‌برداری سنتی کاملاً نامنظم است. در استان کرمانشاه قطر درختان مورد بهره‌برداری معمولاً بیش از ۳۰ سانتی‌متر بوده و شیار بر روی تنه‌ی درختان با رعایت فاصله، با تیشه انجام می‌گیرد و نوع شیارها به‌طور مورب است. تعداد زخم‌ها بین ۱۰ تا ۵۰ عدد بر روی یک تنه‌ی درخت بسته به شادابی، پر شیره بودن، قطر تنه و ارتفاع تنه فرق می‌کند. زدن زخم به درختان بنه تقریباً یک نوع مهارت لازم دارد و کارگران محلی رفته رفته در این کار متبحر می‌شوند. برای این کار از کارگران قوی و پرتوان استفاده می‌کنند. در مرحله‌ی بعد یک نفر مأمور درست کردن کاسه‌ی کوچک از گل رس برای چسبانیدن آن به زیر زخم درخت می‌شود. پس از آن که این عمل را در روی چندین درخت انجام دادند و کار آن‌ها تمام شد، پس از ۲۰ روز دوباره به جنگل برگشته و از شیردهی درختان در این مدت بازدید می‌کنند. اگر به تدریج کاسه‌ها پر شده باشد، آن را برداشت می‌کنند و اگر کاسه‌ها پر نشده باشد، دوباره زخم‌ها را کمی بزرگ‌تر و عمیق‌تر می‌کنند گروه‌های کاری سقزگیری معمولاً ۳ تا ۱۲ نفر (با توجه به سطح و میزان تولید) می‌باشد و به مدت ۲ ماه عمل سقزگیری را انجام می‌دهند. در این مدت به‌طور متوسط برای هر نفر ۱۵۰ الی ۲۰۰ کیلوگرم سقز حاصل کار خواهد بود. محل استقرار گیاه بر میزان باروری نقش دارد و کف دره‌ها و شیب‌های شمالی را می‌توان جایگاه مناسبی برای استقرار و توسعه‌ی این گیاه به‌صورت باغ در نظر گرفت. بهره‌برداری از میوه‌ی بنه و سقز مستلزم

رعایت ضوابط قانونی است در این خصوص چنانچه برداشت به منظور مصارف محلی و روستایی باشد بهره‌ی مالکانه تعلق نمی‌گیرد و در صورتی که بهره‌برداری با هدف حمل به سایر نقاط و یا صدور باشد بهره‌ی مالکانه بایستی دریافت گردد بهای نرخ پایه‌ی بهره‌ی مالکانه برای شیرهی سقز (سقز خام) ۴۸۵۰ ریال برای هر کیلو، پسته‌ی وحشین ۳۸۵۰ ریال برای هر کیلو.

کارشناسان و محققین توصیه می‌کنند چون رزین به صورت افقی در درختان بنه ذخیره می‌شود لذا هنگام تیغ زدن درختان بنه؛ تیغ باید با زاویه‌ی بین ۷۵ تا ۹۰ درجه نسبت به سطح افقی به پوست درخت زده شود و از شیار زدن روی شیارهای گذشته خودداری شود و مناسب‌ترین ابعاد ۱×۴ سانتی‌متر می‌باشد در زمانم بهره‌برداری درجه‌ی حرارت باید بیشینه و میزان رطوبت کمینه باشد. استفاده از ظروف فلزی جهت جمع آوری سقز به‌علت جذب حرارت و ذوب سقز توصیه نمی‌گردد. در انتخاب درختان باید دقت شود که قطر تنه کم‌تر از ۲۰ سانتی‌متر و ارتفاع کم‌تر از ۲ متر نباشد.

* ابزار لازم برای انجام کار: تیشه‌ی مخصوص، گل رس و دیگرهای مخصوص پالایش

* سیستم نظارت: توسط منابع طبیعی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی: محیط کاری این شغل که کوهستان‌ها و ارتفاعات است تقریباً عاری از سر و صداست. کار کردن در این شغل به صورت فصلی است (بهار و قسمتی از تابستان) و خطری که کهر چند به احتمال اندک وجود دارد سقوط از ارتفاع و برخورد با جانوران جنگل است. نیاز است که فرد متحرک و فعال باشد و سر و کار فرد تا حدود زیادی با ابزار و تا حدودی با افراد است.

* ساعات کار: در طول روز

* تشریح خطرات احتمالی: خطر خاصی وجود ندارد.

* محل اشتغال: دارای تحرک و جابه‌جایی زیادی است.

* محیط کار: محیط نسبتاً آرام می‌باشد.

* سر و کار با دیگران است یا با ابزار و وسایل: ابزار و وسایل

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : دیپلم

* نوع آموزش : حضوری - آموزش لازم برای انجام این شغل عمدتاً به صورت استاد شاگردی انجام می‌گیرد.

۴- چه چیزی باعث شده است که این شغل در این منطقه نیز وجود داشته باشد؟

گرچه در مناطق دیگر نیز به صورت پراکنده وجود دارد ولی تراکم زیاد گیاه بنه در این منطقه به خاطر سردی هوا و مرتفع بودن باعث شده که عمدتاً این شغل را مختص این منطقه بدانند.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

با نهال‌کاری گیاه بنه، توسعه‌ی فرهنگ حفاظت از آن در مقابل استفاده‌های نادرست، آموزش و بسط روش‌های نوین استحصال بنه

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

گزینه‌ی استخدامی در این شغل وجود ندارد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

آینده‌ی این شغل بستگی به توجه و تلاش مسئولان به این بخش دارد.

۸- حقوق و مزایای این شغل چیست؟

حقوق ثابتی ندارد و درآمد حاصله بستگی به عوامل زیادی از جمله شرایط آب و هوا دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیشتر

از سازمان جنگل‌ها و مراتع، اداره‌ی جهاد کشاورزی و محققان فعال در این زمینه

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

توانایی‌های شاغل که شامل ویژگی‌های پایدار و تأثیرگذار بر عملکرد فرد است شامل:

- توانایی درک سریع مشکلات و موانع موجود جهت تشخیص و اعلام رخدادهای اشتباه و

تصحیح آن در اولین فرصت ممکن

- توانایی نظم دادن و چیدن اشیا براساس الگوی خاص
- توانایی‌های روانی - حرکتی که شامل توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده‌ی مناسب و مطلوب از دستان، انگشتان و هماهنگی آن‌هاست.
- توانایی‌های ادراک فضایی که شامل تجسم یک شیء بعد از حرکت یا چرخاندن و یا دوباره چیدن اجزای آن است.
- توانایی توجه که بر تمرکز و عدم حواس‌پرتی دلالت دارد.
- توانایی قدرت جسمانی در حین انجام کار که نیاز به قدرت، استقامت، انعطاف تعادل و هماهنگی بین اعضای بدن دارد.
- در این شغل مهارت‌های تولید و فرآوری و مهارت‌های اجتماعی در ارائه‌ی خدمات بهتر از اهمیّت ویژه‌ای برخوردار است.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- این شغل از جمله مشاغلی است که با فعالیت‌های عملی و با استفاده از موادّ طبیعی و کار با ابزار را در خود دارد. از همین‌رو در محیط کار شخصیت واقع‌بین در اولویت قرار دارد. همچنین شخصیت قراردادی که اغلب با پیروی از یک‌سری راهکارهای معمول سروکار دارند، این شغل کم‌تر با افکار و نظریات سر و کار دارد.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

- احساس موفقیت به جهت این‌که شاغل تلاش می‌کند تا تمام توانایی‌هایش را جهت گرفتن نتیجه‌ی مطلوب به کار برد.
- شرایط کاری که فرد براساس اشتغال دائمی، استقلال در انجام کار و تنوع می‌تواند از حقوق بالاتری نیز برخوردار شود.
- ارزش‌های اخلاقی که شاغل هرگز مجبور به انجام کارهای خلاف وجدان خود نمی‌شود.
- مسؤولیت‌پذیری و آزادی عمل که از ملزومات استقلال در انجام کار است.

۱-۴- مسگری

۱- ماهیت

* تعریف شغل : مجموعه‌ای از مهارت‌ها و قابلیت‌های فردی و شغلی برای انجام کارهای مرتبط با مسگری. مس یکی از عناصر جدول تناوبی است که نشان آن cu می‌باشد مس معمولاً به شکل معدنی یافت می‌شود. مس فلزی است قرمز رنگ که در 1083 درجه ذوب می‌شود و وزن مخصوص آن $8/9$ می‌باشد پس از نقره بهتر از دیگر فلزات هادی گرما و الکتریسیته است. کاملاً چکش‌خوار و قابل توزق و مفتول شدن است. قابلیت توزق این فلز به حدی است که می‌توان از آن ورقه‌های بسیار نازکی تهیه کرد که نور سبز به‌خوبی از آن عبور کند. مفتول‌های باریکی که از آن تهیه می‌کنند تا قطر $0/3$ میلی‌متر نیز می‌تواند باشد. مس قدیمی‌ترین فلزی است که به‌وسیله‌ی بشر کشف شده و آلیاژهای آن نیز جزو قدیمی‌ترین آلیاژهایی هستند که بشر آن‌ها را شناخته و در صنعت از آن‌ها استفاده کرده است.

مسگر برای آن کار ورقه‌ها را به شکل‌های مختلف در می‌آورد چندین سندان با شکل‌های مختلف دارد که آن‌ها را در زمین فرو کرده است. این سندان‌ها در فرم‌های مختلف و برای کارهای مختلف به کار می‌رود و نام‌های خاصی به خود اختصاص می‌دهند. علاوه بر سندان‌ها، عملیات گوناگونی که برای کامل کردن ظروف مسی انجام می‌شود مستلزم داشتن چکش‌های مختلفی است. این چکش‌ها براساس نوع شکلی که مورد نیاز است اغلب جهت کوبیدن ورقه‌ی مس بر روی سندان مورد استفاده قرار می‌گیرد.

* ابزار لازم برای انجام کار : سندان، چکش، انبر، آلیاژ مس، دیگ، کمان کوره، پرکار، محرابی، کاسه‌ی میخ، قیچی و ...

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : کارگاهی در حدود 24 متر مربع برای انجام کار نیاز است، البته یا تهویه‌ی مناسب و نور کافی.

- * ساعات کار: به صورت تمام وقت و نیمه وقت
- * تشریح خطرات احتمالی کار: خطر آتش، گرمای زیاد و نیز صدای چکش (آلودگی صوتی)
- * محل اشتغال: این شغل در مکان ثابت انجام می‌گیرد.
- * محیط کار: این کار با سر و صدا همراه است.
- * سر و کار با دیگران است یا با وسایل ابزار: با ابزار و وسایل
- ۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟**
- * حداقل مدرک: دیپلم، گذراندن دوره‌های آموزشی در صورت امکان یا یادگیری از طریق شاغلین با تجربه حایز اهمیت و ضروری است.
- * مدیریت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: حدود سه ماه جهت آموزش این شغل به صورت استاد - شاگردی و یا آموزش از طریق مراکز آموزشی صنایع دستی حدود ۲۰۰ ساعت.
- * نوع آموزش لازم: آموزش به صورت استاد - شاگردی و یا آموزش در مراکز صنایع دستی (حضور)
- ۴- چه چیزی باعث شده است که این شغل در این منطقه نیز وجود داشته باشد؟**
- به خاطر نیاز مردم و استفاده‌ی زیاد از ظروف مسی.
- ۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟**
- با تولید محصولات متنوع با توجه به سلیقه‌های مردم و نیز انجام طراحی‌های جدید و کاهش هزینه‌ی تولید.
- ۶- گزینه‌های استخدام این شغل چیست؟**
- این شغل در بخش خصوصی است و جنبه‌ی فردی دارد.
- ۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟**
- این شغل با توجه به تولید و تنوع محصولات از مواد و وسایل دیگر نسبت به گذشته از اقبال کم‌تری برخوردار است.

۸- حقوق و مزایای این شغل چیست؟

این شغل حقوق و مزایای ثابت ندارد و متناسب با افزایش سفارش درآمد آن نیز افزایش می‌یابد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

از شاغلین این رشته و هم‌چنین معاونت صنایع دستی اداره‌ی کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی‌های کلامی شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی و استفاده از آن‌ها در حل مسایل

- درک نوشتاری شامل درک اطلاعات مکتوب

- بیان نوشتاری که دربرگیرنده توانایی تبادل و انتقال اطلاعات و نظرات با نوشتن است به‌طوری که دیگران آن را درک کنند.

- توانایی ادراکی شامل سرعت ادراک تفاوت‌ها و شباهت‌ها

- توانایی توجه که مرتبط با تمرکز مداوم و بدون حواس‌پرتی بر یک وظیفه است.

- توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده‌ی صحیح و سریع از دست و انگشتان

- توانایی‌های جسمانی اعم از تعادل، هماهنگی، انعطاف و بنیه‌ی جسمانی

- توانایی‌های بصری و شنیداری در دیدن جزییات و توانایی تمرکز بر یک منبع صدا.

همچنین مهارت‌های فنی برای طراحی، ساخت، تصحیح ایرادها و استفاده از دستگاه‌ها ضروری است.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

شخصیت واقع‌بین: زیرا این شغل کاری عملی و در ارتباط با ابزار و مواد طبیعی است.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل:

موفقیت: یکی از ارزش‌های کاری است که شاغل در آن اجازه دارد تا از همه‌ی

توانایی‌هایش استفاده کند و احساس موفقیت نماید.

شهرت : در این شغل امکان ارتقای شغلی و جایگاه بهتر اجتماعی وجود دارد.

ارتباطات : در این شغل ارزش‌های اخلاقی و امکان آرایه‌ی خدمات به دیگران و همکاری با دیگر شاغلان به‌عنوان مزیتی برتر شناخته می‌شود.

۲/۸- کشاورزی

۱- ماهیت شغل

* تعریف شغل : کشاورزی شغلی که بیش تر اوقات فرد با زمین و محصولات حاصله از آن سر و کار دارد و به فردی که این کار را انجام می دهد کشاورز می گویند. اعمالی از قبیل شخم زدن زمین، بذرپاشی، آبیاری، کودپاشی، سم زدن و آفت کشی، وجین کردن از جمله کارهایی هستند که کشاورز از ابتدای کاشت تا به ثمر رسیدن محصول، انجام می دهد.

* ابزار لازم برای انجام کار : ابزارها و وسایل مورد نیاز عبارت اند از : ماشین آلات کشاورزی، از قبیل تراکتورهای سنگین، کمباین و ادوات دنباله دار مربوطه، گاوآهن، بذرپاش و ...

برای تمام این کارها کشاورز نیاز به وسایل و تجهیزاتی دارد. مثلاً برای شخم زدن، به گاوآهن نیاز است. بذرپاشی معمولاً به دو صورت دستی و یا با ماشین بذرپاش انجام می شود.

کودپاشی با ماشین کودپاش و سم زدن با سمپاش انجام می گیرد. برای برداشت برخی محصولات مثل گندم از کمباین استفاده می شود.

با وجود این وسایل مهم ترین وسیله ی مورد نیاز کشاورز ماشین تراکتور می باشد که بیش تر تجهیزات کشاورزی را به آن متصل می گرداند و از آن ها استفاده می کند.

* سیستم نظارت : معمولاً به دو صورت مستقیم و خودنظارتی است. کشاورز در مراحل کشاورزی ممکن است از برخی افراد که به کارگر زمین معروفند استفاده کند اما باید خود بر سر زمین و محصولش حاضر باشد تا بتواند مراحل انجام اعمال مختلف بر روی زمین و گیاه را تشخیص دهد.

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : فضای فیزیکی بستگی به نوع محصول کشت شده دارد بعضی محصولات کشاورزی از جمله گندم، ذرت، یونجه، پنبه، به فضای بیش‌تری نیاز دارد ولی در بعضی از جمله صیفی و جالیز نسبت به اولی به فضای کم‌تری نیاز دارد.

* ساعات کار : کشاورز بیش‌تر اوقات خود را چه به‌صورت تمام‌وقت و چه نیمه‌وقت و گاهی نیز فصلی در زمین‌های کشاورزی می‌گذرانند. گاهی زیر آفتاب سوزان تابستان و کار و جین و یا برداشت محصول می‌پردازد. معمولاً در فصل تابستان کشاورز صبح خیلی زود بعد از طلوع آفتاب بر سر زمین پناه می‌برد و کمی آب و غذا می‌خورد. هر گیاهی می‌بایست در یک فصل خاص کاشته شود.

گاهی آفتاب طولانی، باران شدید و بادهنگام، باد و طوفان و سرمای شدید تمام زحمات چندماهه‌ی کشاورز را از بین می‌برد. هم‌چنین برخی حیوانات نیز در کار کشاورزی اختلالاتی ایجاد میکنند. مثلاً در دوره‌ی بذرپاشی یا در هنگام محصول‌دهی برخی پرندگان مثل کلاغ با خوردن دانه‌ها خساراتی را به کشاورز وارد می‌کنند و یا در هنگام محصول‌دهی برخی حیوانات مثل خوک به صورت گله‌ای وارد زمین‌ها می‌شوند و علاوه بر شکستن ساقه‌ی گیاه محصولاتی مثل سیب‌زمینی و حبوبات را می‌خورند. در برخی از دوره‌ها نیز حمله‌ی حشراتی مثل ملخ بازدهی کار کشاورزی را پایین می‌آورند.

* خطرات احتمالی آسیب‌دیدگی کار : خراش‌های سطحی، آفتاب سوختگی و پنبه‌زدن دست گرفته تا برخی آسیب‌دیدگی‌های جدی که بر اثر کار با ماشین‌های سنگین ایجاد می‌شود.

کشاورز در معرض انواع گروه خاک‌ها و بوهای مختلف است. اگر از ماسک مناسب استفاده نکند ممکن است دچار آسم و تنگی نفس و مشکلات ریوی و تنفسی یا پرت شدن قطعه‌ای به سمت چشم در حین کار با دستگاه‌ها می‌تواند چشم و بینایی وی را تهدید کند. هم‌چنین اگر با اصول ایمنی و درست هم شدن و بلند کردن اشیا آشنا نباشد. دچار صدمات شدیدی در ناحیه‌ی کمر، کتف و زانوها می‌شود. بیش‌تر این آسیب‌دیدگی‌ها بر اثر بی‌احتیاطی خود کشاورز رخ می‌دهد. کار کشاورزی کار پرتحرک و پرجنب و جوشی

است کشاورز در زمین مدام با محصول و ابزار کشاورزی درگیر است. گاهی به‌هنگام کار بر روی زمین خدا چنان سکوتی محیط را فرا می‌گیرد که گویی جز پرندگان و درختانی که بر اثر وزش باد صدای برگ‌هایشان می‌آید، موجود زنده‌ی دیگری در آن اطراف وجود ندارد. گاهی اوقات هم صدای وسایل و ماشین‌های کشاورزی در زمین به‌گوش می‌رسد. کشاورز در دوره‌های کاشت، داشت، برداشت ممکن است از کارگرانی برای کمک استفاده کند هم‌چنین برای فروش محصول به سمت کارخانه‌ها و بازار روانه شود و با افراد زیادی سر و کار داشته باشد. اما بیش‌تر اوقات به‌هنگام کار بر روی زمین با ابزار و وسایل کشاورزی مشغول است.

محل اشتغال : در کارهای کشاورزی معمولاً محل کشت ثابت و کارگر و کسانی که مشغول امور کشاورزی هستند از تحرک بیش‌تری برخوردارند.

* محیط کار : در کارهای کشاورزی چون از ماشین‌آلات کشاورزی استفاده می‌شود و هم‌چنین محل عبور آب از داخل رودخانه و کانال‌ها با صدا بوده پس بنابراین در محیط کار کشاورزی سر و صدا معمولاً وجود دارد.

* نحوه‌ی ارتباط کشاورز با جامعه و ابزار کشاورزی : بیش‌تر با وسایل و ابزار ولی با افراد دیگر نیز سرکار دارد.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و افراد

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : دیپلم، البته کشاورزی مدرن و مکانیزه داشتن مدارک لازم ضروری می‌باشد چون استفاده از کود و سم و ماشین‌آلات و به‌کارگیری صحیح آن‌ها در عملیات کاشت، داشت و برداشت، نیاز به تحصیلات دانشگاهی در بخش کشاورزی دارد.

هر فردی که به اصول کشاورزی آشنا باشد می‌تواند کار کشاورزی را انجام دهد. افرادی هستند که ممکن است هیچ سوادى نداشته باشند ولی چون کار کشاورزی را از پدران خود فرا گرفته‌اند به این کار مشغولند و در آن موفق‌اند. کار کشاورزی بیش‌تر نیاز به تجربه‌های عملی دارد تا نظری. هر چند به این معنی نیست که داشتن تحصیلات مرتبط کار بیهوده‌ای است چون آگاهی از فنون علمی بازدهی را بیش‌تر می‌کند. رشته‌هایی مثل مهندسی

کشاورزی، آب و خاک، برخی گرایش‌های زمین‌شناسی و زیست‌شناسی، مهندسی تولیدات گیاهی، مهندسی منابع طبیعی مرتبط با کار کشاورزی‌اند.

برای این رشته‌های تحصیلی حداقل باید ۴ سال را در دانشگاه درس خواند و چند واحد درسی را به صورت عملی آموزش دید. آموزه‌های تئوری هر چند که مفید هستند اما مثل آموزه‌های عملی قابل استفاده نیستند.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: چون کارشناسان کشاورزی در این زمینه تخصص دارند مدت دوره‌ی آموزشی به صورت عملیاتی و صحرایی در مدت ۳ ماه کافی است.

* نوع آموزش: معمولاً دوره‌های آموزشی برای کارشناسان کشاورزی به صورت حضوری در سر مزرعه بوده و برای کارشناسان کشاورزی شاغل در ادارات به صورت ضمن خدمت هم در نظر می‌گیرند.

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در منطقه‌ی شما رواج داشته باشد؟

آب و هوا، خاک حاصلخیز و نوع پوشش گیاهی مناطق محیط مناسبی را برای کار کشاورزی فراهم آورده است.

به جهت حاصلخیز بودن زمین‌های کشاورزی شهرستان کردکوی اغلب مردم این شهرستان به کار کشاورزی و فعالیت‌هایی در رابطه با کشاورزی اشتغال دارند. کشت پنبه، گندم، لوبیا روغنی (سویا) در درجه‌ی اول اهمیت و برنج و جو در درجه‌ی دوم قرار دارد. مقدار کمی از زمین نیز برای کشت سبزیجات و درختان میوه اختصاص داده شده است. تقریباً ۳۰۰۲۳ هکتار زمین در این منطقه تحت کشت می‌باشد. در دامنه‌ی کوه‌ها به علل شیب زیاد منطقه استفاده از ابزارهای جدید کشاورزی میسر نبوده و بیش‌تر از وسایل کشاورزی سنتی و نیروی حیوانات استفاده می‌گردد که در بالا بردن میزان فرآورده‌های کشاورزی نقش مؤثری را دارند. یکی دیگر از راه‌های افزایش محصولات کشاورزی این منطقه به‌کارگیری کودهای شیمیایی، بذرهای اصلاح شده و سموم دفع آفات می‌باشد.

شرایط آب و هوایی و خاک حاصلخیز و آب کافی باعث رونق بیش‌تر این شغل در منطقه می‌باشد.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

با همکاری دولت از جمله برداشتن موانع و سختی‌های کار کشاورزی، تأمین نیازهای کشاورزان به موقع و تحویل و خرید محصولات کشاورزی در کم‌ترین وقت و قیمت مناسب باعث توسعه‌ی این شغل می‌شود. کشاورزی شغل آزادی است که پایه و اساس اقتصاد کشور است. اگر همه‌ی محصولات مورد نیاز در داخل کشور تولید شود دیگر نیازی به صادرات از خارج کشور نیست و چه بسا محصولات بسیاری نیز به خارج از کشور صادر شوند.

به‌کارگیری اصول فنی و مهندسی و استفاده از یافته‌های جدید کشاورزی و الگوبرداری از کشورهای پیشرفته در بخش کشاورزی.

۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟

این شغل در چه سازمان‌ها و در مؤسسات و شرکت‌ها اعم از خصوصی و دولتی استخدام دارد.

این رشته مربوط به وزارت جهاد کشاورزی بوده و کشاورزان و کارشناسان ارتباط مستقیم با سازمان جهاد کشاورزی دارند و همچنین وجود دو شرکت بزرگ کشت و صنعت مغان و شرکت پارس این منطقه را نسبت به مناطق دیگر استان از نظر کشاورزی و دامپروری متمایز ساخته است.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

کشاورزی رو به پیشرفت است شاید روش‌های سنتی رو به افول گذارند ولی این شغل با روش‌های علمی و نوین رو به پیشرفت است. چون انسان‌ها دوست دارند به دیگران احتیاجی نداشته باشند و خود نیازهای‌شان را تأمین کنند. این شغل فرصت بی‌نیازی به دیگران را تا حدودی فراهم می‌آورد.

رو به پیشرفت است. با توجه به این که کارشناسان کشاورزی از یافته‌های جدید علمی و ماشین‌آلات مدرن کشاورزی استفاده می‌کنند و همچنین نظر مساعد دولت در تخصیص تسهیلات بانکی و حمایت‌های همه‌جانبه، موجب پیشرفت و رونق کشاورزی در این منطقه شده است.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

حقوق این شغل بستگی به کار کشاورز و میزان زمین کشاورزی دارد. این که آیا محصولش آیا به‌بار می‌نشیند یا نه و این که در آن سال محصولش به چه قیمتی به فروش می‌رسد به درستی قابل پیش‌بینی نیست.

کشاورزان معمولاً حقوق دریافت نمی‌کنند معمولاً بعد از برداشت محصول و فروش آن درآمد کسب می‌کنند ولی کارشناسان که در ادارات و مؤسسات و شرکت‌ها کار می‌کنند به‌صورت ماهانه حقوق دریافت می‌کنند.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیشتر

با حضور در سرزمین و مشاهده‌ی کار کشاورز به صورت عینی می‌توان اطلاعات بیشتر را در این زمینه به‌دست آورد.

از سازمان جهاد کشاورزی، سایت‌ها و کتاب‌های مرتبط

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

مهم‌ترین مهارت مورد نیاز این شغل آشنایی با روش‌ها، زمان کاشت، داشت و برداشت محصولات است. همچنین آشنایی با انواع آفت‌ها، ادوات کشاورزی، نوع خاک، شناخت محصول و میزان آب مورد نیازش و ... از جمله اطلاعاتی است که باید کشاورز با آن آشنا باشد.

کشاورز بهتر است برای ارتباط با مهندس ناظر و ارایه‌ی بهتر محصولات به بازار از توانایی ارتباطی آگاهی داشته باشد که این به نفع خود اوست. همچنین باید از توانایی مدیریتی به نسبت خوبی بهره‌مند باشد تا بتواند کارگران را هماهنگ سازد و اعمالی که مناسب مراحل کاشت، داشت و برداشت‌اند را تشخیص دهد. کشاورزانی وجود دارد که اصلاً سواد ندارند اما تا حدودی به ریاضیات آشنایند. چون آشنایی به ریاضیات در این شغل یکی از

نیازهایی است که فرد باید به آن رسیده باشد. به طور مثال این که در هر متر مربع چه مقدار به کود و سم نیاز است یکی از مواردی است که نشان‌دهنده‌ی نیاز کشاورز به ریاضیات است. هم‌چنین در تخمین زدن قیمت محصولش بایست توانایی را داشته باشد.

یکی دیگر از توانایی‌های مورد نیاز کشاورز توانایی مکانیکی است. توانایی مکانیکی در کشاورزی یعنی این که فرد در استفاده از وسایل کشاورزی مثل تراکتور، کمباین، کودپاش، بذریاش، ابزار آلات و جین کردن و ... مهارت لازم را داشته باشد که تا حدودی هم انجام این توانایی‌ها به مهارت حرکتی کشاورز هم وابسته است.

هم‌چنین کشاورز در ارزیابی محصولش به بازار تا اندازه‌ای بیانی شیوا و ترغیب کننده داشته باشد تا فروش محصولاتش بیش تر شود.

شغل کشاورزی تا حدودی نیازمند وجود خلاقیت در کشاورز است. به طور مثال کشاورز در آبیاری زمین ممکن است نیازمند ایجاد راه خلاقانه‌ای باشد. هم‌چنین در تشخیص زمین خویش از زمین هم‌جوارش که اغلب با چند تنه درخت نشانه‌گذاری می‌شود، آگاهی داشته باشد.

شخصیت کشاورز شامل چند ویژگی: قراردادی، واقع‌بین و ریسک‌پذیر است. کشاورز تا حدی قراردادی است یعنی در زمین کشاورزش مدت‌ها تنها و در سکوت باشد و در هنگام کودپاشی، بذریاشی و ... با اعداد ارقام سر و کار داشته باشد. کشاورز تا حدی واقع‌بین است یعنی در کارش باید از ابزارآلات زیادی استفاده کند و کارهای عملی بسیاری انجام دهد.

کشاورز تا حدی ریسک‌پذیر است چون تضمینی ندارد از این که آیا محصولش به بار بنشینند یا خیر و یا این که به چه قیمتی به فروش می‌رسد.

ارزش‌های این شغل عبارتند از: آزادی عمل، خلاقیت، موفقیت، و کسب درآمد. کشاورزی شغل آزادی است که فرد کشاورز برای دیر رفتن یا نرفتن بر سر زمینش نیازی به دادن درخواست مرخصی به بالادستش ندارد. هم‌چنین در کارش باید از روش‌های

خلاقانه و جدید استفاده کند و خود را با شرایط وفق دهد تا بتواند در تولید محصول به موفقیت برسد و با فروش آن درآمد لازم را کسب کند.

ویژگی‌های پایدار و تأثیرگذار بر عملکرد فرد را توانایی‌های فردی برای انجام کار می‌گویند که در این شغل می‌توان به مهم‌ترین آن‌ها که در ذیل می‌آید اشاره نمود.

- توانایی‌های کلامی که برای به‌دست آوردن و استفاده از اطلاعات کلامی در حل مسایل و مشکلات مؤثر است.

- توانایی ایده‌پردازی در ارزیابی ایده‌های متعدد برای کیفیت‌بخشی به تولید

- توانایی درک سریع مشکلات و توانایی به کارگیری قوانین کلی برای مسایل خاص به‌منظور ارزیابی پاسخ‌های منطقی است.

- توانایی درک فضایی شامل تشخیص موقعیت اشیای پیرامونی، تجسم، توجه انتخابی که مشتمل بر تمرکز مداوم و بدون حواس‌پرتی بر یک وظیفه است.

- توانایی‌های روانی حرکتی که بر استفاده‌ی درست و کنترل اشیا و هم‌چنین کنترل و استفاده‌ی صحیح از ابزار و هماهنگی بین ذهن و جسم شاغل است.

- توانایی‌های قدرت جسمانی، استقامت، انعطاف و تعادل در انجام کار و توانایی‌های بصری و شنیداری نیز نقش عمده‌ای در انجام بهتر کارها دارند.

- مهارت‌های لازم در این شغل را می‌توان به مهارت‌های مدیریت منابع، برخی مهارت‌های فنی در استفاده از ابزارها و مهارت تولید و فرآوری بسط و گسترش داد که در جای خود حایز اهمیت است.

مهارت‌های لازم در این شغل اعم است از مهارت‌های مدیریت منابع، مدیریت منابع مواد، مالی، انسانی و زمان

مهارت‌های تولید و فرآوری در انجام تمام مراحل انجام کار

مهارت‌های بهداشتی و اجتماعی که هر دوی این مهارت‌ها در ارتقای تولید محصول و ارتباط با بخش‌های دیگر بسیار ضروری است.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

در این رشته‌ی کاری شخصیت واقع‌بین که اغلب فعالیت‌های کاری عملی و دست و پنجه‌نرم کردن با مسایل را در دستور کار خود دارد در اولویت است به‌ویژه که اکثراً با مواد اولیه و ابزار نیز در ارتباط است.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار و دربرگیرنده‌ی نیازهای خاص است که برای رضایت شخص مهم هستند.

در این شغل موفقیت که اجازه یافتن شاغل برای استفاده از تمام توانایی‌هایش می‌باشد. استقلال، آزادی عمل و جایگاه اجتماعی مناسب از دیگر ارزش‌های کاری اوست. هم‌چنین خدمات اجتماعی و همکاری با دیگران و خلاقیت و مسؤولیت‌پذیری از دیگر ارزش‌های کاری این شغل محسوب می‌شود.

۱/۹- جاجیم بافی

۱- ماهیت شغل

* تعریف شغل : (علم و هنر بافت جاجیم اعم از بافت ساده و بافت طرح‌های ایرانی و خارجی که خود مستلزم داشتن مهارت‌ها و توانایی‌هایی هم‌چون نصب دار، چله‌کشی، برشکاری، اندکاری و ... می‌باشد.

* ابزار لازم برای انجام کار : دستگاه جاجیم بافی، قیچی، ماکو، چاقو، ماسوره، انواع الیاف الوان و ...

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی: این کار در محیطی بسته، ثابت و ساکت انجام می‌شود که محیطی کم‌خطر است. اما عدم رعایت نکات بهداشتی می‌تواند آسیب‌هایی را برای چشم و دستگاه تنفسی به‌همراه داشته باشد. فرد شاغل بیش‌تر با اشیا و ابزار سر و کار دارد و انجام آن محدود به چهارچوب زمانی خاصی نیست. جابه‌جایی و تحرک در این شغل خیلی نیست و از نظر فردی و گروهی بودن فعالیت‌ها، بیش‌تر فردی است.

ساعات کار : با توجه به سفارش و تقاضای مشتریان متغیر است حدود ۸ تا ۱۰ ساعت در روز

* تشریح خطرات احتمالی کار: خطر به‌خصوصی وجود ندارد.

* محل اشتغال : این کار در مکان ثابت انجام می‌گیرد.

* محیط کار : معمولاً محیط کار آرام و ساکت است.

* سر و کار با دیگران است یا با ابزار و وسایل: با ابزار و وسایل

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : افراد علاقه‌مند با داشتن حداقل مدرک تحصیلی که از توانایی خواندن و نوشتن برخوردار باشند می‌توانند این شغل را شروع کنند به‌شرط آن‌که مهارت‌های لازم

(که معمولاً به صورت مهارت‌های دستی است)، را از طریق گذراندن دوره‌های آموزشی (حداقل ۲۷۰ ساعت)، که توسط سازمان‌های فنی و حرفه‌ای برگزار می‌شود، کسب نمایند.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: حداقل ۲۷۰ ساعت.

* نوع آموزش: حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است که این شغل در این منطقه نیز رواج داشته باشد؟

انجام این شغل ریشه در فرهنگ و تمدن این استان داشته و به طرق مختلف به نسل فعلی منتقل شده و تولیدات آن هم متقاضیان زیادی دارد. از طرفی وجود مواد اولیه این محصولات در استان و انجام آسان آن با کم‌ترین سرمایه‌گذاری و در کنار سایر فعالیت‌ها به صورت پاره‌وقت مخصوصاً توسط خانم‌ها موجب شده این شغل هنوز در برخی شهرستان‌های استان از رونق خاصی برخوردار باشد.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

با توجه به استقبال بازار داخلی و بین‌المللی که از طرح‌ها و نقشه‌های جذاب ایرانی، تولید این محصول آینده‌ی خوبی دارد. لذا در صورت سرمایه‌گذاری شخصی و بخش دولتی و حمایت جدی مسئولان کشور از تولید و فراهم کردن زمینه‌های فروش این محصولات خاصه صادرات آن این شغل می‌تواند توسعه‌ی بیش‌تری پیدا نماید.

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

از آن‌جا که این شغل ماهیت آزاد دارد عموماً جنبه‌ی خوداشتغالی دارد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

اگر سلیقه‌ی افراد رعایت شود و طرح‌های مدرن زده شود می‌توان به درآمد آن امیدوار بود، البته حمایت سازمان صنایع دستی نیز لازم است.

۸- حقوق و مزایای این شغل چیست؟

با توجه به خوداشتغالی بودن، درآمد آن بستگی به میزان سرمایه‌گذاری فرد، پشتکار و خلاقیت او در تولید و بازاریابی و همچنین حمایت مسئولان کشور دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری، سازمان فنی و حرفه‌ای و شاغلین این شغل که معمولاً تجارب ارزنده‌ای دارند.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
- توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
- توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاکي انگشتان
- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن
- توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان
- مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :
- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.
- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارائه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
- شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

- ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱/۲۴- چاقوسازی

۱- ماهیت

- * تعریف شغل : یکی از صنایع دستی استان کرمانشاه شهرستان دالاهو چاقوسازی است که در مناطق دیگر کشور استان زنجان به‌عنوان یک شغل بومی این مناطق شناخته شده است.
- * ابزار لازم برای انجام کار : تنور، فنر ماشین، گیره و چکش و نیز جهت ساخت دسته‌ی آن از شاخ حیوانات
- * سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

- * توصیف فضای فیزیکی : این شغل به‌صورت خانگی و یا کارگاهی در فضایی سرپوشیده انجام می‌گیرد.
- * ساعات کار : بسته به سلیقه و میزان سفارشات می‌تواند پاره‌وقت و یا تمام‌وقت باشد.

* تشریح خطرات احتمالی کار : آسیب‌دیدگی دست‌ها.

* محل اشتغال : این کار نیازمند توان جسمانی بسیار بالایی است.

* محیط کار : فضای کار تا حدودی پر سر و صداست.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ بیشتر با وسایل و ابزار است.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

- حداقل مدرک : انجام این شغل نیازمند مدرک تحصیلی نیست به‌گونه‌ای که حتی افراد بی‌سواد نیز به شرط داشتن تجربه و مهارت لازم قادر به انجام آن می‌باشند.
- * مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : حداقل ۳ ماه
- * نوع آموزش : حضوری

- ۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه نیز رونق داشته باشد؟
چون چاقوسازی جزء صنایع دستی استان کرمانشاه، شهرستان دالاهو می باشد و هم چنین به دلیل وجود بازار کارگاه های متعدد در این شهرستان می توان گفت که مختص منطقه ی ماست.
- ۵- چگونه می توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
از طریق ایجاد دوره های آموزشی و به کارگیری خلاقیت و ابتکار و ایجاد بازار و خرید توسط دولت و جلوگیری از واردات چینی.
- ۶- گزینه های استخدامی این شغل چیست؟
این شغل به صورت خوداشتغالی انجام می گیرد.
- ۷- چشم انداز آینده ی این شغل چیست؟
با در نظر گرفتن این که تقاضای مردم برای استفاده از این کالا رو به کاهش است می توان گفت چشم انداز آینده ی این شغل رو به افول است. چون بازار در دست چینی هاست.
- ۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟
چون این شغل به صورت خوداشتغالی انجام می گیرد درآمد فرد در این شغل بستگی به میزان سفارشات دارد.
- ۹- راه های کسب اطلاعات پیش تر :
از طریق مراجعه به کارگاه ها و افرادی که این شغل را انجام می دهند.
- ۱۰- توانایی ها و مهارت های لازم برای انجام این شغل چیست؟
- توانایی های کلامی شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی و استفاده از آن ها در حل مسایل
- درک نوشتاری شامل درک اطلاعات مکتوب
- بیان نوشتاری که دربرگیرنده ی توانایی تبادل و انتقال اطلاعات و نظرات با نوشتن است به طوری که دیگران آن را درک کنند.
- توانایی ایده پردازی و استدلال که دربرگیرنده ی ایده های متعدد برای یک موضوع است.
- توانایی ابداع برای آرایه ی ایده های خلاقانه

- توانایی نظام‌بندی اطلاعات در اجرای عملیات ریاضی براساس الگوی خاص
- توانایی حافظه برای به‌خاطر سپردن اطلاعات
- توانایی ادراکی شامل سرعت ادراک تفاوت‌ها و شباهت‌ها
- توانایی توجه که مرتبط با تمرکز مداوم و بدون حواس‌پرتی بر یک وظیفه است.
- توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده‌ی صحیح و سریع از دست و انگشتان
- توانایی‌های جسمانی اعم از تعادل، هماهنگی، انعطاف و بنیه‌ی جسمانی
- توانایی‌های بصری و شنیداری در دیدن جزئیات و توانایی تمرکز بر یک منبع صدا.
- هم‌چنین مهارت‌های فنی برای طراح‌ی، ساخت، تصحیح ایرادها و استفاده از دستگاه‌ها ضروری است.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین که اغلب با فعالیت‌های کاری عملی و ارتباط با ابزار و ماشین‌آلات مرتبط می‌باشد.
- شخصیت پژوهشی که نیازمند تفکری پویا و فزاینده و در جست‌وجوی حل مسایل شغلی است.

- شخصیت قراردادی که اغلب با پیروی از یک سری روش‌های معمول سر و کار دارند در این‌گونه از شخصیت شاغل بیش‌تر با اطلاعات و جزئیات سر و کار دارد.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

- موفقیت : یکی از ارزش‌های کاری است که شاغل در آن اجازه دارد تا از همه‌ی توانایی‌هایش استفاده کند و احساس موفقیت نماید.
- شرایط کار : در این شغل به جهت امنیت شغلی، شرایط کاری خوب و استقلال در انجام کارها، هم‌چنین حقوق بهتر مناسب‌تر است.
- شهرت : در این شغل امکان ارتقای شغلی و جایگاه بهتر اجتماعی وجود دارد.
- ارتباطات : در این شغل ارزش‌های اخلاقی امکان‌ارایه‌ی خدمات به دیگران و همکاری با دیگر شاغلان به‌عنوان مزیتی برتر شناخته می‌شود.

۱/۲۴- چرم‌سازی

۱- ماهیت

* تعریف شغل : شغل دباغی از جمله مشاغلی است که با توجه به بافت دامدار بودن کشاورزان استان ما در زمینه‌ی پرورش دام و لزوماً استفاده از پوست دام در صنعت چرم جزء لاینفک این شغل در استان ما می‌باشد.

* ابزار لازم برای انجام کار : تنور، فنر ماشین، گیره و چکش و نیز جهت ساخت دسته‌ی آن از شاخ حیوانات

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : محیط کار شامل فضاهای سرباز جهت خشک کردن پوست دام و سپس در فضای سربسته با پرداختن و اضافه کردن مواد نگه‌دارنده و خشک‌کننده ضروری می‌باشد.

* ساعات کار : ساعات کار به صورت شیفتی و در دو شیفت صبح و عصر انجام می‌گیرد.

* تشریح خطرات احتمالی کار : خطرات احتمالی آسیب‌دیدگی در کار عدم هوشیاری و دقت کامل کارگران با وسایل و ابزار کار بیش‌تر سر و کار دارند.

* محل اشتغال : این کار نیازمند توان جسمانی بسیار بالایی است.

* محیط کار : فضای کار تا حدودی پر سر و صداست.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ بیشتر با وسایل و ابزار است.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

حداقل مدرک : حداقل مدرک تحصیلی برای مدیریت کارگاه فوق‌دیپلم و در رشته‌ی چرم بوده و مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای کارگران حداقل سه‌ماه به شکل آموزش استاد - شاگردی در محیط کارگاه می‌باشد.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: حداقل ۳ ماه

* نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه نیز رونق داشته باشد؟

با توجه به این که استان کرمانشاه بیش تر کشاورزی و دامپرور هستند و در کنار فعالیت های کشاورزی به پرورش دام (گاو و گوسفند) نیز مشغول هستند، لذا حجم زیادی از محصولات پوست دام در این استان ملموس می باشد.

۵- چگونه می توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

این شغل را از طریق آموزش افراد علاقه مند به صنعت چرم و دفاعی به صورت پودمانی مهارتی مقدور می باشد. هم چنین صادرات محصولات پوست به کشورهای هم مرز با استان ما از جمله راه های پیشرفت در آن است.

۶- گزینه های استخدامی این شغل چیست؟

دارندگان مهارت در این شغل می توانند در شرکت های خصوصی با اخذ جواز موافقت اصولی و گواهینامه ی آموزش مهارت در سازمان های فنی و حرفه ای به شکل خوداشتغالی مشغول به کار شوند.

۷- چشم انداز آینده ی این شغل چیست؟

با توجه به فرهنگ پرورش دام استان ما در حال حاضر آینده ی آن با توجه به حمایت های مالی دولت در قالب وام رو به پیشرفت است.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

بر اساس حقوق ماهیانه است که از طرف اداره ی کار و امور اجتماعی به صاحب کارگاه ابلاغ می گردد و مدیر کارگاه موظف است بیش از ۸ ساعت کار موظف کارگران در قالب اضافه کاری حقوق ماهیانه محاسبه نماید که این امر شامل عیدی و پاداش و بن کارگری در پایان سال نیز می باشد که حقوق ثابت ماهیانه با توجه به سوابق کاری کارگران بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ هزار تومان می باشد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات پیش‌تر :

از طریق سایت‌های وزارت کار و امور اجتماعی، مراکز و سازمان‌های فنی و حرفه‌ای کشور و وزارت جهاد کشاورزی.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی‌های کلامی شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی و استفاده از آن‌ها در حل مسایل

- درک نوشتاری شامل درک اطلاعات مکتوب

- بیان نوشتاری که دربرگیرنده توانایی تبادل و انتقال اطلاعات و نظرات با نوشتن است به طوری که دیگران آن را درک کنند.

- توانایی ایده‌پردازی و استدلال که دربرگیرنده ایده‌های متعدد برای یک موضوع است.

- توانایی ابداع برای ارایه ایده‌های خلاقانه

- توانایی نظام‌بندی اطلاعات در اجرای عملیات ریاضی براساس الگوی خاص

- توانایی حافظه برای به‌خاطر سپردن اطلاعات

- توانایی ادراکی شامل سرعت ادراک تفاوت‌ها و شباهت‌ها

- توانایی توجه که مرتبط با تمرکز مداوم و بدون حواس‌پرتی بر یک وظیفه است.

- توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده صحیح و سریع از دست و انگشتان

- توانایی‌های جسمانی اعم از تعادل، هماهنگی، انعطاف و بنیه جسمانی

- توانایی‌های بصری و شنیداری در دیدن جزئیات و توانایی تمرکز بر یک منبع صدا.

هم‌چنین مهارت‌های فنی برای طراحی، ساخت، تصحیح ایرادها و استفاده از دستگاه‌ها ضروری است.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

شخصیت واقع‌بین که اغلب با فعالیت‌های کاری عملی و ارتباط با ابزار و ماشین‌آلات مرتبط می‌باشد.

شخصیت پژوهشی که نیازمند تفکری پویا و فزاینده و در جست‌وجوی حلّ مسایل شغلی است.

- شخصیت قراردادی که اغلب با پیروی از یک سری روش‌های معمول سر و کار دارند در این‌گونه از شخصیت شاغل بیش‌تر با اطلاعات و جزییات سر و کار دارد.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

موفقیت : یکی از ارزش‌های کاری است که شاغل در آن اجازه دارد تا از همه‌ی توانایی‌هایش استفاده کند و احساس موفقیت نماید.

شرایط کار : در این شغل به جهت امنیت شغلی، شرایط کاری خوب و استقلال در انجام کارها، هم‌چنین حقوق بهتر مناسب‌تر است.

شهرت : در این شغل امکان ارتقای شغلی و جایگاه بهتر اجتماعی وجود دارد.

ارتباطات : در این شغل ارزش‌های اخلاقی امکان‌آرایی خدمات به دیگران و همکاری با دیگر شاغلان به‌عنوان مزیتی برتر شناخته می‌شود.

۱/۱- دوقت لباس مملّی

۱- ماهیت

- * تعریف شغل : مجموعه‌ای از مهارت‌ها و قابلیت‌های فردی و شغلی جهت بافت و تولید لباس محلی با انواع پارچه و ملحقات
- * ابزار لازم برای انجام کار : پارچه، قیچی، روبان، سوزن، چرخ خیاطی و نخ.
- * سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

- * توصیف فضای فیزیکی : در کارگاهی که بتوان چرخ خیاطی و دیگر وسایل را در آنجا قرار داد و نور مناسب و تهویه‌ی مطلوب داشته باشد.
- * ساعات کار : ۸ تا ۱۰ ساعت
- * تشریح خطرات احتمالی کار : خطر خاصی ندارد.
- * محلّ اشتغال : ثابت
- * محیط کار : آرام، ساکت
- * سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و افراد
- ۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟
- * حدّ اقل مدرک : دیپلم
- * مدّت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : حدّ اقل دوره‌ی ۳ ماه و حدّ اکثر ۶ ماه.
- * نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه رونق داشته باشد؟

- زیبایی و دوخت مناسب این لباس‌ها هم‌چنان برای افراد، جذّاب و پرترفدار است و همین مسئله باعث شده که این شغل رونق داشته باشد.

- ۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
ایجاد و تأسیس کارگاه‌های آموزشی و تولیدی و توسعه‌ی بازار فروش
- ۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟
آزاد است.
- ۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟
با ایجاد بازار فروش و انجام تبلیغات مناسب و اجرای طرح‌های جذاب و مشتری‌پسند می‌توان به آینده‌ی آن خوش‌بین بود.
- ۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟
اگر با علاقه‌مندی کار شود و بازاریابی شود حقوق و مزایای خوبی دارد.
- ۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر
مراجعه به کارگاه‌های خیاطی محلی و افراد با تجربه که سال‌های متمادی این کار را انجام داده‌اند.
- ۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟
- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
  - توانایی ابداع : شامل ارزیابی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
  - توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
  - توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاک‌ی انگشتان
  - توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن
  - توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان
- مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :
- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
 - مهارت پیاده کردن طراحی یک ایده و ایده پردازی
 - مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارائه خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از
 عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
 - شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده مسایلی است که برای احساس
 رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات،
 پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت
 می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند
 کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱/۴- پرورش زنبور عسل (زنبورداری)

۱- ماهیت

تعریف شغل: زنبورداری دانش و مهارت در نگهداری، پرورش و افزایش تولیدات زنبوران عسل به منظور کمک به تأمین غذا و داروی مردم است.

- * ابزار لازم برای انجام کار: فضای گیاهی، یک دستگاه استراکتور (دستگاه عسل‌گیری)، کلاه و لباس مخصوص، کندوی زنبور عسل
- * سیستم نظارت: خود نظارتی و غیرمستقیم

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی: مزارع و باغات و فضای باز طبیعی لازم است، هوای گرم و مرطوب بارانی، شرجی و خشک در این کار تأثیری ندارد ولی در فصول معتدل و پرگل محصول بیشتر است.

* ساعات کار: تمام وقت

* تشریح خطرات احتمالی کار: نیش زدن و ایجاد حساسیت

* محل اشتغال: متغیر

* محیط کار: آرام و ساکت

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و افراد

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک: در سطح علمی کاردانی پرورش زنبور عسل و در سطح غیردانشگاهی، تجربه، آموزش علمی

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: حداکثر ۳ ماه

* نوع آموزش: حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه رونق داشته باشد؟

وجود گل و گیاه فراوان، سرسبزی منطقه و باغات فراوان، سابقه‌ی زنبورداری.

- ۵- چگونه می توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
با انجام تبلیغات در زمینه های پرورش و تولید عسل و توسعه ی بازار فروش، حمایت های دولت، استفاده از تکنولوژی روز در تولید محصولات جدید.
- ۶- گزینه های استخدامی این شغل چیست؟
آزاد است و هر کس می تواند آن را انجام دهد.
- ۷- چشم انداز آینده ی این شغل چیست؟
در صورت به کارگیری علم روز و استفاده از استادان برجسته و بازاریابی و بسته بندی های مناسب و جذاب آینده ی خوبی را می توان برای آن قائل شد.
- ۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟
بستگی به میزان کندوها، فرآوری صحیح، تنوع محصولات و کار انجام شده در طول ماه دارد.
- ۹- راه های کسب اطلاعات بیش تر
مراجعه به صاحبان حرف، مراجعه به سایتهای مربوطه، مجلات و کتب مربوطه
- ۱۰- توانایی ها و مهارت های لازم برای انجام این شغل چیست؟
ویژگی های پایدار و تأثیرگذار بر عملکرد فرد را توانایی های فردی برای انجام کار می گویند که در این شغل می توان به مهم ترین آن ها که در ذیل می آید اشاره نمود.
- توانایی های کلامی که بر به دست آوردن و استفاده از اطلاعات کلامی در حل مسایل و مشکلات است.
- توانایی ایده پردازی در ارایه ی ایده های متعدد برای کیفیت بخشی به تولید
- توانایی درک سریع مشکلات و توانایی به کارگیری قوانین کلی برای مسایل خاص به منظور ارایه ی پاسخ های منطقی است.
- توانایی درک فضایی : شامل تشخیص موقعیت اشیا ی پیرامونی، تجسم، توجه انتخابی که مشتمل بر تمرکز مداوم و بدون حواس پرتی بر یک وظیفه است.
- توانایی های روانی حرکتی که بر استفاده ی درست و کنترل اشیا و هم چنین کنترل و استفاده ی صحیح از ابزار و هماهنگی بین ذهن و جسم شاغل است.

- توانایی‌های قدرت جسمانی، استقامت، انعطاف و تعادل در انجام کار و توانایی‌های بصری و شنیداری نیز نقش عمده‌ای در انجام بهتر کارها دارند.

- مهارت‌های لازم در این شغل را می‌توان به مهارت‌های مدیریت منابع، برخی مهارت‌های فنی در استفاده از ابزارها و مهارت تولید و فرآوری بسط و گسترش داد که در جای خود جایز اهمیت است.

مهارت‌های تجارت و مدیریت

مهارت‌های تولید و فرآوری در انجام تمام مراحل انجام کار

مهارت‌های بهداشتی و اجتماعی که هر دوی این مهارت‌ها در ارتقای تولید محصول و ارتباط با بخش‌های دیگر بسیار ضروری است.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

در این رشته‌ی کاری شخصیت واقع‌بین که اغلب فعالیت‌های کاری عملی و دست و پنجه‌نرم کردن با مسایل را در دستور کار خود دارد در اولویت است به‌ویژه که اکثراً با مواد اولیه و ابزار نیز در ارتباط است.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار و دربرگیرنده‌ی نیازهای خاص است که برای رضایت شخص مهم هستند.

در این شغل موفقیت که اجازه یافتن شاغل برای استفاده از تمام توانایی‌هایش می‌باشد. استقلال، آزادی عمل و جایگاه اجتماعی مناسب از دیگر ارزش‌های کاری اوست. هم‌چنین خدمات اجتماعی و همکاری با دیگران و خلاقیت و مسؤلیت‌پذیری از دیگر ارزش‌های کاری این شغل محسوب می‌شود.

۲/۱۲- سافت زیورآلات

۱- ماهیت

* تعریف شغل : ساخت وسایل موسیقی که اهم آن تنبور، به دلیل فرهنگ و مسایل مذهبی و روح پاک مردمان این سرزمین با ارایه‌ی مسایل عارفانه با سبک عرفای قدیم اهمیّت خاصی دارد.

* ابزار لازم برای انجام کار : سنگ‌های قیمتی، جواهر و زیورآلات، کوره‌ی ذوب فلزات بزرگ، دستگاه لحیم، قلع و ...
* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : در این شهرستان فقط چند جای محدود وجود دارد که به این شغل هنری ??? هستند و احتیاج به فضای خشک از لحاظ رطوبتی دارد و چوب مخصوصی که در منطقه وجود دارد.

* ساعات کار : ساعات کاری ممکن است نیمه‌وقت و یا تمام‌وقت باشد

* تشریح خطرات احتمالی کار : خطر آسیب‌دیدگی خاصی هم ندارد.

* محل اشتغال : ثابت

* محیط کار : به دلیل دقت در کار و ظرافت بالای کار به محیط ساکت نیاز دارد.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ بیش‌تر با وسایل سر کار دارد تا افراد.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : این شغل احتیاج خاصی به تحصیلات به‌خصوصی ندارد فقط توانایی صبر و استعداد و علاقه شرط کافی می‌باشد و بیش‌تر در خانواده‌های هنرمند موروثی می‌باشد و حدود دو سال نیاز به آموزش و شاگردی دارد و حتماً باید آموزش‌ها حضوری تجربی باشد.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : حداقل ۶ ماه

* نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه رونق داشته باشد؟
علاقه‌ی شدید مردمان این دیار به موسیقی و اجرای مراسم مذهبی و عارفانه خود با کمک گرفتن از این وسایل به‌خصوص تنبور حتی در مراسم جشن و عزاداری.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
با ایجاد علاقه و انگیزه‌ی درسی در بین جوانان و تبلیغات در خصوص جزییات کار و درآمد کافی آن.

۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟

گزینه‌ی خاصی برای استخدام با شروع به کار نیست فقط علاقه و استعداد هنری لازم است و مراسم مذهبی و جشنواره‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد و استخدام از طریق وزارت فرهنگ و ارشاد صورت می‌گیرد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

به‌دلیل زمان‌بر بودن و صبر و حوصله‌ی زیاد طلبیدن آن این مشاغل رو به افول می‌باشد.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

درآمد این شغل به‌دلیل هنری بودن آن و احتیاج به صبر فراوان بسیار خوب می‌باشد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

مصاحبه‌ی حضوری، پرسشنامه، گزارش.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی‌های کلامی شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی و استفاده از آن‌ها در حل مسایل

- درک نوشتاری شامل درک اطلاعات مکتوب

- بیان نوشتاری که دربرگیرنده توانایی تبادل و انتقال اطلاعات و نظرات با نوشتن است به‌طوری که دیگران آن را درک کنند.

- توانایی ایده‌پردازی و استدلال که دربرگیرنده‌ی ایده‌های متعدد برای یک موضوع است.

- توانایی ابداع برای آرایه‌های ایده‌های خلاقانه
- توانایی نظام‌بندی اطلاعات در اجرای عملیات ریاضی براساس الگوی خاص
- توانایی حافظه برای به‌خاطر سپردن اطلاعات
- توانایی ادراکی شامل سرعت ادراک تفاوت‌ها و شباهت‌ها
- توانایی توجه که مرتبط با تمرکز مداوم و برون‌حواس‌پرتی بر یک وظیفه است.
- توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده‌ی صحیح و سریع از دست و انگشتان
- توانایی‌های جسمانی اعم از تعادل، هماهنگی، انعطاف و بنیه‌ی جسمانی
- توانایی‌های بصری و شنیداری در دیدن جزییات و توانایی تمرکز بر یک منبع صدا.
- همچنین مهارت‌های فنی بریا طراحی، ساخت، تصحیح ایرادها و استفاده از دستگاه‌ها ضروری است.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

شخصیت واقع‌بین که اغلب با فعالیت‌های کاری عملی و ارتباط با ابزار و ماشین‌آلات مرتبط می‌باشد.

شخصیت پژوهشی که نیازمند تفکری پویا و فزاینده و در جست‌وجوی حل مسایل شغلی است.
 - شخصیت قراردادی که اغلب با پیروی از یک سری روش‌های معمول سر و کار دارند در این‌گونه از شخصیت شاغل بیش‌تر با اطلاعات و جزییات سر و کار دارد.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

موفقیت : یکی از ارزش‌های کاری است که شاغل در آن اجازه دارد تا از همه‌ی توانایی‌هایش استفاده کند و احساس موفقیت نماید.

شرایط کار : در این شغل به جهت امنیت شغلی، شرایط کاری خوب و استقلال در انجام کارها، هم‌چنین حقوق بهتر مناسب‌تر است.

شهرت : در این شغل امکان ارتقای شغلی و جایگاه بهتر اجتماعی وجود دارد.
 ارتباطات : در این شغل ارزش‌های اخلاقی امکانات آرایه‌ی خدمات به دیگران و همکاری با دیگر شاغلان به‌عنوان مزیتی برتر شناخته می‌شود.

۲/۹- تولید و پخت کلوچه

۱- ماهیت

- * تعریف شغل : سنتی - بومی، پخت کلوچه یکی از کارهای بسیار ظریفی است که نیازمند دقت در کمیت و کیفیت مواد اولیه و استفاده‌ی صحیح از وسایل و ابزار و همچنین محیط کار مناسب دارد تا شیرینی و نان سنتی خوب طبخ شود.
- * ابزار لازم برای انجام کار : مواد اولیه مورد نیاز برای پخت کلوچه عبارت‌اند از : آرد، برنج، روغن، شکر، تخم‌مرغ، زعفران، هل و روغن حیوانی.
- * سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

- * توصیف فضای فیزیکی : کارگاه‌های تولید و پخت کلوچه که معمولاً محیطی مسقف و سرپوشیده است محیط کار باید کاملاً بهداشتی و تمیز بوده و از کف تا سقف باید کاشی‌کاری باشد و دائماً از سوی اداره‌ی بهداشت این کارگاه‌ها مورد بازدید قرار می‌گیرند و موارد نقض گوشزد خواهد گردید.
- ساعات کار : تمام وقت
- * تشریح خطرات احتمالی کار : احتمال سوختگی‌های بسیار جزئی و خفیف در حین کار و پخت نان‌ها
- * محل اشتغال : ثابت
- * محیط کار : آرام، ساکت
- * سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و افراد

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

- * حداقل مدرک : مدرک تحصیلی خاصی نیاز ندارد. فقط فردی که قصد دارد در این زمینه فعالیت کند باید قبلاً مدتی شاگردی نموده و تجربه کسب نماید و با پشتکالر و یاری خدا

وارد این حرفه شود. هم‌چنین فرد باید جهت کسب پرونده‌ی اشتغال از طریق اتّحادیه‌ی صنفی اقدام نماید.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : حداقل ۳ ماه

* نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه رونق داشته باشد؟

از دیرباز منطقه‌ی کرمانشاه دارای این حرفه بوده و در این زمینه سابقه و قدمت دارد. حرفه‌ای که حتّی امام معصومی همانند امام صادق(ع) توصیه به انجام آن نموده و تولید و پخت نان از آرد برنج را سبب سلامتی دستگاه گوارش معرفی نموده سات.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

با موادّ اولیه‌ی مرغوب و جلب رضایت مصرف‌کننده و مشتری.

۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟

گزینه‌ی خاصی ندارد و می‌توان بعد از کسب تجربه در پخت یا به‌صورت مستقل اقدام به راه‌اندازی کارگاه نمود و یا به‌صورت کارگر در کارگاهی مشغول کار گردید.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

اگر در این حرفه و شغل صداقت داشته باشی و جنس مرغوب به دست مشتری بدهی، رمز جاودانگی و ماندگاری در دستان توست و انسان همیشه موفق و سربلند خواهد بود، چرا که به معنای واقعی کلمه، کاسب و حبیب‌الله محسوب خواهد شد.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

اولاً تسهیلات خرید خودرو ندارد. حقوق ماهیانه بستگی به توافق کارگر و کارفرما داشته و معمولاً از ۳۰۰۰۰۰ تومان کم‌تر نمی‌باشد. هم‌چنین عیدی و پاداش آخر سال هم باز به توافق کارفرما و کارگر بستگی دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

از افرادی که در این حرفه پیش‌قدم بوده و پیش‌کسوت این فعالیت محسوب می‌شوند.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی‌های شاغل که شامل ویژگی‌های پایدار و تأثیرگذار بر عملکرد فرد است شامل:
- توانایی‌های درک نوشتاری که عبارت از توانایی خواندن و درک اطلاعات مکتوب است.
  - توانایی بیان شفاهی که عبارت است از توانایی تبادل و انتقال اطلاعات و نظرات به‌طوری که دیگران درک کنند.
  - توانایی درک سریع مشکلات و موانع موجود جهت تشخیص و اعلام رخداد اشتباه و تصحیح آن در اولین فرصت ممکن
  - توانایی نظم دادن و چیدن اشیا براساس الگوی خاص
  - توانایی‌های روانی - حرکتی که شامل توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده‌ی مناسب و مطلوب از دستان، انگشتان و هماهنگی آن‌هاست.
  - توانایی‌های ادراک فضایی که شامل تجسم یک شیء بعد از حرکت یا چرخاندن و یا دوباره چیدن اجزای آن است.
  - توانایی توجه که بر تمرکز و عدم حواس‌پرتی دلالت دارد.
  - توانایی زمان و سرعت واکنش در انجام کار
  - توانایی قدرت جسمانی در حین انجام کار که نیاز به قدرت، استقامت، انعطاف تعادل و هماهنگی بین اعضای بدن دارد.
  - توانایی‌های شنیداری و بصری نیز از ضروریات انجام با کیفیت این شغل است.
- در این شغل مهارت‌های تولید و فرآوری و مهارت‌های اجتماعی در ارائه‌ی خدمات بهتر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- این شغل از جمله مشاغلی است که با فعالیت‌های کاری عملی و دست و پنجه نرم کردن با مسایل را دربرمی‌گیرد و با مواد طبیعی و ابزار سر و کار دارند از همین جهت در محیط کار شخصیت واقع‌بینی در اولویت قرار دارد.
- هم‌چنین شخصیت قراردادی که اغلب با پیروی از یک‌سری راهکارهای معمول سروکار دارند، این شغل کم‌تر با افکار و نظریات سر و کار دارد.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

- احساس موفقیت به جهت این‌که مشاغل تلاش می‌کند تا تمام توانایی‌هایش را جهت گرفتن نتیجه‌ی مطلوب به کار برد.
- شرایط کاری که فرد براساس اشتغال دائمی، استقلال در انجام کار و تنوع می‌تواند از حقوق بالاتری نیز برخوردار شود.
- ارزش‌های اخلاقی که شاغل هرگز مجبور به انجام کارهای خلاف وجدان خود نمی‌شود.
- مسؤلیت‌پذیری و آزادی عمل که از ملزومات استقلال در انجام کار است.

۱/۱۴- گبه بافی

۱- ماهیت

* تعریف شغل : گبه هنر خلاقیت و الهام از طبیعت است. گبه یکی از هنرهای دستی متعلق به ایرانیان است که در بافت آن علاوه بر ذوق و هنر، عشق به طبیعت نیز موج می‌زند. گبه گونه‌ای فرش از جنس قالی است که معمولاً در قطع قالیچه توسط عشایر و ایلات بافته می‌شود و دارای پرزهای بلند است.

در بافت گبه از تعداد پود بیش‌تری استفاده می‌شود که این کار در نرمی گبه تأثیر فراوانی دارد. تعداد پود برخی از گبه‌ها گاهی از سه تا هشت پود در هر رج و بلندی پرزها گاهی تا یک سانتی‌متر هم می‌رسد. در اندازه‌های مختلفی بافته می‌شود که عبارت‌اند از : گبه در اندازه قالیچه، قالی، گبه‌ی پتویی. نقش گبه، حکایت‌گر حالات روحی بافنده‌ی آن است و گریزان از تکرار بوده و برخلاف نقوش طراحان شهری که پرتکلف و قراردادی است، به‌طور مستقیم از طبیعت الهام می‌گیرد. نقش گبه خصوصیات آن بسیار متأثر از زندگی ایلیاتی و عشایری است. طراحی، نقش‌پردازی و حتی رنگ‌آمیزی گبه از قالی و قالیچه جداست و تابع قواعد و سنت‌های خاصی است. بافندگان گبه به سبب آزادی از قید و بند در نقش‌پردازی حتی از بافندگان قالی هم دستشان بازتر است.

طرح‌ها و نقش‌های گبه‌ی ذهنی ولی تأثیر گرفته از طبیعت است و بیش‌تر طرح‌های هندسی را دربرمی‌گیرد ولی نقش شیر بیش‌تر از همه بوده به‌دلیل این‌که یکی از لقب‌های حضرت علی(ع) شیر خدا ذکر شده چون ایران شیر را سمبل شوکت جلال و قدرت می‌دانند.

* ابزار لازم برای انجام کار : دار، نخ، رنگ، قلاب، شانه و قیچی

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی: گبه‌بافی یا در خارج از چادر و در مواقع خاصی نظیر سفر توسط گبه بافان انجام می‌شود یا در کارگاه‌های سر بسته صورت می‌گیرد که چند سالی است که استفاده از آن در جامعه‌ی ایرانی رواج بیش‌تری پیدا کرده است.

* ساعات کار: در کارگاه‌ها به صورت شیفتی می‌باشد.

* تشریح خطرات احتمالی کار: در اثر بی‌احتیاطی ممکن است فرد دچار آسیب‌دیدگی شود.

* محیط کار: تقریباً پر سر و صداست.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ بیش‌تر با وسایل و ابزار سر و کار دارند.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک: نیاز به مدرک تحصیلی خاصی ندارد فقط آشنایی و مهارت در بافت گبه کافی است.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: حداقل ۳ ماه، مدت از پیش تعیین شده‌ای در نظر گرفته نمی‌شود بلکه به‌صورت مهارتی و کسب تجارب صورت می‌گیرد.

* نوع آموزش: به‌صورت حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل مختص منطقه‌ی شما باشد؟

جزو صنایع دستی این منطقه محسوب می‌شود و چون کشاورزی و دامپروری در این منطقه غنی می‌باشد و به‌دلیل وفور پشم، خاص این منطقه می‌باشد.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

نظارت دقیق بر عملکرد بافندگان، خریداران مواد اولیه و کلیه‌ی کسانی که در امر تولید دخیل هستند و هم‌چنین کسانی که کار حمل و نقل را به‌عهده دارند، بیه‌شدن بافندگان، احداث کارگاه‌های گبه‌بافی، بالا بردن کیفیت محصول، توسعه‌ی فرهنگ گبه‌بافی، دعوت از هنرمندان گبه‌باف به نمایشگاه‌ها

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

گزینه‌های شغلی: برای کار و اشتغال در کارگاه‌های سهامی یا خصوصی توانایی، مهارت در زمینه‌ی بافت، علاقه و رغبت، ذوق و سلیقه، دقت و ظرافت مورد نیاز می‌باشد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

پیش‌بینی می‌شود که با حداث کارگاه مشتریان محصول نیز افزایش می‌یابد. در ۵ سال آینده: ایجاد کارگاه رنگرزی در کنار کارگاه تولید و گسترش کارگاه در ۱۰ سال آینده: تبدیل کارگاه تولید به کارگاه آموزشی برای گبه‌بافان، گرفتن سهمی از صادرات کشور، تولید نخ مورد نیاز در کنار تولید

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

کار در کارگاه تولیدی برای فرد بافنده برابر قانون کار است. معمولاً حقوق و مزایا نیز طبق قانون کار است و حقوق ماهانه برای هر سال ۱۶ ماه حقوق و مزایا، ۱۲ ماه با احتساب ضریب ۱/۲۳ (۲۳ درصد سهم بیمه کارفرما) و ۴ ماه ضریب ۱ محاسبه می‌گردد. عیدی، پاداش و بن نیز برابر قانون کار است.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیشتر:

صنایع دستی روستایی ایران، انتشارات سازمان صنایع دستی ایران، اینترنت، کتاب‌های مربوطه، پایان‌نامه‌ها

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی: شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
- توانایی ابداع: شامل ارزیابی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
- توانایی از برکردن: شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
- توانایی‌های حرکتی ظریف: شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاک‌ی انگشتان
- توانایی‌های کنترل حرکتی: شامل هماهنگی اعضای بدن
- توانایی سرعت واکنش: شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان

مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :

- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
- مهارت پیاده‌کردن طراحی یک ایده و ایده‌پردازی
- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارائه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
- شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱/۶- موج بافی

۱- ماهیت

* تعریف شغل : یکی از صنایع دستی استان کرمانشاه موج بافی است. موج اصطلاحی کردی است و در دیگر مناطق ایران به آن رختخواب پیچ می گویند. موج نوعی پارچه ی پشمی و نقش دار دستباف است و معمولاً در اندازه های مختلف تولید می شود. ابزار کار موج بافان دستگاهی چهار وردی بافندگی است مواد اولیه مورد نیازشان نخ های پشمی می باشد و بیش تر از طرح های بز کوهی، ماهی، حوض، سجاده و ... استفاده می شود. اندازه ی موج به علت متغیر بودن عرض دستگاه ها متفاوت سات ولی بیش تر آن را به صورت یکپارچه به طول ۱۰ متر و عرض ۵۰ تا ۶۰ سانتی متر می بافند. پس از بافت آن را به چهار تخته تقسیم کرده و از پهنا به هم می دوزند. از موج می توان به عنوان پتو یا روانداز، رویه کرسی، زیرانداز، پرده و بقچه های بزرگ استفاده کرد.

* ابزار لازم برای انجام کار : دستگاهی چهاروردی بافندگی است، مواد اولیه ی مورد نیازشان نخ های پشمی و بیش تر از طرح های بز کوهی، ماهی، حوض، سجاده و ...، اندازه ی موج به علت متغیر بودن عرض دستگاه متفاوت است ولی بیش تر آن را به صورت یکپارچه به طول ۱۰ متر و عرض ۵۰ تا ۶۰ سانتی متر است.

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : این شغل به صورت خانگی و یا کارگاهی در فضایی سرپوشیده انجام می گیرد.

ساعات کار : بسته به سلیقه و میزان سفارشات که دارد می تواند پاره وقت و یا تمام وقت باشد.

* تشریح خطرات احتمالی کار : آسیب دیدگی دست ها

* محل اشتغال : ثابت، این کار به صورت نشسته انجام می‌گیرد ولی نیازمند حرکت دست‌ها و پاها می‌باشد.

* محیط کار : تا حدودی پر سر و صدا است و سر و کار فرد بیش‌تر با وسایل و ابزار است.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ بیش‌تر با وسایل و ابزار

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : انجام این شغل نیازمند مدرک تحصیلی نیست به گونه‌ای که حتی افراد بی‌سواد نیز به شرط داشتن تجربه و مهارت لازم قادر به انجام آن می‌باشند.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : ۳ تا ۶ ماه

* نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه پررونق باشد؟

چون موج جزو صنایع دستی استان کرمانشاه می‌باشد و هم‌چنین به دلیل وجود بازار مصرف‌کنندگان برای این محصول در استان کرمانشاه.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

از طریق ایجاد دوره‌های آموزشی و به‌کارگیری خلاقیت و ابتکار در زمینه‌ی طرح‌ها و رنگ‌ها.

۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟

این شغل به صورت خوداشتغالی انجام می‌گیرد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

با در نظر گرفتن این‌که تقاضای مردم برای استفاده از این کالا رو به کاهش است می‌توان گفت چشم‌انداز آینده این شغل روبه افول است چرا که در گذشته استفاده‌ی مردم از این کالا نسبت به امروز بیش‌تر بود.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

چون این شغل به صورت خوداشتغالی انجام می‌گیرد درآمد فرد در این شغل بستگی به میزان سفارشات که دریافت و تعداد موج‌هایی که در طول یک ماه بافته شده و به بازار عرضه می‌شود دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

از طریق مراجعه به کارگاه‌ها و افرادی که این شغل را انجام می‌دهند.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
 - توانایی ابداع : شامل آرایه‌ی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
 - توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
 - توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاک‌ی انگشتان

- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن
 - توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان

مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :
 - مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
 - مهارت پیاده‌کردن طراحی یک ایده و ایده‌پردازی
 - مهارت‌های اجتماعی در گرایش به آرایه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
 - شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمّیت هستند و شامل (موفّقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفّقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفّقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱۳/۱- پولک‌دوزی

۱- ماهیت

- * تعریف شغل : پولک‌دوزی یکی از صنایع دستی استان کرمانشاه می‌باشد و یکی از راه‌های کسب درآمد این مردم است که برای صادرات نیز استفاده می‌شود. از پولک برای تزئین لباس‌های محلی، روسی‌های محلی و حتی تابلو استفاده می‌شود.
- * ابزار لازم برای انجام کار : سوزن، پارچه‌های مختلف و نخ‌های رنگارنگ، قیچی
- * سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

- * توصیف فضای فیزیکی : با توجه به وسایلی که به‌عنوان ابزار کار از آن استفاده می‌شود مکان کار می‌تواند از یک اتاق، یک مغازه و یا یک کارگاه را شامل شود. این شغل به‌صورت آزاد بوده و ساعت کار خاصی ندارد و بیش‌تر سر و کار افراد با وسایل و ابزار کار است.
- * ساعات کار : به‌صورت آزاد بوده و ساعت کار خاصی ندارد.
- * خطرات احتمالی کار : به‌خاطر ظرافت کار باید مواظب چشم‌ها بود و رعایت نکات ایمنی را کرد تا چشم آسیب نبیند.

* محل اشتغال : ثابت

* محیط کار : آرام، ساکت

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ وسایل و ابزار

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

- * حداقل مدرک : برای این شغل نیازی به مدرک تحصیلی خاصی نیست و افراد بی‌سواد نیز می‌توانند مشغول به کار شوند. این شغل بیش‌تر از طریق تجربه‌ی افرادی که در این حرفه مشغول به کارند کسب می‌شوند و نوع آموزش برای این هنر حضوری است.
- * مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : حدود یک ماه
- * نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل مختص منطقه‌ی شما باشد؟
با توجه به این که هر استانی صنایع دستی و هنر خاصی دارد و با توجه به فرهنگ، خاص استان کرمانشاه شده است.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
از طریق این هنر و فراهم کردن امکان یادگیری و کسب این مهارت به دیگران.

۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟
این شغل به صورت آزاد است و در نهایت در کارگاه‌ها مشغول به کار می‌شوند.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟
این هنر و سایر هنرهای دستی بایستی مورد توجه علاقه‌مندان به آن قرار گیرد و باید از امکانات و منابعی که برای گسترش این هنر در جامعه از سوی مسئولان فراهم می‌شود استفاده کرد تا این هنر بتواند سیر صعودی داشته بشود.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟
بستگی به میزان انجام این کار دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر
از طریق پرسش از کسانی که در این حوزه فعالیت دارند و نیز سازمان صنایع دستی.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟
- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
- توانایی ابداع : شامل آرایه‌ی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
- توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
- توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاک‌ی انگشتان

- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن
- توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان

مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :

- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
- مهارت پیاده‌کردن طراحی یک ایده و ایده‌پردازی
- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارائه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
- شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۳/۱- نمد مالی

۱- ماهیت

* تعریف شغل : کهن‌ترین شیوه و روش فراهم‌سازی زیرانداز که تاکنون شناخته شده نمد مالی است. نمد نوعی بافته سنتی زیراندازی است که با پشم تولید می‌شود. در فرانسه به آن فوتر می‌گویند. نمد در لغت پارچه‌ای کلفت است که از پشم یا کرک مالیده سازند و از آن فرش و کلاه و جامه کنند. نمد ساده‌ترین نوع کف‌پوش است و ساخت آن احتیاج به دستگاه خاصی دارند. در نمد مالی در واقع از خاصیت طبیعی پشم که عبارت از درهم پیچیدن الیاف آن در اثر رطوبت و فشار استفاده می‌شود. احتمال دارد که اولین بار بافندگان که الیاف پشمی خود را شسته و برای گرفتن رطوبت آن با چوبدستی ضربه‌هایی به پشم می‌زدند، موفق به کشف این خصوصیت پشم و در نتیجه موفق به به‌وجود آوردن صنعت نمد مالی شده باشند.

* ابزار لازم برای انجام کار : پشم حیوانات اهلی

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : این شغل به صورت خانگی و یا کارگاهی در فضایی سرپوشیده انجام می‌گیرد.

ساعات کار : بسته به سلیقه و میزان سفارشات که دارد می‌تواند پاره‌وقت و یا تمام‌وقت باشد.

* تشریح خطرات احتمالی کار : از جمله خطرات آن : آسیب‌دیدگی دست‌ها می‌باشد.

* محل اشتغال : این کار به صورت نشسته انجام می‌گیرد ولی نیازمند حرکت دست‌ها و پاها می‌باشد.

* محیط کار : آرام، ساکت

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و افراد

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

- * حداقل مدرک: انجام این شغل نیازمند مدرک تحصیلی نیست به گونه‌ای که حتی افراد بی‌سواد نیز به شرط داشتن تجربه و مهارت لازم قادر به انجام آن می‌باشند.
- * مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: حداقل ۱ ماه
- * نوع آموزش: حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه نیز جایگاه داشته باشد؟

چون نمدمالی جزو صنایع دستی استان کرمانشاه می‌باشد و همچنین به دلیل وجود بازار مصرف‌کنندگان برای این محصول در استان کرمانشاه، مخصوصاً استفاده‌ی عشایر از آن است.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

از طریق ایجاد دوره‌های آموزشی و به‌کارگیری خلاقیت و ابتکار در زمینه‌ی طرح‌ها و رنگ‌ها.

۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟

این شغل به صورت خوداشتغالی انجام می‌گیرد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

با در نظر گرفتن این‌که تقاضای مردم برای استفاده از این کالا رو به کاهش است می‌توان گفت چشم‌انداز آینده‌ی این شغل رو به افول است. چرا که در گذشته مردم از این کالا نسبت به امروز بیش‌تر بود.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

چون این شغل به صورت خوداشتغالی انجام می‌گیرد درآمد فرد در این شغل بستگی به میزان سفارشات که دریافت و تعداد موج‌هایی که در طول یک ماه بافته شده و به بازار عرضه می‌شود، دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

حضور و به‌صورت مصاحبه با فرد شاغل در این کار

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
- توانایی ابداع : شامل ارزیابی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
- توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
- توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاکی انگشتان

- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن
- توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان
- مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :
- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
- مهارت پیاده‌کردن طراحی یک ایده و ایده‌پردازی
- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارزیابی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
- شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

- ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۱/۹- سبذبافی

۱- ماهیت شغل

* تعریف شغل : سبذبافی یا همانند مروار بافی یکی از رشته‌های صنایع دستی است که طی چند سال اخیر در استان گیلان و کرمانشاه رواج یافته است. مروار یک نوع چوب ترکه‌ای است که از اطراف تهران، کرج، سولقان، بهار همدان، ملایر و مراغه تهیه می‌شود. البته تهیه‌ی آن در مناطق دیگر نیز امکان‌پذیر بوده و حتی در مناطق جنوبی کشور (از جمله خوزستان) نیز احتمالاً تولید آن رواج دارد. مرواربافان پس از تهیه‌ی ترکه از مناطق فوق آن را انبار نموده و به تدریج پس از گرفتن زواید آن، ترکه‌ها را از طول به سه یا چهار قسمت تقسیم نموده و آن‌ها را در پاتیل‌های مخصوصی با آب می‌جوشانند و لایه‌رویی آن را می‌گیرند و پس از خشک شدن جهت بافتن از آن‌ها استفاده می‌کنند. مروار دارای ویژگی‌های خاص خود می‌باشد. رنگ آن زرد است و وقتی روغن جلا می‌خورد به رنگ طلایی در می‌آید. لازم به توضیح است که نوع نامرغوب آن بیش‌تر به رنگ سیاه و سبز می‌باشد. پس از بافتن مروار باید آن را نزدیک به ۴۸ ساعت در معرض آفتاب بگذارند و این کار بدین جهت انجام می‌گیرد که بر اثر تابش نور آفتاب به ترکه‌های مروار، رنگ آن‌ها روشن‌تر شده و به رنگ طلایی در می‌آید.

* ابزار لازم برای انجام کار : دستگاه جاجیم بافی، قیچی، ماکو، چاقو، ماسوره، انواع الیاف الوان و ...

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی: این شغل به صورت خانگی و یا کارگاهی در فضایی سرپوشیده انجام می‌گیرد.

* ساعات کار : بسته به سلیقه و میزان سفارشات که دارد می‌تواند پاره‌وقت و یا تمام‌وقت باشد.

* تشریح خطرات احتمالی کار: آسیب‌دیدگی دست‌ها می‌باشد.
 * محل اشتغال: این کار به صورت نشسته انجام می‌گیرد ولی نیازمند حرکت دست‌ها می‌باشد.

* محیط کار: معمولاً آرام و ساکت است.

* سر و کار با دیگران است یا با ابزار و وسایل: با ابزار و وسایل

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک: انجام این شغل نیازمند مدرک تحصیلی نیست به گونه‌ای که حتی افراد بی‌سواد نیز به شرط داشتن تجربه و مهارت لازم قادر به انجام آن می‌باشند.
 * مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: حداقل ۲۷۰ ساعت.
 * نوع آموزش: حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است که این شغل در این منطقه نیز رواج داشته باشد؟

چون سبذبافی جزو صنایع دستی استان کرمانشاه می‌باشد و هم‌چنین به دلیل وجود بازار مصرف‌کنندگان برای این محصول در استان کرمانشاه، مخصوصاً استفاده‌ی کشاورزان و باغداران شهرستان دالاهو و پاوه و جوانرود و کرمانشاه می‌باشد.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

از طریق ایجاد دوره‌های آموزشی و به‌کارگیری خلاقیت و ابتکار در زمینه‌ی طرح‌ها و رنگ‌ها

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

این شغل به صورت خوداشتغالی انجام می‌گیرد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

با در نظر گرفتن این‌که تقاضای مردم برای استفاده از این کالا روبه کاهش است می‌توان گفت چشم‌انداز آینده‌ی این شغل روبه افول است. چرا که در گذشته استفاده‌ی مردم از این کالا نسبت به امروز بیش‌تر بود.

۸- حقوق و مزایای این شغل چیست؟

چون این شغل به صورت خوداشتغالی انجام می‌گیرد درآمد فرد در این شغل بستگی به میزان سفارشات که دریافت و تعداد موج‌هایی که در طول یک ماه بافته شده و به بازار عرضه می‌شود، دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

از طریق مراجعه به کارگاه‌ها و افرادی که این شغل را انجام می‌دهند.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
 - توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها
 - توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاک‌ی انگشتان

- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن
 - توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان

مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :
 - مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران
 - مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارائه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.
 - شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیّت هستند و شامل (موفقیّت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیّت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیّت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

۲/۱- برق

۱- ماهیت

- * تعریف شغل : مجموعه‌ای از مهارت‌ها، در زمینه‌ی طراحی سیستم‌های الکترونیکی، تعمیر، نصب، راه‌اندازی و نگهداری وسایل الکترونیکی.
- * ابزار لازم برای انجام کار : منبع تغذیه، سیلوسکوپ، قطعات الکترونیک، آوامتر، هویه، قلع و ...
- * سیستم نظارت : مستقیم

۲- محیط کار

- * توصیف فضای فیزیکی : محیط‌های صنعتی و فنی و هر مکانی که در آن سیستم‌های الکترونیکی موجود باشد، مانند بیمارستان‌ها، کارخانجات، شرکت‌های برق، مخابرات، مراکز اطلاع‌رسانی و ...
- * ساعات کار : تمام وقت
- * تشریح خطرات احتمالی کار : برق گرفتگی، صدمات و آسیب‌های ناشی از کار با ابزار آلات صنعتی
- * محل اشتغال : ثابت
- * محیط کار : آرام، ساکت
- * سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ ابزار و افراد
- ۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟
- * حداقل مدرک : دوره‌ی کاردانی
- * مدت زمان دوره آموزشی برای آماده شدن در شغل : بستگی به درجه‌ی مهارت دارد.
- * نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه وجود داشته باشد؟

وجود کارخانجات متعدد صنعتی در مناطق و شهرستان‌های استان، و کارگاه‌های تولیدی

- ۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟
با گسترش مراکز تولیدی و صنعتی و یافتن بازارهای صادراتی
- ۶- گزینه‌های استخدامی شغل چیست؟
مراکز اداری، کارخانجات صنعتی بخش خصوصی، تعاونی و دولتی
- ۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟
با توجه به روند روبه‌رشد احداث کارخانجات و مراکز صنعتی و تولیدی، شاغلین این بخش جذب مراکز مختلف شده و از آرامش شغلی بر خوردار خواهند شد.
- ۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟
دریافت حقوق و مزایای شغلی مطابق قانون کار، بیمه و در بخش خصوصی متناسب با سختی و اهمیت کار حقوق نیز افزایش می‌یابد.
- ۹- راه‌های کسب اطلاعات پیش‌تر
صاحبان شغل، رسانه‌ها، معلمان و مشاوران، کتاب و جزوات آموزشی
- ۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟
- توانایی‌های کلامی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی و استفاده از آن‌ها در حل مسایل
- درک نوشتاری : شامل درک اطلاعات مکتوب
- بیان نوشتاری که دربرگیرنده توانایی تبادل و انتقال اطلاعات و نظرات با نوشتن است به‌طوری که دیگران آن را درک کنند.
- توانایی ایده‌پردازی و استدلال که دربرگیرنده‌ی ایده‌های متعدد برای یک موضوع است.
- توانایی ابداع برای آرایه‌ی ایده‌های خلاقانه
- توانایی نظام‌بندی اطلاعات در اجرای عملیات ریاضی براساس الگوی خاص
- توانایی حافظه برای به‌خاطر سپردن اطلاعات
- توانایی ادراکی : شامل سرعت ادراک تفاوت‌ها و شباهت‌ها
- توانایی توجه که مرتبط با تمرکز مداوم و برون حواس‌پرتی بر یک وظیفه است.

- توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده‌ی صحیح و سریع از دست و انگشتان
 - توانایی‌های جسمانی اعم از تعادل، هماهنگی، انعطاف و بنیه‌ی جسمانی
 - توانایی‌های بصری و شنیداری در دیدن جزئیات و توانایی تمرکز بر یک منبع صدا.
 همچنین مهارت‌های فنی برای طراحی، ساخت، تصحیح ایرادها و استفاده از دستگاه‌ها ضروری است.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

شخصیت واقع‌بین : که اغلب با فعالیت‌های کاری عملی و ارتباط با ابزار و ماشین‌آلات مرتبط می‌باشد.

شخصیت پژوهشی : که نیازمند تفکری پویا و فزاینده و در جست‌وجوی حل مسایل شغلی است.

- شخصیت قراردادی : که اغلب با پیروی از یک سری روش‌های معمول سر و کار دارند در این‌گونه از شخصیت شاغل بیش‌تر با اطلاعات و جزئیات سر و کار دارد.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

موفقیت : یکی از ارزش‌های کاری است که شاغل در آن اجازه دارد تا از همه‌ی توانایی‌هایش استفاده کند و احساس موفقیت نماید.

شرایط کار : در این شغل به جهت امنیت شغلی، شرایط کاری خوب و استقلال در انجام کارها، همچنین حقوق بهتر مناسب‌تر است.

شهرت : در این شغل امکان ارتقای شغلی و جایگاه بهتر اجتماعی وجود دارد.
 ارتباطات : در این شغل ارزش‌های اخلاقی امکانات آرایه‌ی خدمات به دیگران و همکاری با دیگر شاغلان به‌عنوان مزیتی برتر شناخته می‌شود.

۲/۲- مهندسی در شرکت ملی نفت

۱- ماهیت

* تعریف شغل : کار مهندسی در شرکت ملی نفت ایران (NITC)

* ابزار لازم برای انجام کار : برای انجام کار ادوات سخت‌افزاری به‌منظور انجام آزمایشات مختلف، تجهیزات کامپیوتری، نرم‌افزارهای شبیه‌ساز، کتب مرجع، استانداردهای مرجع بین‌المللی، استانداردهای IPS، امکانات آموزشی، تجهیزات و امکانات اداری مورد نیاز است.

* سیستم نظارت : سیستم نظارت بر انجام کار به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم می‌باشد.

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : محیط کار معمولاً در شرکت‌های وابسته به شرکت ملی گاز ایران می‌باشد ولی امکان کار در شرکت دولتی نیز وجود دارد فضای فیزیکی و ابزارهای صنعتی و مکانیکی و پمپ‌های انتقال و سیستم‌های پالایشگاهی را شامل می‌شود.

* ساعات کار : ساعات کار به صورت ۴ ماه مأموریت و ۲ ماه مرخصی می‌باشد.

* خطرات احتمالی کار : در مورد خطرات احتمالی و آسیب‌دیدگی‌ها باید گفته شود که در این محیط‌ها باید کاملاً ایمنی را رعایت کرد زیر کوچک‌ترین اشتباه باعث کشته شدن افراد پرسنل و خسارت‌های چند میلیون دلاری می‌شود همچنین به علت دوری از کشور آسیب‌های روانی بسیاری کارکنان را تهدید می‌کند و در بعد مادی به علت صدای زیاد در موتورخانه ممکن است گوش آسیب ببیند.

* محل اشتغال : در مورد فعالیت نیز کارکنان باید به موقع از خواب بیدار شوند و تحرک زیادی را می‌طلبند.

* محیط کار : در این شغل معمولاً کارکنان با ادوات مکانیکی پر سر و صدا دارند که این سر و صدا باعث آسیب‌دیدگی شنوایی در کارکنان می‌شود.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ در این شغل معمولاً افراد کم‌تر با یک‌دیگر رابطه دارند و اساس کار آن‌ها نیز بیش‌تر با وسایل و ابزار است.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : در صورت تمایل به استخدام در شرکت ملی نفت ایران باید در آزمون سراسری استخدام کار براساس نیاز سالانه شرکت نفت انجام می‌گیرد، شرکت کنند.
* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : هنگامی که متقاضیان استخدام می‌شوند دوره‌های خاصی را مانند ایمنی در کار را می‌گذرانند که معمولاً بین ۱ تا ۳ سال برای مدارک تحصیلی متفاوت است.

* نوع آموزش : نوع آموزش لازم در این شغل حضوری است به‌دلیل آشنایی با دستگاه‌های مکانیکی پیشرفته.

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل در این منطقه نیز فعال باشد؟

این شغل مختص منطقه ما نمی‌باشد به‌دلیل دوری از بنادر صادرکننده‌ی نفت.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

با به‌ارگیری افراد متخصص و تکنسین‌های مجرب و تحصیل کرده، هم‌چنین بهره‌گیری از تجربیات افراد بازنشسته برای کارکنان تازه کار از عوامل پیشرفت در این عرصه می‌باشد.

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

استخدام این شغل به وسیله‌ی فراخوان عمومی و قسمتی نیز با بورسیه کردن دانشجویانی که در رشته‌های مورد نیاز تحصیل می‌کنند صورت می‌گیرد. هم‌چنین در مورد شرکت‌های خصوصی استخدام به صورت عضوایی می‌باشد یعنی شرکت‌ها افرادی که عضو یاب نام دارند را به منظور جذب نیرو به کار می‌گیرند.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

این شغل پیشرفت قابل تقدیری را داشته و این پیشرفت تا چند سال آینده ادامه خواهد داشت اما با توجه به تامل شدن ذخایر نفتی افول این شغل پیش‌بینی می‌شود.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

پرداخت حقوق و دستمزد براساس تعرفه استاندارد و نظام پرداخت هماهنگ در دولت جمهوری اسلامی صورت می‌گیرد که معمولاً یک مهندس با سابقه ۵ سال حدود ۷۰۰ تا ۹۰۰ هزار تومان حقوق می‌گیرد و مزایای مختلفی از قبیل فروشگاه، رستوران و سالن‌های ورزشی و ... را شامل می‌شود.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

بزرگ‌ترین مرجع اینترنت است ولی با مصاحبه با افراد حاضر در این شغل نیز می‌توان اطلاعاتی به‌دست آورد.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

ویژگی‌های پایدار و تأثیرگذار بر عملکرد فرد را توانایی‌های فردی برای انجام کار می‌گویند که در این شغل می‌توان به مهم‌ترین آن‌ها که در ذیل می‌آید اشاره نمود.

- توانایی ارتباطی چون این شغل یک کار گروهی و تیمی است که نیازمند ارتباط، تعامل و هماهنگی کارکنان با یک‌دیگر است و از طرفی وجود کارکنانی از کشورهای دیگر (خارجی) وجود ارتباط را بسیار مؤثر نموده است.

- توانایی مدیریتی: به‌دلیل وجود در زیر مجموعه این شغل فرد باید توان مدیریتی از جمله سازماندهی، هدایت و کنترل و توانایی پیشبرد اهداف سازمانی را داشته باشد.

- توانایی ریاضی: به لحاظ ضرورت محاسبه زمان انجام کار، خواندن نقشه و اجرای مأموریت‌هایی که در تحویل محموله‌های نفتی به‌خاطر محاسبه‌ی مسافت صورت می‌گیرد در این شغل توانایی ریاضی لازم است.

- توانایی مکانیکی: برای تعمیر و تعویض دستگاه‌های مکانیکی و هم‌چنین رگلاژ دستگاه‌ها توانایی مکانیکی لازم است.

- توانایی حرکتی: برای کار کردن با دستگاه‌های مکانیکی و موتورها هماهنگی بین اعضای بدن مانند دست‌ها و چشم‌ها لازم است.

- توانایی کلامی: بسیار زیاد، به‌علت ارتباط با کشورهای مختلف

- توانایی‌های کلامی که بر به‌دست آوردن و استفاده از اطلاعات کلامی در حلّ مسایل و مشکلات است.

- توانایی ایده‌پردازی در ارزیابی ایده‌های متعدد برای کیفیت‌بخشی به تولید

- توانایی درک سریع مشکلات و توانایی به کارگیری قوانین کلی برای مسایل خاص به‌منظور ارزیابی پاسخ‌های منطقی است.

- توانایی‌های روانی حرکتی که بر استفاده‌ی درست و کنترل اشیا و هم‌چنین کنترل و استفاده‌ی صحیح از ابزار و هماهنگی بین ذهن و جسم شاغل است.

- توانایی‌های قدرت جسمانی، استقامت، انعطاف و تعادل در انجام کار و توانایی‌های بصری و شنیداری نیز نقش عمده‌ای در انجام بهتر کارها دارند.

- مهارت‌های لازم در این شغل را می‌توان به مهارت‌های مدیریت منابع، برخی مهارت‌های فنّی در استفاده از ابزارها و مهارت تولید و فرآوری بسط و گسترش داد که در جای خود حایز اهمیت است.

مهارت‌های لازم در این شغل اعم است از مهارت‌های مدیریت منابع، مدیریت منابع مواد، مالی، انسانی و زمان

مهارت‌های تجارت و مدیریت

مهارت‌های تولید و فرآوری در انجام تمام مراحل انجام کار

مهارت‌های بهداشتی و اجتماعی که هر دوی این مهارت‌ها در ارتقای تولید محصول و ارتباط با بخش‌های دیگر بسیار ضروری است.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت اجتماعی: افرادی که روابط عمومی بالایی دارند و از بودن در محیط‌های اجتماعی و کمک کردن به دیگران لذّت می‌برند، در این شغل نیاز دارند.

شخصیت واقع‌بین: افرادی که از کار با ابزار و وسایل لذّت می‌برند و بیش‌تر دوست دارند به‌جای فکر کردن کاری انجام دهند. در این شغل نیاز دارد.

در این رشته‌ی کاری شخصیت واقع‌بین که اغلب فعالیت‌های کاری عملی و دست و پنجه‌نرم کردن با مسایل را در دستور کار خود دارد در اولویت است به‌ویژه که اکثراً با مواد اولیه و ابزار نیز در ارتباط است.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

انسان‌دوستی : مهم‌ترین هدف از انجام این شغل کمک کردن به هم‌نوعان و افراد دیگر می‌باشد. کشورهایی که از نظر منابع نفتی غنی هستند به کشورهایی که نیاز به منابع نفتی دارند کمک می‌کنند.

کسب درآمد : اولین هدف این شغل به‌دست آوردن پول و ثروت می‌باشد.
اولین هدف این شغل کمک به هم‌نوعان استف پول و ثروت نیز جزو اهداف بعدی در این شغل است.

آزادی عمل : بهترین ویژگی این شغل این است که اختیار کار دست خود فرد است و کسی نیست که به فرد امر و نهی کند. یکی از ویژگی‌های این شغل نظم و هماهنگی در آن است. هر قسمت در این شغل دارای کارفرما است که کارها تحت نظر او انجام می‌شود.
موفقیت : بهترین مسأله در این شغل رسیدن به مدارج بالای شغلی و توسعه‌دادن کار است.
یکی از بارزترین مسأله در این شغل مهارت‌های لازم رسیدن به مدارج بالاتر است.
خلأقیت : بارزترین ویژگی این شغل این است که می‌توان ایده‌های جدیدی را در این عملی کرد.

ارزش‌های کاری : شامل جنبه‌های همگانی کار و دربرگیرنده‌ی نیازهای خاص است که برای رضایت شخص مهم هستند.

در این شغل موفقیت که اجازه یافتن شاغل برای استفاده از تمام توانایی‌هایش می‌باشد.
استقلال، آزادی عمل و جایگاه اجتماعی مناسب از دیگر ارزش‌های کاری اوست.
هم‌چنین خدمات اجتماعی و همکاری با دیگران و خلأقیت و مسؤولیت‌پذیری از دیگر ارزش‌های کاری این شغل محسوب می‌شود.

۲/۵ - معدن‌کاری

معدن سرشار منیزمی، زغال‌سنگ، مس و آهن هند یکی از دلایل اصلی سیطره‌ی انگلستان بر کشور هند بود. دلیل هجوم مهاجر نشینان فرانسوی، اسپانیایی، پرتغالی، و انگلیسی به قاره‌ی آمریکا نیز معدن غنی طلا، نقره، الماس، مس و زغال‌سنگ این قاره بود. سوداگران پرتغالی، هلندی، انگلیسی و فرانسوی نیز به عشق تصرف معادن طلا و الماس آفریقا به این قاره روی آوردند و امروزه نیز دانشمندان به امید دستیابی به معادن پربار و فلزات نایاب و گران‌بهای موجود در فضا پروژه‌های بسیاری را در دست بررسی دارند. اما چرا در گذشته یکی از دغدغه‌های اصلی کشورهای صنعتی، دستیابی به معادن غنی کشورهای دیگر بود و چرا امروزه دانشمندان به امید دست یافتن به ذخایر جدید معدنی چشم به فضا دوخته‌اند؟ پاسخ این سؤال را باید در صنعت جست. چون برای هر فعالیت صنعتی نیاز به مواد معدنی داریم و به‌عبارت دیگر مبنای اصلی تولید و توسعه‌ی صنعتی، مواد معدنی است. موادی که کشف و استخراج آن‌ها به کارشناسانی متخصص دارد و به‌همین دلیل امروزه در بسیاری از دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی جهان، رشته‌ای به نام مهندسی معدن وجود دارد. در رشته‌ای که در کشور ما نیز با دو گرایش اکتشاف و استخراج در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی ارابه می‌شود.

۱- ماهیت

* تعریف شغل : معدن‌کاری از زمان‌های بسیار دور وقتی که انسان نمی‌توانسته از وسایل روز استفاده‌ی بهینه داشته باشد بسیار رایج است.

معدن‌کاری و استفاده از مواد معدنی، قدمت هزاران ساله دارد یعنی از زمانی که بشر طلا را در معادن روباز و یا رودخانه‌ها کشف و با وسایل ابتدایی استخراج کرد. به معدن‌کاری پرداخت‌کاری که در آن زمان با وسایل ابتدایی و هزینه‌ای کم امکان‌پذیر بود و به‌همین دلیل نیاز به دانش و تخصص خاصی نداشت اما امروزه معدن‌کاری حرفه‌ای بسیار پیچیده و پرهزینه است چرا که اکنون معادن، عمیق‌تر، لایه‌های غنی، تهی‌تر و عیار فلز کانه‌ها کم‌تر

شده است و در مواردی ذخایر نفت و کانه‌های طلا، نقره، جیوه و حتی آهن کاملاً از بین رفته‌اند و به همین دلیل برخلاف گذشته که گاه افراد عامی با یک بیل و کلنگ و چند دینامیت به سراغ معادن می‌رفتند و موفق به کشف ذخایر نی معدنی می‌شدند امروزه مکتشفین و کارشناسان معادن هر کشور برای کشف و استخراج مواد معدنی باید مجهز به دانشی باشند که در رشته‌ی مهندسی معدن تدریس می‌شود و در آن به اکتشاف و ارزیابی ذخایر معدنی، روش‌های استخراج بهینه و ارزیابی سیستم‌های نگهداری زیرزمینی و یا روزمینی در طول مدت بهره‌داری از معدن می‌پردازند. در کشور ما نیز مواد معدنی پایه استوار صنایع هستند. استقلال، بی‌نیازی اقتصادی و پیشرفت‌های همه‌جانبه تا حدی در گروه شیوه‌ی استخراج و کاربرد مواد معدنی است و از آن‌جا که پژوهش‌ها و کاوش‌های پیگیر برای شناسایی و بهره‌برداری از معدن در زمره‌ی مهم‌ترین اهداف به‌شمار می‌روند می‌باید با تهيّه و اجرای برنامه‌های مناسب و فراگیر و تلاش مداوم بر آن بود تا در آینده‌ای نزدیک بتوان نیازهای تمام شاخه‌های صنایع داخلی را در همین منابع فراهم آورد و زمینه را برای گسترش صنایع مختلف آماده و در نتیجه ارزش مورد نیاز کشور را تأمین کرد.

رشته‌ی مهندسی معدن به لحاظ دربرداشتن کلیت خاص درباره‌ی چند رشته‌ی مهندسی دیگر می‌تواند در تصدی امور اجرایی و فنی بسیار کارآمد باشد از جمله این زمینه‌ها به‌جز موارد خاص معدنی می‌توان به حفر فضاهای زیرزمینی مطالعات و اجرای اکتشاف و استخراج معادن مورد نیاز سدها و دیگر سازه‌های عمرانی بزرگ، حفاری و تزریق اشاره کرد. رشته‌ی مهندسی معدن دارای دو گرایش «اکتشاف» و «استخراج» معدن است. هدف مجموعه کارشناسی مهندسی اکتشاف معدن به‌عنوان یکی از مجموعه‌های آموزش عالی در زمینه‌ی مهندسی معدن، تربیت کارشناسانی برای به‌کارگیری تکنیک‌های اکتشافی گوناگون به‌منظور کشف آنومالی‌ها، تعیین نوع و شکل توده و کانسار، محاسبه‌ی ذخیره‌ی ارزیابی اقتصادی و بررسی مسایل استخراج و کانه‌آرایی ماده‌ی معدنی است. مهندسی معدن تنها محدود به اکتشاف و استخراج معدن نمی‌شود بلکه قلمرو فعالیت این رشته بسیار وسیع‌تر از کار در معدن است. به‌عنوان مثال یک مهندس معدن می‌تواند به اکتشاف ساختاری

بپردازد یعنی به منظور اطلاع از وضعیت زمین، یک رشته‌ی تحقیقات و عملیات زمین‌شناسی انجام دهد که این کار برای ساخت یک ساختمان بزرگ، شهرک، کارخانه و یا ایجاد راه‌ها و بزرگ‌راه‌ها ضروری است. در کل، مهندسی معدن ارتباطی تنگاتنگ با زمین‌شناسی دارد و کارشناس این رشته باید اطلاعات کاملی از مباحث زمین‌شناسی و بررسی‌های داخل زمین داشته باشد. بنابراین می‌توان گفت که مهندسی معدن در تغییر چهره‌ی اقتصادی یک کشور و شکوفایی اقتصادی آن کشور نقش مهمی ایفا نماید.

* ابزار لازم برای انجام کار :

* سیستم نظارت : خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی: فضای کار این شغل در مکان‌هایی که سنگ‌های معدنی برای استخراج وجود دارد است. مواد معدنی انرژی، مواد معدنی غیرفلز، مواد معدنی و فلزی : در واقع، خروجی از صنعت و معدن را می‌توان به سه گروه تقسیم کرد. مواد معدنی انرژی سوخت‌های معمولی هستند، فسیلی مانند زغال سنگ و اورانیوم است. نمونه مواد معدنی شامل سنگ فسفات غیرفلز، مورد استفاده در کودهای؛ سنگ آهک، استفاده در کارخانجات سیمان، آهک و تولید آهن، نمک، در داخل کشور و در صنعت برای تولید مواد شیمیایی پایه مورد استفاده قرار می‌گیرند و شن و ماسه، به‌طور گسترده در ساخت و ساز استفاده می‌شود. نمونه مواد معدنی فلزی هستن سنگ معدن آهن، سنگ معدن مس، بوکسیت است که مواد خام برای صنعت آلومینیوم. مواد معدنی اغلب به شدت استخراج زغال سنگ، آهن، فلزات غیرآهنی، و مصالح ساختمانی از قبیل ماسه.

* ساعات کار : این شغل به این دلیل که در شرایط سخت انجام می‌شود به‌صورت تمام‌وقت انجام می‌شود و کارگرانی در این شغل به کار مشغول هستند تحت فشار زیاد این کار بسیار خسته می‌شوند.

* تشریح خطرات احتمالی کار : پر خطر، پزهش‌های صورت‌گرفته نشان می‌دهد گازهای موجود در معدن می‌تواند صدمات جبران‌ناپذیری را به کارگران وارد کند. ریه، پوست و

چشم‌ها از آسیب‌پذیرترین اعضای بدن هستند که از گازهای سمی موجود در معدن آسیب می‌بینند. استخراج و انتقال ذغال‌سنگ در معادن گرد و غبار بسیاری را به‌وجود می‌آورد و ذرات ذغال‌سنگ به واسطه‌ی این گرد و خاک در هوا منتشر می‌شوند. استنشاق این گاز کارگران معدن ذغال‌سنگ را دچار بیماری‌های ریوی می‌کند، این درحالی است که در معادن فلزی و سنگ‌های قیمتی، میزان سیلیس موجود در هوا کارگران را بیمار می‌کند.

تحقیقات انجام شده در این رابطه نشان می‌دهد که کارگران معدن بیش از کارگران سایر صنایع به بیماری‌های کمر به‌ویژه دیسک کمر مبتلا می‌شوند.

تجربه کار در معادن ثابت کرده است که میزان امنیت کارگران در این محیط بسیار اندک است و آمارهای جدید نشان می‌دهد یک چهارم از کرگران اعتقاد دارند که کارشان بزرگ‌ترین عامل ایجاد استرس در زندگی‌شان است.

* محلّ اشتغال: این شغل به این دلیل که در محیط‌های تونلی و زیرزمینی انجام می‌شود نیاز به تحرک و جابه‌جایی زیادی دارد.

* محیط کار: در این شغل به‌این دلیل که از وسایل و ابزارهای گوناگون و پر سر و صدا برای استخراج معدن استفاده می‌شود یکی از پر سر و صداترین شغل‌ها محسوب می‌شود.

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ در این شغل با توجه به این‌که محیط فیزیکی و شرایط سختی دارد عموماً بیش‌تر با وسایل و ابزار سر و کار دارند تا با سر و کار داشتن با اشخاص.

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک: درس‌های این رشته در طول تحصیل، دروس مشترک در گرایش‌های مختلف مهندسی معدن، دروس تخصصی گرایش استخراج معدن

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل: حداکثر ۶ ماه

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل مختصّ منطقه‌ی شما باشد؟

به‌دلیل وجود موقعیت جغرافیایی مناسب برای حفاری و وجود معادن نفتی و سیمان و ماسه و سنگ‌های قیمتی این منطقه باعث شده تا مختص این منطقه باشد.

۵- چگونه می توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

برای توسعه‌ی این شغل نیاز به سرمایه‌گذاری در این بخش است زیرا ما در حال حاضر در بخش معدن به‌طور متوسط دارای رشد $6/5$ درصدی هستیم که باید در این زمینه به رشد 15 درصدی برسیم و برای رسیدن به این رشد به کارشناسان تکنولوژی آفرین به‌خصوص در زمینه‌ی فرآوری نیاز مبرم داریم. چرا که راه‌یافتن به بازارهای جهانی تنها از طریق کنترل کیفیت و استاندارد کردن محصولات معدنی مقدور خواهد بود. امروزه ما نیازمند فارغ‌التحصیلان علاقه‌مند و خلاق مهندسی معدن هستیم تا بتوانیم بدون وابستگی به کارشناسان خارجی، شاهد رونق و افزایش صادرات این بخش باشیم. فارغ‌التحصیلان این رشته علاوه بر وزارت معادن و فلزات می‌توانند در وزارت نفت در زمینه‌ی حفاری، وزارت نیرو در زمینه‌ی آب‌های زیرزمینی، کارگاه‌های وزارت راه و ترابری برای حفاری راه‌ها و تونل‌ها، شرکت مترو و سازمان انرژی اتمی مشغول به کار شوند.

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

فارغ‌التحصیلان این رشته علاوه بر وزارت معادن و فلزات می‌توانند در وزارت نفت در زمینه‌ی حفاری، وزارت نیرو در زمینه‌ی آب‌های زیرزمینی، کارگاه‌های وزارت راه و ترابری برای حفاری راه‌ها و تونل‌ها، شرکت مترو و سازمان انرژی اتمی مشغول به کار شوند.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

پیشرفت روزافزون علوم زمین‌شناسی سبب شده تا این شغل روزبه‌روز پیشرفت کند. آرایه وسیعی از فرصت‌های شغلی موجود برای کارگران با دیپلم دبیرستان به تحصیلات دانشگاهی پیشرفته، فارغ‌التحصیلان دبیرستان با انفجار فنی و مکانیکی استعداد، کارگران معدن، ساخت و ساز یا اپراتورهای تجهیزات و با حرکت تجربه‌ی قابل توجهی را به صف مدیریت، در برخی دیگر، روزنامه‌نگاران، فروش و یا موقعیت‌های حمل و نقل کار می‌کنند. کارگران با مدارک تحصیلی بالا دارای طیف وسیع‌تری از گزینه‌های باز آن‌ها را در طرّاحی، تعمیر و نگه‌داری، فروش، مهندسی، رشته‌های مرتبط با علم، حقوق، مدیریت و طیف

گسترده‌ای از مهندسين در جنبه‌های طراحی از معدن، از جمله طراحی، عمران، برق، مکانیک، معماری، بهداشت، آب و مهندسين عرضه کار می‌کنند.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

حقوق و مزایای این شغل بستگی به شرایط کاری هر فرد دارد که می‌توان در هر ماه بین ۶۰۰,۰۰۰ تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان باشد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیش‌تر

با مطالعه‌ی کتاب‌های زمین‌شناسی و کتاب‌های مرتبط با این شغل و هم‌چنین از طریق اینترنت می‌توان اطلاعات به روز و پیشرفت‌های جدید این شغل را به‌دست آورد.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی هنری: برای این شغل استعداد هنری لازم است چون این شغل نیاز به نقشه‌کشی و طرح‌هایی برای درست انجام شدن کارها دارد.

- توانایی ارتباطی: داشتن روابط انسانی بالا باعث می‌شود افراد شاغل در این شغل با یک‌دیگر روابط صمیمی و دوستانه‌ای با هم داشته باشند.

- توانایی مدیریتی: لازمه‌ی این شغل برنامه‌ریزی است که بدون یک برنامه که تحت نظارت یک مدیر سازماندهی شود کارها پیش نمی‌رود.

- توانایی ریاضی: ریاضی در این رشته از اهمیت زیادی برخوردار است زیرا بدون استفاده از مدل‌های ریاضی، محاسبات استخراج و اکتشاف معدن را نمی‌توان انجام داد.

- توانایی مکانیکی: توانایی کارکردن با ابزار و وسایل یکی از مواردی است که کسی که می‌خواهد در این شغل به اشتغال پردازد باید توانایی مکانیکی داشته باشد.

- توانایی حرکتی: چون بخشی از کار مهندسی معدن مانند نقشه‌برداری در زیر زمین انجام می‌شود، دانشجوی این رشته باید از نظر جسمی توانایی خوبی داشته و قدرت کار در معدن را که بیش‌تر در خارج از شهر و گاه در نقاط دور افتاده قرار دارد، داشته باشد. به‌همین دلیل بیش‌تر دانشجویان دختر این رشته - به‌غیر از تعداد معدودی از آنها که در آزمایشگاه‌ها و مراکز طراحی معدن فعالیت می‌کنند - با مشکلات کاری روبه‌رو می‌شوند پس داشتن توانایی جسمی لازم است.

- درک فضایی : توانایی جهت‌یابی و درک روابط پیچیده بین قسمت‌های مختلف یک طرح برای کسانی که می‌خواهند در این شغل موفق شوند ضروری است.
- توانایی‌های کلامی شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی و استفاده از آن‌ها در حل مسایل
- درک نوشتاری شامل درک اطلاعات مکتوب
- توانایی نظام‌بندی اطلاعات در اجرای عملیات ریاضی براساس الگوی خاص
- توانایی حافظه برای به‌خاطر سپردن اطلاعات
- توانایی ادراکی شامل سرعت ادراک تفاوت‌ها و شباهت‌ها
- توانایی توجه که مرتبط با تمرکز مداوم و بدون حواس‌پرتی بر یک وظیفه است.
- توانایی‌های حرکتی ظریف در استفاده‌ی صحیح و سریع از دست و انگشتان
- توانایی‌های جسمانی اعم از تعادل، هماهنگی، انعطاف و بنیه‌ی جسمانی
- توانایی‌های بصری و شنیداری در دیدن جزئیات و توانایی تمرکز بر یک منبع صدا.
- هم‌چنین مهارت‌های فنی برای طراحی، ساخت، تصحیح ایرادها و استفاده از دستگاه‌ها ضروری است.

۱۱- کدام‌یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

شخصیت واقع‌بین : که اغلب با فعالیت‌های کاری عملی و ارتباط با ابزار و ماشین‌آلات مرتبط می‌باشد.

- شخصیت قراردادی : که اغلب با پیروی از یک سری روش‌های معمول سر و کار دارند در این‌گونه از شخصیت شاغل بیش‌تر با اطلاعات و جزئیات سر و کار دارد.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

موفقیت : یکی از ارزش‌های کاری است که شاغل در آن اجازه دارد تا از همه‌ی توانایی‌هایش استفاده کند و احساس موفقیت نماید.

شرایط کار در این شغل به جهت امنیت شغلی، شرایط کاری خوب و استقلال در انجام کارها، هم‌چنین حقوق بهتر مناسب‌تر است.

شهرت : در این شغل امکان ارتقای شغلی و جایگاه بهتر اجتماعی وجود دارد.

ارتباطات : در این شغل ارزش‌های اخلاقی امکانات آرایه‌ی خدمات به دیگران و همکاری با دیگر شاغلان به‌عنوان مزیتی برتر شناخته می‌شود.

۱/۸- مجسمه‌سازی

۱- ماهیت

* تعریف شغل : مجموعه موقعیت‌هایی که ما آدمیان در آن قرار می‌گیریم یا انتخابی است و یا غیرانتخابی. هنگامی که به سینما می‌رویم بنا بر این داریم که یک فیلم را تماشا کنیم، وقتی به نگارخانه می‌رویم قصد آن داریم تا از تابلوهای هنری بازدید کنیم. در خیابان یا معابر که گذر می‌کنیم اما این خیابان یا معابر نیست که ما مقصد آن کرده‌ایم بلکه گذرگاهی است که ما را به مقصد یا منزلگاه می‌رساند. مجسمه‌های شهری می‌کوشند تا برای ما آدمیان موقعیت‌های غیرانتخابی نظیر معابر، خیابان‌ها، میادین و .. را فراحبخش و تأثیرگذار کنند و از سختی و تکرار و ملال زدگی آن بکاهند. مجسمه‌های به نمایش داشته شده وجود یک انسان یا حیوان یا یک شیء را معرفی می‌کنند. مجسمه‌های شهری با هدف گرمی داشت یاد و خاطره‌ی یک شخصیت فرهنگی، هنری، اجتماعی یا واقعه‌ی تاریخی، نظیر یک جنبش اجتماعی ساخته می‌شدند که البته در طول زمان برخی از همین مجسمه‌ها خود به نهادی از تاریخ بشری مبدل می‌شوند.

سمپوزیوم مجسمه سازی

معنای نخست سمپوزیوم به گردهمایی شادخوارانه حکیمان و فیلسوفان و گفت‌وگو‌هایی در آن بین اشاره دارد. اما رفته رفته به جمعی از متخصصان که در یک دوره‌ی زمانی می‌وشند تا تجارب خویش را به شکل عملی و رودررو به دیگران منتقل کنند تغییر ماهیت داد. کشورهای همجوارمان نظیر ترکیه، کویت، امارات متحده‌ی عربی، و حتی بحرین تاکنون از سیزده تا سه دوره سمپوزیوم بین‌المللی مجسمه‌سازی را برگزار کرده‌اند و ما با ادعای تاریخ چند هزار ساله تجربه‌ای از آن نداشتیم. اما ایده‌ی برگزاری سمپوزیوم بین‌المللی مجسمه‌سازی تهران را دکتر محمدحسین حلیمی استاد هنر دانشگاه تهران به معاونت هنری سازمان ارایه کرد. در بهار سال گذشته با مجموعه اطلاعاتی که توسط ایشان در اختیار من قرار گرفت، پیش‌نویس متن فراخوان این رویداد تهیه و پس از سه نوبت ویرایش طی دو نشست با آقایان محمد مهدی عسگرپور معاون هنری سازمان، دکتر محمد

حسین حلیمی و سید رضا میرکریمی در یست و چهارم خرداد ماه سال گذشته، دبیرخانه سمپوزیوم کار خود را رسماً آغاز کرد. برای پیشگیری از تکرار محدودیت‌های تئوریک اعمال شده در خصوص مجسمه‌سازی به دیدار آیت‌الله جناتی می‌رویم. او که در اجتهاد معاصر هم‌چون مرحوم آیت‌الله معرفت و نیز حسین‌علی منتظری نواندیشانه به مسایل روز نگاه می‌کند، می‌کوشد با تکیه بر سنت دویست ساله‌ی اجتهاد فقه جواهری منافذی را برای حیات معاصر توأم با تقید به شریعت باز کند. آیت‌الله می‌گفت که دلیل ممنوعیت مجسمه‌سازی در اسلام به سنت اعراب در ساخت بت‌ها و نصب آن‌ها در هیاکل و پرستش آن‌ها باز می‌رود. ایشان اضافه می‌کرد که اینک این علت تحریم رفع شده است و اکنون مجسمه‌سازی خود بیانی از تجارب آدمیانم است. برای کسب تجربه و درک درستی از مجسمه‌سازی و سمپوزیوم مجسمه‌سازی به هزینه‌ی خودم به فلورانس رفتم. شهری که در تاریخ هنر مدرن جهان نقش کلیدی و مؤثری داشت. مجسمه‌هایی در ابعاد دو تا سه برابر قامت انسان همه‌جای شهر را پر کرده بود. بد نیست از دوست و مترجم در ایتالیا پائولا راتسی که در معرفی نقاط هنری و دیدنی شهر و نیز گفت‌وگو با چند هنرمند مجسمه‌ساز و ترجمه‌ی کلام آن‌ها کمک شایانی به من کرد، یاد کنم. در بازگشت از فلورانس بر آن شدم تا تغییراتی متعارف را در مقررات سمپوزیوم که بیست روز پیش‌تر در سایت اینترنتی اختصاصی سمپوزیوم تهران اعلان شده بود، ایجاد کنم. نشستی را با آقایان دکتر حلیمی و طاهر شیخ‌الحکما در دفترم برنامه‌ریزی کردم. ثمره‌ی آن هم اندیشی تعدیل بخشی از جوایز و توسعه‌ی جایزه‌ها به تعداد بیشتری از شرکت‌کنندگان سمپوزیوم بود. از این تاریخ کوشیدیم تا با جمع‌آوری اطلاعات به‌دست آمده از نتایج سفر، کاتالوگ‌هایی که به‌طور پراکنده در اختیار هنرمندان ایرانی شرکت‌کننده در سمپوزیوم‌های مجسمه‌سازی خارج از کشور بود و هم‌چنین ثمره‌ی شبکه‌ی جهانی وب، اطلاعات و نشانی هنرمندان این عرصه را رصد کرده بانک اطلاعاتی مناسبی برای دعوت آن‌ها به شرکت در سمپوزیوم تهران فراهم آوریم.

* ابزار لازم برای انجام کار: عروسک، پارچه، سوزن، نخ، چرخ خیاطی، خمیر، چسب،

کاموا، پشم شیشه، پنبه، قیچی و رنگ

* سیستم نظارت: خود نظارتی

۲- محیط کار

* توصیف فضای فیزیکی : این شغل دارای جذابیت زیادی است در محیط این شغل مقداری سنگ و وسایل و ابزار زیادی وجود دارد که مجسمه‌سازان با آن وسایل و با تمام وجود مجسمه را می‌سازند.

* ساعات کار : به صورت نیمه وقت می‌باشد تا آن شخص قادر به انجام کار در روزهای ماه یا سال باشد.

* خطرات احتمالی کار : لغزش و سقوط افراد

* محل اشتغال : نیاز به تحرک زیادی ندارد اما به گونه‌ای باید در آن ظرافت و هنر زیادی به کار برده شود.

* محیط کار : پر سر و صدا

* سر و کار با دیگران است یا با وسایل و ابزار؟ با وسایل و ابزار

۳- مدارک تحصیلی و آموزش‌های لازم برای شروع این شغل چیست؟

* حداقل مدرک : حداقل مدرک تحصیلی این شغل دیپلم می‌باشد و رشته‌ی تحصیلی مرتبط با آن به صورت زیر است : مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در این شغل بستگی به فرد دارد. به این معنی که بسته به هوش و استعداد فرد از شش ماه تا یک سال ممکن است طول بکشد نوع آموزش آن به صورت حضوری است یعنی برای یاد گرفتن باید آن کار را چند بار انجام دهیم.

* مدت زمان دوره‌ی آموزشی برای آماده شدن در شغل : از شش ماه تا یک سال

* نوع آموزش : حضوری

۴- چه چیزی باعث شده است این شغل مختص منطقه‌ی شما باشد؟

به خاطر خصوصیات آب و هوایی و شیوه‌ی زندگی مردم و همچنین جایگاهی که از دوران باستان تا به امروز در میان مردم داشته باعث شده که این شغل به این منطقه اختصاص یابد.

۵- چگونه می‌توان این شغل را توسعه داد و در آن پیشرفت کرد؟

هنرمند وظیفه‌اش کار کردن و خلق کردن است و هنرمند مجسمه‌ساز نیز باید با این هدف وارد رشته‌ی مجسمه‌سازی شود نه این که بخواهد پس از فارغ‌التحصیلی شغل راحت و

بی‌دغدغه‌ای پیدا کند. البته اگر فارغ‌التحصیل این رشته کار کند و آثار خود را در نمایشگاه‌ها و آتلیه‌ها ارایه دهد، مشکل مالی نخواهد داشت. از سوی دیگر فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند در سایر رشته‌های هنری نیز فعالیت کنند. مثلاً وارد معماری داخلی شود و نقش برجسته‌های عظیم درست کند یا در هنر گرافیک فعالیت نماید.

۶- گزینه‌های استخدامی این شغل چیست؟

از خدمات فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی رشته مجسمه‌سازی می‌توان در روابط عمومی موسسات، شهرداری‌ها، هنرستان‌های هنری و امور تربیتی آموزش و پرورش و همکاری با ارشاد اسلامی، استفاده نمود تا با بینش جدید نسلی هنردوست و هنرپرور پرورش داد. همکاری با مهندسی ریختگری دقیق (موم تبخیر شده)، طراحی نشانه‌ها و ضرب سکه‌ها کم‌ترین کارهای مجسمه‌سازان می‌باشد.

۷- چشم‌انداز آینده‌ی این شغل چیست؟

چشم‌انداز این شغل رو به پیشرفت است از خدمات فارغ‌التحصیلان دوره‌ی کارشناسی رشته‌ی مجسمه‌سازی می‌توان در روابط عمومی موسسات، شهرداری‌ها، هنرستان‌های هنری و امور تربیتی آموزش و پرورش و همکاری با ارشاد اسلامی، استفاده نمود تا با بینش جدید نسلی هنردوست و هنرپرور پرورش داد.

۸- حقوق و مزایای این شغل چگونه است؟

حقوق آن ماهیانه بوده و تحصیلات در آن بستگی به شخص و قوانین اداره کار دارد.

۹- راه‌های کسب اطلاعات بیشتر :

می‌توان از اشخاصی که در این کار تخصص دارند و هم‌چنین مشاورانی که در این بخش فعالیت دارند و هم‌چنین از کتاب‌ها و سایت‌های اینترنتی مرتبط استفاده نمود.

۱۰- توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام این شغل چیست؟

- توانایی درک شفاهی : شامل توانایی گوش دادن و فهم اطلاعات و نظرات شفاهی
- توانایی ابداع : شامل ارایه‌ی ایده‌های غیرمعمول یا هوشمندانه برای یک موضوع
- توانایی از برکردن : شامل به‌خاطر سپردن اطلاعات هم‌چنین اعداد، تصاویر و رویه‌ها

- توانایی‌های حرکتی ظریف : شامل پیوستگی دست و بازو در حین کار، چابکی دست و چالاکی انگشتان

- توانایی‌های کنترل حرکتی : شامل هماهنگی اعضای بدن

- توانایی سرعت واکنش : شامل توانایی حرکت سریع مچ و انگشتان در حرکت‌های ساده و تکراری انگشتان

مهارت‌های ضروری برای انجام بهتر این شغل عبارت است از :

- مهارت مدیریت منابع مواد در استفاده‌ی مناسب از تجهیزات و موادی که برای انجام کار معینی لازم است.

- مهارت منابع انسانی در تشویق، پرورش و هدایت دیگران

- مهارت پیاده‌کردن طرّاحی یک ایده و ایده‌پردازی

- مهارت‌های اجتماعی در گرایش به ارایه‌ی خدمات، آموزش و راهنمایی و آگاهی از عکس‌العمل دیگران و فهم علت آن.

۱۱- کدام یک از شخصیت‌ها در این شغل موفق‌ترند؟

- شخصیت واقع‌بین : زیرا این شغل، کاری عملی و در ارتباط با مواد طبیعی و ابزار است.

- شخصیت هنری : زیرا شامل کارکردن با اشکال، طرح‌ها و الگوهاست.

۱۲- ارزش‌های کاری برای انجام این شغل :

ارزش‌های کاری شامل جنبه‌های همگانی کار، دربرگیرنده‌ی مسایلی است که برای احساس رضایت شخص با اهمیت هستند و شامل (موفقیت، شرایط کار، شهرت، ارتباطات، پشتیبانی، استقلال) است.

موفقیت : به صورتی است که فرد با به‌کارگیری توانایی فردی خود احساس موفقیت می‌نماید.

شرایط کاری این شغل : شاغل در انجام کار خودش استقلال دارد و با آزادی عمل می‌تواند کار خود را طرح‌ریزی کند.

فصل سوم : کار آفرینی

مقدمه

کار آفرین کیست؟

کلیات موضوع کار آفرینی

اهمیت کار آفرینی

اهمیت کار آفرینی از نظر ایجاد اشتغال

نقش و ویژگی های کار آفرینان در جامعه

ویژگی های کار آفرینان

نقش و آثار کار آفرینان در جامعه

ضرورت پرورش و آموزش کار آفرینان

مقدمه

در زمانی که کارآفرینی به یک ارزش و یک عنصر بی‌بدیل در عرصه‌ی اقتصاد تبدیل گشته است، ضرورت وجود بخشی به این عنوان در این مجموعه که به معرفی مشاغل بومی استان کرمانشاه پرداخته است غیرقابل تردید است. مخاطبان مشاغل معرفی شده در این کتاب باید به این باور برسند که کارآفرینی موضوعی فرعی و به‌عنوان آخرین گزینه مطرح نیست. تصمیم به انجام و راه‌اندازی یک شغل، نتیجه‌ی فرایندی است که باید از ابتدای نوجوانی شکل بگیرد و در آموزش و پرورش به‌طور جدی مدنظر مدیران و مسؤولان قرار گیرد تا فرد مهارت‌های لازم را به درستی فراگیرد.

بسیاری از مشاغل خانگی که اخیراً در منظر و قاب قوانین نیز برجسته و تقویت شده‌اند هم‌چنین صنایع دستی که از دیرباز جایگاه ویژه‌ی خودشان را تثبیت کرده‌اند به یک تعبیر مصادیق ارزشمند کارآفرینی است. بنابراین ضروری است مخاطبان عزیز به کلیات، اهداف، اجزا و ساختار کارآفرینی نگاه جدی داشته باشند تا بتوانند با استفاده از قوانین و اصول کارآفرینی کارگاه کوچکی را با مشورت و مطالعه راه‌اندازی کنند و با پشتکار و جدیت آینده‌ی درخشانی را برای خود و دیگران ترسیم نمایند.

ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که بررسی زندگی، مصائب و سختی‌ها و راه‌های رسیدن قهرمانان صنعت و اقتصاد ایران اسلامی به اهداف خود یکی از مسیره‌های مؤثر در حوزه‌ی کارآفرینی است که باعث می‌شود خانواده‌ها بیشتر با واژه ارزشمند کارآفرینی آشنا شوند.

کارآفرین کیست؟

به‌دلیل نقش و جایگاه ویژه‌ی کارآفرینان در روند توسعه و رشد اقتصادی، بسیاری از دولت‌ها در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه تلاش می‌کنند با حداکثر امکانات و بهره‌برداری از دستاوردهای تحقیقاتی، شمار هرچه بیش‌تری از جامعه را که دارای ویژگی‌های کارآفرینی هستند به آموزش در جهت کارآفرینی و فعالیت‌های کارآفرینانه تشویق و هدایت کنند. کارآفرینان با مهارتی که در تشخیص فرصت‌ها و موقعیت‌ها و ایجاد حرکت در جهت توسعه این موقعیت‌ها دارند، پیشگامان حقیقی تغییر در اقتصاد و تحولات

اجتماعی محسوب می‌شوند. آن‌ها تصدیق می‌کنند که موفقیت و بقا در چشم‌اندازهای برخاسته از فردا، نیازمند چالاکی، قوه‌ی ابتکار و خلاقیت است. علاوه بر این کارآفرینی به ریسک‌پذیری، نوآوری و کنش کارآفرینانه هم نیاز دارد. براساس نظریات اقتصادی و تجارب حاصله در اقتصادهای رو به رشد، «کارآفرینان» موتور محرکه‌ی توسعه و رشد اقتصادی محسوب می‌شوند و بالطبع اشتغال‌زایی یکی از ره‌آوردهای مهم کارآفرینی می‌باشد. متأسفانه در کشور ما و در چند برنامه‌ی اخیر توسعه، توجه خاص به این مهم نشده و حتی می‌توان گفت که این مفهوم برای بسیاری از دست‌اندرکاران و افراد جامعه ناشناخته و غریب می‌باشد. شاید به همین دلیل تاکنون برنامه ریزی و بسترسازی مناسبی در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و نظام آموزشی کشور برای توسعه‌ی کارآفرینی به‌ویژه در دانشگاه‌های کشور صورت نپذیرفته است. کارآفرینان نقش کلیدی در توسعه‌ی اقتصادی و تحولات اجتماعی دارند. کارآفرینان به‌عنوان عناصر اصلی در تسریع توسعه‌ی کشورهای درحال توسعه و در تجدید حیات و استمرار توسعه کشورهای صنعتی مورد توجه و مطالعه بوده‌اند. در شرایط کنونی اقتصاد کشورمان که با مسایل و نارسایی‌های مهمی نظیر بیکاری یا کم‌کاری به ویژه فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و نیروی انسانی متخصص، عدم تحرک و رشد اقتصادی ناکافی روبه‌روست، پرورش و آموزش کارآفرینان کشور از اهمیت مضاعفی برخوردار است.

کلیات موضوع کارآفرینی

تعاریف و مفهوم کارآفرینی: واژه‌ی «کارآفرینی» واژه‌ای است نو، که از کلمه‌اش نمی‌توان به مفهوم واقعی آن دست یافت. این واژه معادل Entrepreneurship در زبان انگلیسی است و ریشه آن از زبان فرانسوی گرفته شده است. به‌عبارت دیگر هنوز در فارسی معادل دقیقی برای انتقال «مفهوم» کارآفرینی وجود ندارد و اغلب واژه‌ی کارآفرینی، شنونده‌ی ناآشنا به آن را به اشتباه می‌اندازد. به‌طور کلی «کارآفرینی» از ابتدای خلقت بشر و همراه با او در تمام شئون زندگی حضور داشته و مبنای تحولات و پیشرفت‌های بشری بوده است. لیکن تعاریف زیاد و متنوعی از آن شده است. با این همه، مفهوم و ماهیت اصلی کارآفرینی

هنوز شناخته شده نیست و نمی‌توان تعریف استاندارد و جامع و مانعی از آن به دست داد. پاسخ به پرسش‌های زیر در شناخت بهتر مفهوم کارآفرینی مؤثر خواهد بود:

- چه کسی کارآفرینی می‌کند؟ (کارآفرین کیست؟)
- کارآفرین چرا کارآفرینی می‌کند؟ (علل کارآفرینی چیست؟)
- کارآفرین چه کاری را انجام می‌دهد؟ (کارآفرینی چیست؟)
- کارآفرین چگونه کارآفرینی می‌کند؟ (مکانیسم و فرآیند کارآفرینی چگونه است؟)
- کارآفرینی تحت کدام شرایط زمانی و مکانی وقوع می‌یابد؟ (بستر و محیط کارآفرینی باید چگونه باشد؟)

به‌طور خلاصه، کارآفرین سازمان‌دهنده و فعال‌کننده یک واحد اقتصادی (یا غیراقتصادی) و کسب و کار به‌منظور دستیابی به سود (دستاوردی) شخصی (یا اجتماعی) است. یک کارآفرین به‌منظور تحقق ایده‌اش عوامل مورد نیاز مانند: زمین، نیروی کار، مواد مصرفی و سرمایه را فراهم آورده و با استفاده از قدرت تصمیم‌گیری، مهارت‌ها و استعدادهای فردی‌اش در طراحی، سازماندهی، راه‌اندازی و مدیریت واحد جدید، ایده‌اش را محقق می‌سازد و از این راه به کسب درآمد می‌پردازد. هم‌چنین در این راه عدم موفقیت را به‌دلیل فعالیت در محیط غیرقابل کنترل و مبهم و با موانع پیش‌بینی نشده می‌پذیرد. از نظر علم اقتصاد، کارآفرین فردی است که با صرف زمان و انرژی لازم، منابع، نیروی کار، مواد اولیه و سایر دارایی‌ها را به گونه‌ای هماهنگ می‌سازد که ارزش آن‌ها و یا محصولات حاصل از آن‌ها نسبت به حالت اولیه‌اش افزایش یابد (ایجاد ارزش افزوده کند). هم‌چنین کارآفرین سرمایه‌دار نیست ولی قادر است از سرمایه‌های راکد به‌خوبی استفاده کند. هم‌چنین او مخترع، عالم، متخصص و هنرمند نیست ولی توان بهره‌برداری مناسب از علم، تخصص و هنر دیگران را دارد. به‌طور کلی؛ کارآفرینی به فرایند شناسایی فرصت‌های جدید، ایجاد کسب و کار و سازمان‌های جدید، نوآور و رشد‌یابنده برای بهره‌برداری از فرصت‌های شناسایی شده اطلاق می‌شود که در نتیجه‌ی آن کالاها و خدمات جدیدی به جامعه عرضه می‌شود.

اهمیت کارآفرینی

موتور حرکت و رشد اقتصاد یک جامعه کارآفرینان هستند که در محیطی رقابتی و در شرایط عدم تعادل جامعه را به حرکت در می‌آورند و توسعه می‌بخشند. کلید موفقیت کارآفرینی، یافتن روش‌های خلاقانه‌ای است که با به‌کارگیری تکنولوژی‌های جدید یا بازاریابی بهتر، سریع‌تر و کم‌هزینه‌تر کالاهای جدید، خواسته‌های بشری را به‌ نحو احسن برآورده می‌سازند. این به معنای تولید کالاهای موجود با هزینه‌های کم‌تر یا ارتقای کیفیت آن‌ها و یا به معنای ایجاد بازارهایی برای کالاهای کاملاً جدید است.

تعاریفی که از کارآفرینی ارایه شد، مبین آن است که، کارآفرین منتظر سرمایه‌گذاری و ایجاد شغل از طرف دولت نیست. او خود با شناخت صحیح از فرصت‌ها و استفاده از سرمایه‌های راکد امکاناتی را فراهم نموده و با سازماندهی و مدیریت مناسب منابع، ایده‌ی خویش را عملی می‌نماید. او تنها خودش شاغل نمی‌شود، بلکه بدون اتکای به دولت، در بخش غیردولتی برای تعداد دیگری نیز شغل می‌آفریند و علاوه بر آن نقش مهمی در تولید و «اشتغال مولد» دارد. این امر سبب کاهش نرخ بیکاری بدون نیاز به سرمایه‌گذاری دولت برای ایجاد اشتغال می‌گردد. البته دولت می‌تواند با ارایه‌ی تسهیلات و پیگیری سیاست‌های مناسب، حرکت کارآفرینان را شدت و شتاب بخشد.

اهمیت کارآفرینی از نظر ایجاد اشتغال

کارآفرینی مترادف ایجاد اشتغال نیست. کارآفرینی در واقع فرآیند ایجاد و تأسیس کسب و کار یا سازمان جدید است، اما یکی از اثرات قابل توجه آن ایجاد اشتغال است.

نکته : در شرایط اقتصادی فعلی و نرخ بالای بیکاری در کشورمان، ناخودآگاه کلمه‌ی «کارآفرینی» و کلمه‌ی «اشتغال‌زایی» موارد استفاده‌ی مشابهی پیدا کرده است و کلمه‌ی کارآفرینی برای مجموعه اقداماتی که به ایجاد اشتغال می‌انجامد نیز استفاده می‌شود. مثلاً به هرگونه سرمایه‌گذاری که باعث ایجاد اشتغال شود یا هرگونه افزایش مهارت فنی یا حرفه‌ای که احتمال اشتغال به کار را افزایش دهد و برای کسی کار ایجاد کند نیز کارآفرینی اطلاق می‌شود. لیکن هیچ‌کدام از این‌ها کارآفرینی که در نظریات توسعه مطرح شده است

نمی‌باشد چرا که براساس نظریات اقتصادی و تجارب حاصله در اقتصادهای روبه رشد «کارآفرینان» موتور محرکه‌ی توسعه و رشد اقتصادی محسوب می‌شوند و در نتیجه اشتغال‌زایی یکی از فرآورده‌ها و معلول‌های مهم آن می‌باشد.

نقش و ویژگی‌های کارآفرینان در جامعه

کارآفرینان به عنوان موتور توسعه‌ی اقتصادی، نقش‌ها و ویژگی‌های مختلف و متنوعی را در جامعه ایفا می‌کنند که هر یک از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از طرفی هر کارآفرین بالقوه یا بالفعل، به یک نسبت از این ویژگی‌ها و قابلیت‌ها برخوردار نیست. لذا کارآفرینان طیف متنوعی را شامل می‌شوند که همین باعث تنوع در تعریف کارآفرینی و کارآفرین شده است.

ویژگی‌های کارآفرینان

- نوآوری
- خلاقیت
- مخاطره‌پذیری
- اعتماد به نفس
- دانش فنی
- استقلال
- هدف‌گرا
- عکس‌العمل مثبت نسبت به مشکلات و موانع
- توانایی به ایجاد ارتباطات
- توفیق‌طلبی
- تمایل به مسؤولیت‌پذیری

نقش و آثار کارآفرینان در جامعه

- عامل اشتغال‌زایی

- عامل ترغیب و تشویق سرمایه‌گذاری
- عامل تعادل در اقتصادهای پویا
- عامل تحوّل و تجدید حیات ملی و محلی (کارآفرینی فراتر از شغل و حرفه است، بلکه یک شیوه‌ی زندگی است)
- عامل تولید (همانند زمین، نیروی کار و سرمایه)
- عامل ساماندهی و سازماندهی منابع و استفاده‌ی اثربخش از آنها
- عامل انتقال تکنولوژی
- عامل شناخت، ایجاد و گسترش بازارهای جدید
- عامل نوآوری و روان‌کننده‌ی تغییر
- عامل کاهش بوروکراسی اداری (کاهش پشت میزنشینی و مشوّق عمل‌گرایی)
- عامل تحریک و تشویق حس رقابت
- عامل یک‌پارچگی و ارتباط بازارها

ضرورت پرورش و آموزش کارآفرینان

به‌طور سنتی در جوامع صنعتی و به‌طور معمول در کشور ما کارآفرینان از طریق سعی و خطا و بقای اصلح انتخاب شده‌اند. کسانی که در خود توان ایجاد کسب و کار جدید را می‌بینند با کشف فرصت‌های موجود در جامعه انجام نوعی مطالعه امکان‌سنجی فنی و اقتصادی، بسیج منابع پراکنده و مالی و انسانی، دستیابی به تکنولوژی‌های مرتبط و بالأخره با قبول خطر شکست وارد میدان کسب و کار می‌شوند. اما از این میان این گروه معمولاً جمع کوچکی خطر شکست زودرس را پشت سر می‌گذرانند و به مراحل پیشرفته‌تر کسب و کار می‌رسند. کارآفرینانی که بدین نحو وارد عرصه کسب و کار می‌شوند معمولاً از آموزش ویژه‌ای جز آنچه در مشاغل قبلی خود آموخته‌اند برخوردار نیستند. گرچه خصایص ذاتی و موروثی افراد مانند هوش، خلاقیت، عزم و اراده و جسارت و خطرپذیری، سهم مهمی در شخصیت و عملکرد کارفرمایان داشته است، لیکن این‌گونه نیست که هر کس دارای این ویژگی‌ها باشد حتماً یک کارآفرین است. بلکه او یک کارآفرین بالقوه می‌باشد.

منابع و مأخذ

- آذر، فاطمه (۱۳۸۶)، بهترین رشته برای من، مشهد، انتشارات سخن گستر.
- اسکندری، حسین؛ مقصودی، حامد (۱۳۸۶)، راهنمای کامل رشته‌های دانشگاهی و زمینه‌های شغلی، تهران، انتشارات مبتکران.
- بهنودی، زهرا (۱۳۸۴)، بهداشت و استرش شغلی، تهران، انتشارات بُشری.
- تفرشی، محمدحسین؛ ناظم‌نیا، یاسر (۱۳۸۶)، شغلی که دوستش دارم، تهران، انتشارات انجمن ایرانیان.
- توسلی، غلام عباس (۱۳۷۵)، جامعه‌شناسی کار و شغل، تهران، انتشارات سمت.
- راد، محمد (۱۳۸۳)، راهنمای کاریابی، تهران، انتشارات نسل نواندیش.
- زندی‌پور، طیبه (۱۳۸۶)، فرهنگ مشاغل، تهران، انتشارات ساوالان.
- مدنی، فرشاد (۱۳۸۵)، روش‌های تجزیه و تحلیل شغل، تهران، انتشارات مهر و ماه نو.
- مرتضوی، سعید؛ حسینی، امیر (۱۳۸۱)، شکار شغل در قرن بیست و یکم، تهران، انتشارات به‌نشر.
- سایت مشاغل ایران Jobiram.
- سایت وزارت کار و امور اجتماعی.
- سایت سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی.
- سایت وزارت آموزش و پرورش.
- الگوی محتوای شغلی O*NET.